

foroll

núm.
237

la revista independent de Junedà

MAIG - JUNE 2022

 revista@fonoll.com

[@revistafonoll](#)

6€

- 44a edició de Les Cassoles de Tros, ara al Salt Desfet.
- Entrevista als actors i actrius de Terra Baixa, Mireia Batlle i al Josep Masbernat.
- Conversa amb Jaume Milà (meteoròleg).

Famílies i escola, cinquanta anys educant

SUMARI

Juneda, més inclusiva!

Editorial -Pàg. 04

ÚLTIMA HORA

- Festa dels 50 anys del'AMPA de l'escola Manuel Ortiz -Pàg. 05
- Juneda torna a celebrar el poèticomusical de la mà de l'AECC de Juneda -Pàg. 07
- Conversa amb Jaume Milà; un meteoròleg de cap a peus -Pàg.08
- Entrevistem a la impulsora dels pictogrames a Juneda: la Mireia Batlle -Pàg.09
- Entrevista als actors de Terra Baixa (1 de 2) -Pàg.12
- Apunts IA (Intel·ligència Artificial) i Societat -Pàg. 16
- El nou servei de bar de les piscines municipals -Pàg. 21
- Esquema del ple del 28 d'abril -Pàg. 22
- Retalls de premsa -Pàg. 24
- Enquesta del Fonoll 237 -Pàg. 25
- Notícies en format curt -Pàg. 26

OPINIÓ

La veu dels polítics:

- El petit pagès té futur? -Pàg. 28
- Agrupació municipal del PSC -Pàg. 30

Obrim debat:

- Debat sobre el jovent, pla local de joventut i l'espai jove (Amb respostes de Junts per Juneda AM, PSC AM) -Pàg. 32

COL·LABORACIONS

- Ple del 28 d'abril de 2022 -Pàg. 34
- Cables que cabregen -Pàg. 46
- De Llobet a Bonet -Pàg. 48
- La manca de criteri perjudica el món pagès -Pàg. 49
- Un cèntim estalviat no és un cèntim guanyat -Pàg.50
- Viatge al naixement de la flama del Canigó -Pàg.52

- Política catalana(1): Les torretes de Montmatre. Al cap i a casa. -Pàg. 54
- El nen va trencar el tren car -Pàg. 58
- El perill de les xarxes socials: la nostra responsabilitat -Pàg. 60
- #Juneda menys joventut -Pàg.64
- L'Associació Contra el Càncer a Lleida renova la seva presidència -Pàg.67
- Més ironies -Pàg.67

BENESTAR

- Per llepar-se'n els dits: Pizza amb samfaina. -Pàg. 68
- L'envelliment demogràfic (I) -Pàg. 69
- Què s'hi cou a la Residència Municipal? -Pàg.69
- Psicomotricitat en anglès a l'educació infantil -Pàg. 71
- Ara la Banqueta (març-abril 2022) -Pàg.72
- Prou violència contra al col·lectiu LGTBI+ -Pàg. 74

OCI I CULTURA

*(pàgines centrals a color)

- Juneda es mou*** -Pàg. 41
- El festival de música "Els Rentadors" celebrarà la 4a edició -Pàg. 76
- 1a JunietaFest -Pàg.77
- I a l'estiu... què? -Pàg. 78
- Problemes d'escacs! -Pàg. 79
- Racó poètic. Lo bestiarí: El gall d'indi. La guineu -Pàg. 79
- Solucions d'escacs (problemes 79) -Pàg.80
- Torna la dansa -Pàg.80
- Novetats musicals -Pàg.81
- i A MÉS A MÉS**
- Juneda en positiu i Juneda en negatiu -Pàg. 83

Amb el suport de:

Adscrit a:

FONOLL és una publicació Independent i plural, la seva opinió s'expressa per mitjà de l'editorial. D'aquí que no es faci responsable ni s'identifiqui en cap dels articles publicats. Els articles donen l'opinió dels seus autors. Per altra banda, la redacció no té l'obligació d'acceptar totes i cadascuna de les col·laboracions.

Editorial - El poble i les pluralitats

On anaven els grumets d'aigua dolça ansiosos de mantenir flames brillants? A incerts destins i sense més afany de glòria que la de mantenir-nos remant. Amb fermes voluntats de "fer poble" que ni pandèmies, ni desànim estroncaren, aquell vell estil de suport que enorgulleixen els vilatans. Sorteiant l'onatge amb l'empatia de subscriptors, col·laboradors i anunciants tot un timó que s'enclava, revingut d'anys de força estrebades. Ens hem mogut amb decisió, a contracorrent si convenia, amb afany, malgrat la divergència d'opinions, a pesar dels mals tombants. Albirant la pluralitat de les espècies que a Juneda naden, per despertar espurnes i aprendre d'opinions diferenciades. Continuem intrèpids desplegant la bandera de la llibertat, buscant la màxima integritat possible, amb desesperança a vegades, faci calor, o anant a deshora, ens guia un excés d'amor a l'art. Cada mariner (redacció) compleix el seu deure seriosament, si els esforços de la tripulació per assolir una terra nova (nou FONOLL) foren estèrils, el viatge es manté difícil, però bonic i no ho lamentem. Hem pogut conèixer grans persones d'aquí i d'allà, ens hem trencat el cap amb preguntes que podien interessar, per alguns massa estopencs, per alguns massa poc salats, està clar que mai plou a gust de tothom i per això som tan pesats. Demanant opinions, fotografies i visibilitat des de paradetes mig amagades. Des d'aquest navili, no ens pertoca a nosaltres solucionar mancances, però sí ficar el dit a la nafra a tot allò que es pugui millorar, perquè entre tots hi puguem dir la nostra, el que tu pensis també importa! Aquí ens trobareu resistint tempesta, i a xarxes digitals enfonsant-nos i aflorant. No ens espanta un arbre abatut, ni que la ira dels déus ens amenaci. Perseguirem les col·laboracions de totes aquelles persones per fer unes xarxes més fortes i puguem continuar pescant. Un viatge que quedi per a un futur, tot allò que es fa i es desfà escrit en la infinitat. I amb orgull puguem dir, mira infant, jo hi era i hi vaig col·laborar, cadascú a la seva manera remarà i farà Juneda gran.

Direcció i coordinació

Anna Berent Palau

Consell de redacció

Elena Ibáñez Àvila
Joan Martí Jovell
Montse Moreno Boronat
Noel Pons Gilabert

Han col·laborat en aquest núm.

AMPA de l'escola Manuel Ortiz
Anna Berent Palau
elenaSenseHac
Josep Mateus i Santandreu.
Portaveu de JxJ - AM
AM Junts per Juneda
Grup Municipal del PSC
Josep Teixidó Gelonch
Pere Olivart Salla
Jaume Porta i Josa
Ramon Morell

Joan Martí Jovell

Josep Maria Corretger Olivart
Ton Deutú
Montserrat Moreno Boronat
Noel Pons Gilabert
ACCLleida - Sandra Cadalso
Chamizo
Pere Bellmunt
Conxita Beà
Residència l'Anunciata
Residència Municipal
Escola Manuel Ortiz i Castelló
ADPN La Banqueta
Histèriques
Organització Els Rentadors
Associació de dones Junieta
Biblioteca de Juneda
Club d'escacs Juneda
Jordi Masbernat Urgell
L'ESCLAT

Correcció

Carme Calderó Massana
Josep Teixidó Gelonch
Maquetació
@montmobo

Impressió

Anfigraf
Dipòsit Legal: L-242-1978
ISSN 2013-8679

Edita

Associació Cultural Fonoll
Carrer Roger de Llúria, 13
25430 Juneda

Publicitat i vendes:

revista@fonoll.com
Preus:
Exemplar solt 6 € Subscripció
Anual: local 34 €, fora vila 39 €.

Festa dels 50 anys del'AMPA de l'escola Manuel Ortiz

AMPA de l'escola Manuel Ortiz de Juneda
(Juny de 2022)

El passat 28 de maig i en diferents espais de l'escola, el carrer de la Sardana i la pista Parc Alegria, tingué lloc l'acte central de celebració del 50è aniversari de l'AMPA de l'escola de Juneda.

Els actes matinals s'iniciaren amb una gimcana oberta a petits i grans i que contemplava 17 estacions o proves diferents. La temàtica de la gimcana era el passat, el present i el futur dels jocs infantils que s'han jugat a Juneda durant els últims cinquanta anys, de forma que a les disset estacions repartides per l'escola, el pati i el carrer de la Sardana hi havia jocs del passat (curses de sacs, estirar la corda, la gallineta cega...), jocs del present (futbolí humà, circuit de patinet, bàsquet-terra...) i del futur (circuit de *nerf*, videojocs...) que ompliren el matí de jovialitat, de color, d'alegria i d'activitat.

Una de les estacions de la gimcana va ser la realització d'un mural commemoratiu d'aquests cinquanta anys de temàtica relacionada amb el municipi de Juneda, de manera que tots els participants de la gimcana realitzaren, sota la direcció de Solaç, el mural en una de les parets de l'escola situada a l'entrada pel carrer de Prat de la Riba.

Cal destacar l'excel·lent organització i animació als participants, durant totes les proves, realitzada pels alumnes de sisè sota la batuta de la Pepita Llovera.

Al final del matí, els actes festius continuaren amb activitats de dansa i ball, pintacares, dibuixos i altres jocs infantils dins del recinte de la pista Parc Alegria de manera que, al mateix temps que els petits continuaven amb la diversió, els adults (pares, oncles i padrins) podien realitzar el vermut.

Seguidament es passà al dinar: entremès variat i un segon a escollir (fideuà, macarons o arròs de verdures) on més de 200 comensals pogueren relaxar-se de l'intens matí i agafar forces per la tarda.

Realització del mural commemoratiu dels 50 anys de L'AMPA.

Panoràmica del dinar.

Algunes proves de la gimcana:

Després del cafè i de les postres, es realitzà un bingo popular i un sorteig de diferents regals aportats per diferents entitats i empreses del municipi.

També s'aprofità aquesta diada per tal d'exposar una línia del temps d'aquests cinquanta anys, on es destaquen els principals fets, fites i activitats realitzades per l'AMPA i l'escola de Juneda en aquest temps, acompanyades de fotografies i agrupades en diferents etapes.

El fi de festa fou a càrrec del conjunt musical The Penguins, els quals, a l'escenari de la pista Parc Alegria, van fer les delícies del públic infantil (i d'alguns grans!) amb el concert "Reggae per Xics".

Des de l'AMPA volem agrair a tots els assistents, a tots els organitzadors i a tots els col·laboradors la seva participació en la festa. L'èxit de la jornada és seu! També ens agradaria comentar que altres actes i activitats en relació a la commemoració dels 50 anys es realitzaran durant aquest 2022, estigueu atents a les xarxes socials i als mitjans de difusió locals habituals.

Finalment, cal aprofitar aquestes línies per deixar palès que l'AMPA es troba en un moment en què, a més de l'activitat pròpia de l'associació (llibres de text, organització de festes i activitats, relació amb l'escola i l'Ajuntament, menjador escolar, extraescolars, acollides, atenció a la diversitat cultural, etc.), té importants reptes a curt termini com per exemple els canvis en el currículum, el calendari escolar i els horaris fruit de la nova normativa que entrarà en vigor el curs vinent o l'aplicació del projecte lingüístic del centre fruit de l'entrada en vigor de la "Llei del 25% de classes en castellà". És per aquest motiu que qualsevol pare/mare que tingui ganes de treballar (ja sigui en major o menor mesura) per l'educació dels infants serà molt ben rebut a l'AMPA. El valor del viatge continuarà incòmode al mateix naufragi. •

Juneda torna a celebrar el poèticomusical de la mà de l'AECC de Juneda

Consell de redacció

El passat diumenge dia 8 de maig i a les 7 de la tarda es va celebrar al teatre Foment l'acte **Poèticomusical** que organitza l'Associació contra el Càncer de Juneda per tal de poder recollir diners destinats a la investigació d'aquesta malaltia. En total, i gràcies a les aportacions de totes les persones assistents, es van poder recollir **842 euros**; uns diners que ajudaran, de ben segur, a més d'una persona.

En aquest acte, hi van participar diferents entitats i persones de Juneda que ens van fascinar amb tot el talent que sabem que tenim al poble de Juneda. Primerament, es va llegir "Una mà amiga" de Jaume Bosch Bori, una obra feta en exclusiva per a l'Associació contra el Càncer de Juneda. Seguidament, van actuar diferents alumnes de l'Escola de Música de les Garrigues, en aquestes actuacions vam poder escoltar el so del piano, de la guitarra i del violí.

A continuació, el poeta Pere Bellmunt ens va llegir una obra seva, "Altruisme", per tal de fer palès tota la feina altruista que es duu a terme en aquesta associació i al poble de Juneda en general.

Després, va arribar el torn del cor Juneda Canta, els integrants del qual es van disposar al voltant de l'espai i van interpretar un total de cinc cançons de diferents estils i llengua. Una altra lectura va ser la de Magda Peris sota el títol "Reflexions".

Tot seguit, una actuació de la secció de ball i dansa del Grup L'Esclat, una lectura de la poetessa Dolors Rius sota el títol "Dos vells enamorats" i l'actuació de la companyia Cassigalls amb l'espectacle "Ja surt el sol" van ser algunes de les actuacions de què vam poder gaudir en aquella celebració.

Finalment, la lectura del poema del jove Guerau Solé amb el nom "Racons", amb què vam poder fer un viatge per diversos racons del poble; una actuació de dansa i piano de la mà de Marina Villas i Pau Romero; una lectura d'un altre poeta, Jordi Masbernat, "Avui som més forts" i l'actuació de La Massa Coral els Cantaires, els quals van interpretar quatre obres que reivindicaven les seves arrels com a cor de Clavé i la terra i la cultura catalana. Es van acabar les actuacions amb una ballada de sardanes per part de l'Agrupació Sardanista de Juneda.

Una vetllada que va ser conduïda en tot moment per la Marta Mateus, locutora de ràdio Juneda. •

anfigraf

www.anfigraf.com

T. 973 310 201 anfigraf@anfigraf.com

washeo
677284366
Neteges Juneda
establiment col·laborador Washeo
Servei de neteja general, tapissaria, bugateria i tintoreria

Horari
Dilluns a divendres 9.30 - 13.30 / 17.00 - 21.00
Dissabte i diumenge tancat
Carrer Major, 10

Conversa amb Jaume Milà; un meteoròleg de cap a peus

Consell de redacció

Esteu acostumats a mirar el cel i us proposeu endevinar quin temps farà avui, us heu adonat que els núvols de la nostra terra són molt semblants durant tot l'any? I que me'n dieu dels índex de pluja, creieu que són baixos? Aquestes i moltes altres dades i qüestions són les que el Jaume Milà està acostumat a observar i documentar dia a rere dia sobre el poble de Juneda.

Doncs, sí, un junedenc és l'encarregat d'anotar quin són els canvis meteorològics que experimenta la nostra població. És per aquest motiu que des de la Revista Fonoll li hem volgut fer una entrevista, hem volgut que ens expliqués com és el seu dia a dia, d'on prové aquesta tasca que duu a terme i com encara el futur.

Però en Jaume no ha estat l'única persona de Juneda encarregada de dur a terme aquesta tasca, sinó que tot això començà amb Fortunat Fontana qui va iniciar aquest treball de recollida de dades de precipitació l'any 1915, tot i que, per desgràcia només s'han trobat dades fins l'any 1923. Anys després, concreta-

ment a l'any 1959, una altra estació va entrar en funcionament, fou Jesús Ullate, mestre de l'escola, qui va encarregar-se de dur a terme aquesta tasca fins l'any 1966. Es sap que el següent en aquesta saga d'observadors va ser Fernando Doldo però no se'n disposa de cap dada per poder analitzar.

Ja a finals de l'any 1967 el nou observador va ser Jaume Capell el qual va situar la seva estació (pluviòmetre model Hellmann) al terrat de casa seva, del qual encara ara se'n recullen les dades de la mà del seu nebot Jaume Milà Capell i la seva dona, Conxita Beà. Els dos formen un tàndem perfecte dins del món de l'observació. Al tenir una petita estació a casa i una estació més equipada en un terreny fora de la vil·la fa que els dos s'encarreguin d'anotar cadascuna de les dades diàries que des del servei català de meteorologia se'ls demana.

Aquesta tasca minuciosa necessita persones constants i molt compromeses amb tot el que aquesta feina diària comporta. Ja que, no només s'observa

la temperatura mínima i màxima sinó que també el nivell d'humitat, la pluja, la quantitat i la forma dels núvols, el vent. A més, també fan tasques d'observació de la flora i la fauna de la zona com pot ser els diferents cereals que es conreen.

En Jaume també ens explica que envien cada dia aquesta informació tant al servei Català de meteorologia i que, amb tota la feina que porten duent a terme durant aquests anys, han observat que les pluges són molt escasses i que el tipus de núvols són molt semblants al llarg de tot l'any, el cirrus, ens comenta que és un dels més abundants.

Per a ell és una tasca que l'apassiona i que el fa connectar amb el seu tiet, el qual li va traspasar la seva gran feina. És una manera de continuar amb la dinastia de la seva família, i, tot i que veu complicat que les generacions futures puguin continuar

amb aquesta gran tasca, reconeix que a ell l'omple diàriament, ja que fa que el terme de Juneda estigui documentat amb les seves observacions i, a la llarga, aquestes dades són importants per poder dur a terme una base de dades i un procés d'anàlisi del territori.

També, ens explica que per aquí a les Garrigues no hi ha gaires estacions meteorològiques i és per això que agraeix al seu tiet que li hagi donat l'oportunitat de continuar observant i anotant les dades del nostre poble. Aquesta n'és una tasca poc coneguda i a la vegada prou important, pel que com a junedencs i junedenques hauríem de valorar poder tenir molts més anys formant part de la nostra vil·la..•

Entrevistem a la impulsora dels pictogrames a Juneda: la Mireia Batlle

Consell de redacció

1. Com és un dia a dia a casa teva? Quin paper hi juguen els pictogrames?

Aquesta és la nostra experiència amb el nen vers l'autisme. El Martí i la Tura l'11 d'agost faran 5 anys i el Martí va estar diagnosticat a l'any i mig de néixer i al cap de sis mesos la Tura. El Martí feia moltes **estereotípies repetitives**, per exemple la repetició d'uns sons, caminava de puntetes, agafava un cotxe o un camió i començava a girar la roda molta estona. També, jo el cridava i el Martí no es girava, llavors la nostra preocupació va ser, potser el Martí, a causa de la prematuritat és sord, vam fer totes les proves de potencials auditius que en el seu moment ja li havien fet i que llavors havien sortit bé, però li van voler repetir per si de cas, per si aquest cop sortien alterats, i els resultats van ser que hi sentia perfectament. Després, va ser quan ja ens van derivar al neu-

ropediata i en tres minuts ja ens va dir que el Martí era un cas clar d'autisme.

I la Tura també vam veure que feia algunes estereotípies com repetir sons (da), també feia moltes estereotípies repetitives com per exemple l'aleteig amb els braços, cosa que ara actualment encara fa, amb els anys ho continua fent, igual que el Martí continua fent moltes d'aquestes accions repetitives encara. La Tura

JOAQUIM CARDONA SABATER
PINTOR

Plaça de l'Església, 12 - 25430 Juneda
973.091.354 - 620.80.83.63

973 282 467 609 301 261

Autocars **Salvia**.com

info@autocarsSalvia.com des de 1924

C. Sant Miquel, 65 · 25245 Vila-sana (Lleida)

tenia molta obsessió amb el seu moment amb els pals, havia de reagrupar tots els pals que trobava per terra i el neuropediatra al CDIAP també la va diagnosticar d'autisme. Al cap del temps, **hem anat fent visites al neuropediatra i ja ens va dir que eren dos casos d'autisme no verbal sever**, tan un com l'altre, la Tura potser és un grau més alt.

Referent a l'autisme, a casa nostra, des d'un bon principi, **tot ha de ser amb rutina** i clar, com que nosaltres ja veníem de l'hospital que tot era rutina, a tal hora una cosa a tal hora una altra, clar, vam estar quatre mesos i mig ingressats amb operacions i tot, per la gran prematuritat, perquè ells van néixer a les 26+2 setmanes. Doncs allà tot ja venia amb rutina i aquí, a casa, vam continuar fent rutines i avui en dia és tot rutina i rutina més anticipar. **Anticipar sobretot per moments d'angoixa.** Quan tu amb un nen amb autisme no anticipes la pròxima situació que es donarà en el futur, aquest comença a posar-se nerviós, l'angoixa es potencia, no sap el què li passa, i això desencadena en una crisi. Una de les maneres que vam trobar per poder anticipar va ser amb els pictogrames.

2. Com vas començar a interessar-te per aquesta metodologia?

Vam començar al CDIAP, que hi van des de que van néixer pel tema de la motricitat i ara pel tema de l'autisme, i al centre ESSEN, un centre privat a Lleida, que treballen molt amb els nens amb autisme i ajuden molt a les famílies a direccionar-les i a donar-los una mica de pautes per poder portar un dia a dia amb ells. **Pensa que hi ha un moment que, al ser no verbals, la teva incertesa és: com em puc comunicar jo amb ells**, i amb els pictogrames va ser una de les metodologies que millor ens va funcionar. Al principi no, ens va costar, ara no és que ho utilitzem a totes hores però aquí a casa, jo tinc a llocs estratègics com el lavabo,

per rentar-nos les dents, rentar-nos les mans, a baix a la porta, a l'entrar de casa, per pujar les escales, tancar la porta, són petites tasques que tenen un principi i un final i això a ells els hi va bé. I sobretot, sempre **dir-los-hi, ni que no t'entenguin**, no cal donar grans explicacions, simplement, "Martí, ara la mare farà soroll" – quan utilitzo la batedora. Ell ja es prepara, es posa darrere meu i estrènyer el cap contra el meu cos i es tapa l'altra orella. Ell ja ho sap.

Esperem que el dia de demà puguem anar introduint nous pictogrames i, poc a poc, ja hi ha sistemes augmentatius que ajuden a relacionar l'objecte amb el llenguatge, perquè normalment és el dibuix amb **la paraula escrita a sota i això ajuda que el dia de demà es puguin relacionar, perquè tot i que no sàpiguen com s'escriu, aquella paraula va relacionada amb aquell fet**, amb aquell acte, amb aquell objecte. I anem fent a poc a poc

3. Com has viscut tot el procés en aquest projecte?

Aquest projecte ja va començar fa temps enrere, al començar amb el tema dels pictogrames jo ja vaig començar a recopilar informació, vaig estar en contacte amb una associació que es diu *Movimiento en Azul* de Tarragona, on hi havia posat pictogrames a la ciutat de Tarragona, a diferents barris i poblacions i em vaig estar interessant, vaig preguntar com ho feien, vaig començar a voltar pel poble i apuntar-me tot lo que eren estaments tant públics com privats, i sobretot vaig anar a parlar amb l'Ajuntament, vaig tenir diferents reunions de temes de pressupostos econòmics i tot això i la cosa no tirava endavant, i, per sort, l'Anna Capdevila i la Cristina Petrenyes. La Cristina és mestra a la UdL i està en tot el tema de la inclusió en el grau de Psicologia i Educació Infantil i Primària, i em van fer la proposta, vam estar parlant i, juntament amb la Clara Sansó, que és la companya de la Cristina, les quals porten una menció a la UdL sobre la inclusió, ho van proposar a la UdL i després vam fer la reunió amb l'Ajuntament per poder fer un conveni entre Ajuntament de Juneda i UdL per poder dur a terme aquest projecte perquè aquesta menció va del setembre al desembre i aquests alumnes de la menció van començar a venir a Juneda, em van conèixer a mi, al Martí i a la Tura, van

conèixer el poble i van començar a treballar sobretot amb les necessitats que tenien els meus fills envers el poble: quins jocs visitaven més, a quins jocs s'haurien de posar pictogrames, ho van presentar a l'Ajuntament i més endavant es va fer la signatura de conveni a la UdL entre l'alcalde i el rector i es va dur a terme. Al setembre van venir els nois/es i es va fer tot el procés. **Aquest any s'ha fet la primera fase que són les parets externes del poble, que són unes seixanta i escaig.** I ara ja s'hauria de començar la segona fase que són les parts interiors dels edificis com seria la part interior de la biblioteca, l'Ajuntament, al Foment. Ara s'està estudiant per començar-ho amb la menció de l'any que ve, engegar el projecte un altre cop, per tal que vinguin uns altres estudiants i puguin fer aquesta segona part

4. De cara al futur es pretén ampliar a altres zona de Juneda? I de fora del poble?

Per fora del poble, hi ha gent que s'ha posat en contacte amb la UdL i amb mi perquè volen implantar el projecte al seu poble. Ara de moment estem parlant, per exemple amb Artesa de Lleida, jo soc d'Artesa de Lleida i la meva cunyada treballa a l'Escoleta del poble i hi ha diferents nens i nenes amb autisme o altres trets característics que necessiten ajuda de pictogrames i s'han posat amb contacte i ara estem amb reunions i a veure com es pot fer. De moment tot està a l'aire.

5. Com és un atac d'angoixa pels nens, com s'ha de respondre-hi? Si som desconeguts és millor que ens apartem o que ens hi aproximem?

Pel que fa als moments que el Martí i la Tura tenen un atac d'angoixa o tenen una situació que ells no controlen o que no saben com expressar, tots dos són molt diferents però la base seria que quan a ells els hi agafa un atac d'angoixa, normalment, per exemple, la Tura és de cop sec, de zero a cent i en un moment s'enfada i s'angoixa i comença a donar puntades, a pessigar, a agafar molt fort amb les mans, a estrènyer coll, braços, girar els dits dels nens. Per exemple, jo quan vaig amb ells, ja sé el que he de fer, però quan ells estan a l'escola, el Martí que és més previsible quan veuen que es posa neguitós ja se l'enduen fora, o van a donar un tomb per l'escola o a algun lloc que a ell li agradi. Allí es descarrega, córrer, salta i intenten

tornar a la classe. Amb la Tura també intentem fer això, però la Tura és més de cop calent, al moment, llavors si a ella li agafa un moment d'angoixa o de ràbia els nens/es ja saben que s'han d'apartar de la Tura i llavors, avisen a un adult i l'adult s'ha de posar a l'alçada dels ulls de la Tura i intentar calmar-la. Agafar-la una mica fort, donar-li algun objecte que a ella li agradi molt per intentar desviar l'atenció de per què ha tingut aquella rebequeria. Intentar que no es faci mal perquè a vegades es tira al terra i comença a fer cops amb els peus i ella no se n'adona, procurar, en definitiva, que estigui en una zona tova o posar alguna cosa a sota i vigilar que no es faci mal.

I tenir molta paciència, i, per exemple, a la Tura li agraden molt les abraçades i els petons, tenir el contacte d'un adult, això la calma molt i per això si es posa nerviosa intentar agafar-la. Ella es sent més segura amb aquest contacte. Amb el Martí, quan li agafa un moment d'angoixa, jo el que faig és, l'agafo i l'abraço, li faig l'atac de l'os, l'agafo i l'estrenyo. Ara, a les zones que normalment anem ja els coneixen. Si ells no coneixen a la gent, en principi, si no hi ha un moment d'angoixa, la Tura és la que s'aproxima a la gent. Però si hi ha un moment d'angoixa el millor és deixar el seu espai. Sempre vigilant i cridant a un adult que els conegui, com els pares, les tietes, els cosins, els padrins. Llavors, a més a més de tenir el punt de recolzament amb la persona que coneixen, de referència, ells com que poden compartir el moment d'angoixa o estrès i tu, com que saps com reaccionar en aquell moment, ells comencen a relaxar-se. **En un moment donat en que els hi dona aquest atac el millor és deixar-los, i buscar la persona de referència. Si no es troba intentar que no es facin mal, sempre posar-nos a la seva alçada, que et pugui mirar als ulls, agafar-los la cara i parlar-los molt tranquil·lament.**

Entrevista als actors de Terra Baixa. (1de2) Consell de redacció

Ens trobem, al Complex Cultural, el consell de redacció i els actors que han representat Terra Baixa, guanyadors del concurs El Llop que organitzava tv3. Comencem parlant de la revista ja que ens declarem amateurs i parlem sobre el fet de mantenir les tradicions locals, sobretot les de caire artístic-cultural

La Tuni comenta que en les ciutats si una associació desapareix potser no es nota tant, perquè n'hi ha d'altres que ho supleixen, però en un poble si minva una activitat és difícil que se'n recuperi. I mentre ens donen l'enhonorabona per aquesta activitat no lucrativa, nosaltres els felicitem pel seu èxit. En general no se senten grans estrelles "som persones reals" comenta la Roser, "és el fenomen de la televisió" comenta la Tuni "tant ens construïm com ens pot destruir", mentre que el Jordi afirma "que és un fet efímer, que s'ha d'aprofitar i gaudir-lo al màxim", encara l'Alba afegeix "la nostra feina comença ara, perquè la televisió és una proporció molt petita que hem viscut. El que vivim cada cop que podem actuar és la veritat de l'experiència. És efímera, però ens enganxem amb l'emoció".

Com està sent l'inici de la gira?

Alexandra: Per mi, aquestes funcions de Juneda, són de les millors que hem fet.

Jordi: Ja amb 6 funcions, tant com les revistes que porteu, per mi la primera va ser la més especial perquè la fèiem en públic, però ahir vam tenir molt nivell.

Toni: Crec que té molt a veure amb la sintonia del propi teatre. Quan actues, com ens va passar a Manresa, que actues i tens el peu a tocar del nas dels espectadors, desorienta una mica. A part, allí reconeixien escenes que s'havien ensenyat a la televisió, la gent reia d'allò que reconeixia. Al marge de si prestava, en el context teatral, riure o no.

Blanca: És que tenien tantes ganes de viure-ho, que anaven com avançats.

Jordi: És que cada públic és diferent, això és el més bonic del teatre. Hi ha gent que s'ho guarda tot pel final i acaba aplaudint com un boig. I hi ha gent que necessita expressar-ho a cada emoció.

I el públic de Juneda com va ser?

Alecs: Potser dels més continguts. No ens va faltar escalf, però a Vic per exemple aplaudien més esporàdicament.

Toni: Ara ens estem acostumant a públics més tranquils, però al final molt bé, eh?

Roser: A mi també m'agrada aquest silenci, que saps que hi ha gent però que estan concentrats i l'aire es podria tallar. Perquè hi ha gent que potser li molesta que el del costat s'emocioni i se'n guarda.

Blanca: També deu influir que en teatres més petits, estàs més cohibit perquè qualsevol soroll destaca més.

Però us desconcentra que la gent rigui o s'emocioni durant l'obra?

Alecs: Potser dels més continguts. No ens va En general no els molesta però fan algunes aclaracions.

Alba: És que depèn de la situació, si riuen amb el nostre paper de Perdigons, té sentit.

Toni: Recordo que en un moment de màxim drama, en una escena de la Marta, algú va riure. Alexandra: Ah sí, això va ser al primer assaig general amb públic abans de l'estrena i a mi em va descol·locar completament. No ens havia passat mai.

Toni: A sobre ens vam capficar pensant a veure si això faria riure sempre, quin drama, però s'ha vist que no.

Per moure-us sobre l'escenari ho decidiu sobre la marxa o en funció de l'espai que teniu a cada teatre?

Toni: Depèn del teatre, però més o menys és el mateix.

Jordi: Ho tenim bastant marcat tot.

Alba: És que ho tenim tot molt coreografiat.

Roser: Ens adaptem ràpid. Però és una obra que saps molt què has de fer, on has de ser i què farà l'altre, no s'ha d'improvisar en aquest cas. De fet l'Àngel Llàcer ens deia: "no feu més del que heu fet fins ara, ja està tot fet i no heu de fer res més"

Quan temps vau assajar, doncs?

Blanca: Cinc i mitja per culpa de la covid.

Jordi: Set setmanes molt intenses, de 3 a les 9 de la tarda amb dissabtes i diumenges inclosos.

Roser: Més el viatge, que veníem tots de punts diferents amb el cotxe particular.

Alba: Els de Barcelona, que podíem anar en transport públic, en això hi sortíem guanyant..

Us ha d'agradar molt el teatre, no?, per aquest sobre esforç d'amor a l'art?

En general, riures i "Molt, massa".

Però compensa?

En general sí. Alexandra: Des del primer dia.

Roser: A vegades t'ho plantegen com un fart de patir, però el teatre és el directe i compensa. Per què el que passa és aquell moment, és difícil d'explicar.

Jordi: Sí, és la sensació al final de l'obra, quan reps la resposta del públic. Però la tele et permet que la gent et reconegui més i que en parli més. Potser hi ha gent que hi està acostumada i l'emprenya, però per nosaltres és un premi.

Toni: Jo diria que gràcies a la tele, ve molta gent al teatre. Generacions juntes, que no solen fer activitats plegades i ens venen a veure en el drama que estem fent. Àvia, filla i neta. La tele ha ajudat a veure les platees plenes, colles senceres que joves que no sabien ni qui era Guimerà. Gent que ens escriu per Instagram per comentar-ho, això m'encanta.

Jordi: I també és genial que les obres que estiguem fent amb altres companyies, doncs, també tinguin més públic.

Alba: I a veure si, a partir del programa, podem aconseguir que la gent trobi una bona sensació d'anar al teatre i vulgui repetir. A part de professores que ens han agraït fer aquest clàssic perquè així es treuen millor nota a exàmens. Però la gràcia dels clàssics és que tracten temes molt vigents. Abusos de poder... El programa ha aconseguit aquestes funcions: Primer, donar-nos una oportunitat. Segon, explicar un clàssic d'una altra manera. Tercer, permetre aquesta gira posant en valor el teatre i el teatre amateur.

Roser: És que de corals i de grups de teatre a tots els pobles n'hi ha. I se'ls ha de donar valor. Alecs: Hem rebut algunes crítiques en aquest sentit, gent professional que no entén com en aquest moment tan dur pel teatre, es prioritzi la gent no formada.

Trini: Però és que els realities han existit sempre, no es pot culpar al programa.

Alba: És que ara mateix s'omple un quart de la sala, es veu que hi ha una relació directa entre que hi hagi una guerra i que es baixi la venda d'entrades. Suma-li els anys de covid, és normal que la gent vulgui sortir al carrer.

Roser: Però a nosaltres ens ha passat que les primeres entrades a la venda, en hores s'exhaurien, en hores!

A Juneda teníem un carrer de cua, en mitja hora ho vam aconseguir. Potser el programa busca la motivació del poble precisament, perquè hi apareixeu gent propera. I us volem donar suport, no? Us ha passat que abans us menyspreessin el hobby, però ara us reconeixin com a actors?

Tuni: Jo he notat reaccions estranyes, com ara la gent del poble, de persones que abans passaven amb un hola i adeu, ara et veuen com un messi. Nosaltres som els mateixos i ens coneixem de fa 40 anys.

Toni: Però a mi també m'ha passat, que veus algú del poble per la tele, i te n'alegres que li vagi bé i et fa gràcia, jo ho agraeixo.

Josep: Jo ho trobo engrescador perquè, per fi, et venen a veure.

Tuni: És que hi ha un rerefons de xafarderia, de "quina poca feina deu tenir aquesta a casa", hi ha una cosa de Perdigons que perdura. I està barrejat entre admiració i enveja. Perquè et qüestionen si tens fills o no i "ves-los a netejar". Això passa als pobles. Se sol anar a un mateix grup, però no pots destacar massa, al camp de tothom. Perquè si sobresurts, t'emportes allò bo i el dolent. Ho dic des de l'amor, perquè precisament jo el primer vídeo que entrego a en Llàcer és de Perdigona. Jo represento la xafardera del poble. El "guaita que s'ha cregut l'artista del poble", i és un tipus de dona que he vist al poble i he assumit".

Us afecta molt aquest tipus de crítica? Us han assetjats per les xarxes socials?

Tuni: No perquè amb el temps l'aprens a gestionar.
Toni i Jordi: En general han estat coses positives.

Potser perquè s'ha enfocat el programa d'una manera molt sana?

En general s'hi està d'acord, però ha estat un tema de disputa.

Alecs: És que es mostrava el bon rotllo entre la gent que al final no era una competició.

Jordi: A mi m'emociona que gent que sols et saluda, et pari i et digui que s'ha emocionat amb tu, que ha patit per tu. Em sento molt agraït. Així puc promocionar altres coses que faig, però em sento molt estimat. Perquè tota la gent de cop s'emociona per mi i amb mi, és molt maco.

Així us paren pel carrer, com porteu la fama?

Jordi: Sabem que és efimera però m'encanta gaudir-la.

Tuni: Jo no la porto massa bé, és una cosa que m'he descobert. Em cohibeix que, em vingui amb tota la franquesa del món i et cridi pel nom, una persona que no conec de res. Si estic en companyia com ha passat aquest matí per Lleida, bé. Però quan fas la teua vida que no hi penses, em costa.

Toni: És que al anar tot junts ens coneixen més, sobretot reconeixen la Tuni.

Com ha estat treballar amb un director com Àngel Llàcer, imposa?

Toni: Trobo que com que ell agrada tant, hi ha una pressió afegida per agradar, a part que és molt exigent i vols fer-ho perfecte. Però és que al seu voltant també mou molta gent. Clar, si ara som nosaltres que estem al seu voltant i volem estar a l'altura... Si t'ha escollit, la gent pensa que has de ser un geni, és un honor per tu, però és molta responsabilitat. L'Enric també és un director molt bo, però no l'envolta tota aquesta aura.

Tuni: Però perquè ell és molt mediàtic, jo com a persona l'he trobat molt divertit, com infantil, molt proper.

Jordi: Sap fer pinya, treball en equip, vol saber de tu, no per xafarderia sinó per connectar i t'explica la seva. Té una gran quantitat de recursos, t'acollona i se'n fot però no s'empenya, et diu les coses bé.

Alecs: És que segur que té molta feina, però ha

estat amb nosaltres durant tot el procés i no sols els dies que gravàvem. I aquesta implicació motivava molt.

Alba: Ell confiava molt amb nosaltres, i ens ho deia –"només heu de confiar"–, a mi no em passava mai de sortir a escena intranquil·la, però aquí notaves la pressió de voler-ho fer bé. Tant amb l'Àngel com amb l'Enric; són grans directors, exigents, molt assertius, que t'acompanyen. I anava tensa, de voler dir la frase ràpid i callar.

Quants candidats éreu?

Jordi: Sobre els 1700 dels quals vam passar uns 250 i escaig. I dels càstings vam sortir 33, després 22, després els 11 guanyadors

No la feu anar com a lema motivador aquesta premissa de "de 1700 vaig quedar jo"

Roser: Jo encara m'ho repeteixo a mi mateixa, "estic aquí, he fet això".

Tuni: Sí, jo també em dic "ei, estic aquí encara". És que tot ha passat molt ràpid.

Alecs: Sí, jo l'altre dia estava a la feina, recordant si m'hi presentava i imaginant-me si faria gira. I ara ho estic fent. Que guapo!

Alba: Sí i a cada fase que passaves, volies arribar a la següent. Pensaves, "I mal que mal, fins al diumenge!". Ah i si al diumenge hi ha un sopar, "doncs mal que mal arribem al sopar, no?". Blanca: És que a mesura que passaven les coses ho hem anat construint.

Toni: És que en aquest programa hi ha hagut fases molt diferents, en canvi a Eufòria és tot més similar. És una experiència des del càsting, el laboratori va ser duríssim.

Tuni: És que ara, vist amb perspectiva, costa d'assimilar tota la feina.

Toni: I veure el quart programa i a mi se'm trenca el cor, perquè veus l'autoexigència, la síndrome de l'impostor, estar pensant que no mereixies estar allí.

Josep: Pensar mil cops "se'n penedeixen d'haver-me agafat" i després, "però, ves, de moment els he enganyat prou bé".

Toni: I ara aquesta última fase, és molt més agraïda com a grup, perquè ens oblidem de moltes coses i gaudim del que ens agrada, que és el teatre.

Tuni: Sí, i de nosaltres, parar una mica, fer un beure.

Alba: És que treballes, teatre, prepara't, un cansament.

Toni: I moltes ganes d'estar com aquí a Juneda, esmorzem junts, anem plegats, ha estat bé

Heu vist el programa després de gravar-lo o fent-lo ja en vau tenir prou?

Responen que fins i tot quedaven per veure'l.

Jordi: És que no teníem ni idea de com quedaria; és més, pensàvem que ens ho passàvem molt bé fent-ho però ens preguntàvem si funcionaria. Un programa d'assajos teatrals agradarà a la gent? Però ho han muntat tan bé, buscant el moment més televisiu. Han sabut buscar les emocions a cada moment. Però això ho hem esbrinat després, primer no teníem ni idea de com seria el programa.

Alba: L'equip tècnic d'aquest programa, és de 10! En cap moment ens exigien res, ens acompanyaven amb respecte, amb carinyo. Al final ens hem fet com una família.

Tuni: Vaig notar que molts d'ells ja es coneixien, que ja havien treballat junts, amb el Llätzer, molts venien d'OT, de La Jaula de las locas, d'El petit Príncep. El Llätzer treballa sempre amb amics, amb el mateix equip.

Roser: I bones persones. El Llätzer deia: "potser no serem els millors però som bones persones". Era com un lema.

(Continuarà al proper número)•

Apunts IA (Intel·ligència Artificial) i Societat

Consell de redacció

L'afany de la revista Fonoll és fer preguntes en lloc de regalar respostes, a la voluntat d'estar més atents al que no sabem que al que sabem. D'aquesta manera volem mostrar que es pot viure sense saber les respostes a les preguntes més importants; fins i tot que és preferible viure així.

Què és el que preocupa quan parlem dels possibles usos de la IA i com aquests usos ens poden afectar als humans?

No hi ha una resposta única, però creiem que està clar que la IA no és una entitat independent i aïllada. Ens adrecem a l'IA com una cosa que existeix, pensa, té intencions i, potser, voluntat política. Però la IA és només una creació intel·lectual que té moltes aplicacions d'èxit que ens afecten cada dia en molts aspectes de la vida, des dels més trivials fins als més complexos i confidencials.

IA és una màquina intel·ligent, és un agent racional flexible (utilitza símbols) que percep el seu entorn (està localitzada) i porta a terme accions (sap l'efecte de les accions) que maximitzin les seves possibilitats d'èxit en algun objectiu o tasca (fa plans), té una noció del temps.

El que no és tan obvi per al públic en general és que aquesta tecnologia gairebé no està regulada, principalment perquè s'ha construït sobre les arrels de la tecnologia de guerra, que al seu torn no està regulada a causa de la seva pròpia naturalesa. A més, l'IA s'utilitza amb un propòsit, per a això els humans assignen intencions a les màquines que utilitzen aquesta tecnologia per interactuar amb nosaltres.

El que sí que és evident és que la IA té un valor econòmic important i, per tant, impacta en la societat. La disrupció de la IA està transformant els nostres països, organitzacions, mercats i vides. Hi ha una àmplia evidència d'això. De fet, si comparem les deu principals empreses de fa només quinze anys i avui dia, veurem la profunditat del canvi, només en queda una: *Microsoft*, i entre les deu principals que hi ha actualment només una no és de tecnologia: *Saudi Aramco* oficialment coneguda com *Saudi Arabian Oil Company*.

Una d'aquestes intencions és, per descomptat, guanyar diners, i les empreses intenten aplicar l'IA en qualsevol camp i amb qualsevol intenció

perquè gairebé no hi ha una regulació, no tenen límits. A més, en aquest mercat no hi ha autoregulació, és una terra lliure per fer-hi tota mena de coses que la imaginació i la tecnologia permetin. Els individus, les empreses i els governs fan el mateix: hi ha governs que utilitzen la tecnologia de la intel·ligència artificial per als seus propis fins, gairebé sense restriccions.

Al món, hi ha una bona col·lecció d'exemples de països que utilitzen IA. És imprescindible que hi hagi supervisió humana en els sistemes basats en IA. És un principi de la UE, si l'acció d'un sistema intel·ligent afecta els éssers vius i/o el medi ambient, aquesta acció l'han de controlar humans.

Aquest concepte de control hauria d'estar clarament regulat, no podem posar l'home fora del cercle de la presa de decisions. Això seria simplement una mala idea i podria tenir moltes implicacions indesitjables. Altres artefactes i tecnologies sempre són supervisats. Aquesta idea de control comporta algunes preguntes: **Com de prop s'ha d'exercir aquest control? Quantes agències hi han d'intervenir? Amb quina freqüència controleu el sistema?** La resposta a aquestes preguntes té implicacions legals i econòmiques.

Els governs, les societats industrials, les organitzacions econòmiques i fins i tot *GAFAMA*, que significa *Google, Amazon, Facebook, Apple, Microsoft* i *Alibaba*, s'afanyen a influir en les bones pràctiques pel que fa al disseny i a l'ús dels sistemes basats en IA. Mentre el 2007 i 2008 les grans cases de gestió dels deutes privats en el món entraven en fallida i es declarava la crisi financera més important des del 1929, les empreses tecnològiques més importants de la història, per la seva gran capacitat de concentració, van començar a trencar el mercat. Havien domesticat l'algoritme. Des de llavors aquesta paraula, l'algoritme, recorre les nostres vides i defineix moltes de les nostres accions.

Darrere de la caixa negra: Què és un algoritme?

Un algoritme és una eina mecànica utilitzada per gestionar una ordre determinada (input), avaluar les seves variables, totes les possibles, i establir un resultat (output) en el menor temps possible.

Els seus càlculs ordenats, aquells que permeten realitzar una determinada operació i establir un resultat, estan integralment lligats amb el concepte de l'intangible. Les seves operacions, normalment, no es poden veure o examinar. Veiem i podem comprovar tant l'input com l'output, però la majoria de nosaltres, els que generalment donem aquest primer input, com publicar una foto, fer un like o simplement fer una cerca a Google Chrome, no podem comprendre per què aquest primer input o acció determina un resultat concret en la interfície que consumim.

Segur que, en algun moment recent, t'ha sorprès el fet que, després d'una conversa amb amics o familiars sobre, diguem, pizzes a domicili, els següents anuncis rebuts al teu mòbil estiguin relacionats amb pizzes o menjar a domicili. Sí, és un algoritme que treballa, segons les grans companyies, "al teu servei".

El terme informàtic, l'algoritme, té una significació molt més àmplia del que es creu. Igual que una recepta de cuina, un algoritme és una sèrie d'instruccions, un diagrama lògic i continu, que permet obtenir un resultat. Realitza, a una enorme velocitat, un conjunt de càlculs a partir de gegantines masses de dades. Amb ells ofereix una predicció. Si la predicció encerta, és a dir, aconseguix que l'usuari entri en el joc de la retroalimentació, l'algoritme es reproduïx a si mateix i pot mantenir-se en un bucle -com en una màquina escurabutxaques o, el més modern, com en una casa d'apostes per Internet.

Però el poder real de l'algoritme ve quan no encerta. El mecanisme, moltes vegades anomenat caixa negra, perquè no se sap què passa al seu interior, serà capaç, lligat a la intel·ligència artificial que li permet aprendre de les noves dades introduïdes pels usuaris, de donar noves respostes, nous outputs per satisfer les necessitats dels consumidors. Per això l'anomenat Internet col·laboratiu, però sobretot les xarxes socials, són la principal font d'inputs que alimenten i perfeccionen els algoritmes.

Per això també un dels científics més importants de la història recent, *Stephen Hawking*, declarava que un dels quatre perills que amenacen la humanitat (junt amb el canvi climàtic, el poc espai i l'escassetat de recursos de la terra o l'impuls actiu per contactar amb civilitzacions extraterrestres) és l'avenç poc controlat de la intel·ligència artificial.

Qui li posarà el cascavell al gat? En aquest cas són tigres, no gats petits. Algú s'ha d'oferir com a voluntari per posar aquest cascavell perquè necessitem sentir-lo, sentir que s'estan acostant a nosaltres.

El joc de la regulació no es tracta només d'ètica i intel·ligència artificial. També hem de parlar d'aspectes legals, socioeconòmics i culturals -els elements ELSEC- és a dir, els que impulsa la Unió Europea. Entre aquests elements, hi hem d'incloure el gènere. No podem seguir endavant en aquesta tasca, sense considerar la meitat de la població, la meitat del talent que ha d'estar en primera línia i que moltes vegades queda oblidat en el nostre discurs.

Una vegada que es tenen en compte aquests aspectes, hem de preguntar-nos per què aquestes empreses intenten modificar els valors. Si Europa ha acceptat aquests valors, hem de lluitar per aquests valors. **Per què permetem que les empreses modifiquin la nostra forma de comportar-nos?**

Valors

En la nostra societat, gaudim de llibertat i independència. Tenim llibertat d'elecció: per exemple, la llibertat de no utilitzar els serveis d'Internet o dependre'n. Tenim llibertat d'elecció davant les recomanacions basades en màquines. És la vostra opció. Tanmateix, potser les recomanacions basades en les màquines s'haurien de regular per protegir els ciutadans de ser influïts.

Què succeeix si desitgeu triar entre seguretat i privacitat? Si desitgeu que un servei sigui més privat, llavors la seguretat ha de ser més

forta, i això implica tenir interfícies menys flexibles. Si parlem d'explicabilitat versus acompliment. Amb la potència computacional disponible, el rendiment és fàcil d'aconseguir, per exemple, utilitzant *Deep Learning* (tècnica d'aprenentatge profund). Avui dia, el *Deep Learning* no pot explicar com arriba a una solució.

Hi ha altres parells com ara responsabilitat i confidencialitat; prosperitat i sostenibilitat. I després tot això crea una sobrecàrrega ètica: no es pot tenir tot. A més, si fingeixes atènyer-ho tot, has de pagar-ne el preu.

Ser autoreferents

Europa té un llegat important que s'ha d'explorar i utilitzar. Tanmateix, s'ha de tenir en compte que la tecnologia que compleix amb *ELSEC* i es fabrica a casa serà més costosa que la que prové de la Xina o dels Estats Units. A més, necessitem que els ciutadans en siguin conscients i han d'estar disposats que cal pagar el preu.

Tenir tecnologia local basat en IA significa, per exemple, que les dades estaran dins Europa, controlarem els servidors, la persistència de les dades, la seguretat i privacitat de les dades i, quan sigui necessari, les dades s'esborraran. A més, els ciutadans poden, si és necessari, exercir el dret a l'oblit a Internet. Crec que totes aquestes característiques són fonamentals, però poden resultar cares.

Obtingueu l'avaluació tecnològica adequada per comprendre l'ús de cada servei basat en IA. No hi ha dos programes que siguin idèntics. Poden ser implementats de manera diferent per dos equips diferents que utilitzen la mateixa especificació, però cal assegurar que compleixin l'especificació. Dins Europa, tenim el talent per fer això.

Les universitats tenen molts investigadors, la Unió Europea està finançant la investigació i l'educació del talent, però no podem retenir aquest talent. L'educació tècnica per a la nostra

societat és imprescindible. Per tenir l'educació tècnica i crítica adequades per a les generacions futures pot ser que sigui necessari incloure-les en el programa d'estudis, i potser complementar l'educació tecnològica de la ciutadania d'avui.

Deures

La primera tasca té a veure amb la transparència: s'han de supervisar els certificats de transparència de tots els serveis d'IA en ús. Algú amb autoritat reconeguda ha de certificar que aquests serveis són justos. Per exemple, a l'Administració pública, tots els serveis basats en IA han de ser transparents, fins i tot es pot intentar fer alguna cosa directa i senzilla com utilitzar etiquetes de tres colors: verd, groc i vermell, que seran suficients per informar la ciutadania.

El motiu d'aquesta sol·licitud és el següent. Tot i que podem llegir i comprendre tots els documents legals que acompanyen qualsevol aplicació informàtica, és possible que no sigui capaç de comprendre els drets i les obligacions que contenen. Seria millor que algú autoritzat per l'Estat s'ho llegís, n'avalués la legalitat i els qualificats.

Aquesta persona ha d'indicar si tant l'aplicació com el contracte són correctes per ser utilitzats, és a dir, si operen dins la nostra legalitat. Si és així, l'aplicació haurà de tenir un segell verd. Una altra tasca és què fer quan un servei té un segell vermell. **Què fer quan les persones utilitzen un servei marcat amb un indicador vermell? Això és admissible? Com afecta això uns altres ciutadans?**

Crec que això augmentarà la confiança de la ciutadania en aquestes eines. Hem de recordar que si el govern va pagar pel programa, és propietat de la ciutadania. Respecte a la responsabilitat (de la màquina). **Què passa si una màquina falla en una decisió?**

Si us plau, cal donar suport i certificar només les aplicacions que siguin justes i sense biaixos.

Sé que ambdós són termes confusos. Tanmateix, és necessari començar a pensar en aquests termes i com provar-los. És necessari tenir un *sandbox* (calaix de sorra) públic per provar tots aquests programes i una regulació per al cicle de vida del programa.

Educació i medi ambient.

Permeteu-nos cridar la vostra atenció sobre la prestació de serveis que Google fa a les escoles, instal·lant Google Suite, segons Ulises Cortés, és una aberració. Els infants no necessiten això. Hem arribat a aquest punt de la civilització i tots, la majoria de vosaltres, mai no veu utilitzar *Google Suite* quan veu anar a escola. El màxim que teníem era una petita calculadora. **Per què els infants ara necessiten tenir tots aquests serveis i eines?**

Els infants no ho necessiten. Necessiten desenvolupar el pensament crític i després utilitzar la tecnologia. Som en aquesta reunió perquè estem utilitzant eines basades en intel·ligència artificial sense entendre realment com funcionen, i temem que sigui així. Com a societat, no necessitem que la tecnologia s'utilitzi simplement per defecte, sense comprendre-la.

Qui n'és el responsable?

Donar suport a l'evitació de l'ús en l'Administració pública de serveis de vigilància inapropiats i/o recopilar inadvertidament dades personals. Hem d'evitar-ho. Tanmateix, per descomptat, hi ha organismes encarregats de fer complir la llei que poden necessitar aquestes tècniques en un moment donat per prestar a la societat el nivell de seguretat adequat. Sé que aquest és un tema controvertit i font de discussió.

Els estats han d'estar preparats per tenir un debat amb deteniment sobre aquest tema perquè la societat necessita tenir aquests serveis. Pot ser necessari utilitzar-los en determinades circum-

tàncies per rastrejar una persona considerada un objectiu durant un període acordat dins les forces de seguretat. Això implica tenir-los a mà per quan es necessitin i desconnectar-los quan hagin complert la seva funció.

Ha de quedar clar qui supervisa que aquest procés sigui respectuós amb els drets humans. Les societats menys democràtiques ja comencen a utilitzar-los per controlar els seus ciutadans. Pel que fa a la rendició de comptes, és necessari certificar la presa de decisions automatitzada i evitar la bretxa en la rendició de comptes.

La confiança és un tema central. Ja hem sentit al ponent anterior parlar-ne. Una forma de generar confiança és ser responsable. És responsabilitat humana dissenyar correctament l'ús de dades i la presa de decisions que fa una màquina. Les màquines no ho faran. Hi ha d'haver algú identificable a qui se li pugui preguntar directament "per què aquesta màquina fa això o funciona així?".

És necessari crear una metodologia que permeti identificar la responsabilitat en el disseny del sistema basat en IA perquè això implicarà la intencionalitat amb què es va programar en el sistema. **Quan una màquina pot respondre com va arribar a una solució i pot ser auditada i és responsable, la utilitzaríeu per respondre davant un jurat?**

És una pregunta. La resposta és sí; podeu fer-ho. Ja hi ha màquines que poden presentar arguments i argumentar com un advocat, més i tot, si tenen prou evidències que poden utilitzar. **Estem preparats per fer això? Si estem preparats per fer una intervenció quirúrgica mitjançant l'ús d'un robot, per què no?**

La majoria de nosaltres volem en avions que en la seva majoria volen amb el suport de tres computadores. El pilot pilota la major part del temps, però qui fa la major part del càlcul és el sistema de tres computadores. Per tant, confiem

Gaudeix cuidant-te!

urgasa

Descobreix la Carn de Guatlla

www.urgasa.com

la FERRETERIA

www.la-ferreteria.es C/ LA FONT 12 - 14 973 150 737 JUNEDA

en les màquines que prenen decisions crítiques. Per descomptat, el pilot sempre hi és per supervisar el circuit.

Aquest és l'últim punt i és molt dur. Totes les dades produïdes per ciutadans en una ciutat, regió o país pertanyen als productors. Les administracions públiques han d'assegurar que aquests productors puguin obtenir un benefici directe.

És necessari regular el temps i les condicions de lliurament al mercat amb les proves oportunes. Ho fem amb empreses farmacèutiques, perquè no podem fer-ho amb empreses de programa o altres telecomunicacions? No sé si la IA és el problema o la solució. És una àrea científica. La nostra investigació intentem esbrinar quins són els mecanismes que hi ha darrere del que anomenem intel·ligència animal.

L'algorisme com bombolla mediàtica

Eli Pariser, autor d'**El filtre bombolla**. Com que la xarxa decideix el que llegim i el que pensem, assenyala que els nous filtres d'Internet, algorismes actius des de 2009, observen i analitzen les coses que ens agraden. Les grans empreses utilitzen màquines de predicció perquè "l'objectiu és crear i perfeccionar constantment una teoria sobre qui ets, el que faràs i el que desitjaràs a continuació. Juntes elaboren un univers d'informació únic per a cada un de nosaltres -el que he anomenat una 'bombolla mediàtica' - que, en essència, altera la nostra manera de trobar idees i informació".

Una bombolla mediàtica es converteix així, segons Pariser, en un "mirall unidireccional" que es limita a reflectir els teus propis interessos: "La nova Internet no només sap que ets un gos; coneix la teva raça i vol vendre't un bol de pinso de qualitat suprema per a mascotes". El **reflex de l'espill**, a més, es desenvolupa amb tres característiques:

- La bombolla fomenta encara més la individualització de l'usuari. Actua, segons Pariser i en contradicció amb el discurs d'interconnexió d'Internet, com una "força centrífuga que ens separa".

- La bombolla és invisible, i normalment l'usuari acudeix a ella sense cap mena de filtre, bàsicament, perquè confia que Google li proporciona la millor recerca possible. En realitat, el motor de cerca i les empreses tecnològiques ofereixen uns resultats opacs perquè "Google no et diu qui creu que ets o per què et mostra els resultats que veus. No saps si el que suposa sobre tu és correcte o incorrecte; i pot ser que ni tan sols siguis conscient que està fent conjectures sobre tu", indica l'autor.

- L'usuari no ha decidit entrar a la bombolla, es va submergint en ella de forma inconscient i, generalment, se sent a gust en ella.

Preguntes finals

Viu tranquil sabent que l'Estat ho sap tot o gairebé tot de vostè o de la seva família?

Viu tranquil sabent que hi ha una sèrie d'empreses que ho saben tot o gairebé tot de vostè o de la seva família?

Viu tranquil sabent que l'Estat tracta de limitar el que les empreses saben i com usen el que saben de vostès o de la seva família?

Si no es fa aquestes preguntes, viu en una tranquil·litat ignorant. Si es fa aquestes preguntes, hauria de viure en una paranoia total. O desconnectar Internet la major part del temps.

La tecnologia digital, la IA ha tingut i té un gran impacte a la nostra cultura: originat noves conductes, noves percepcions, i noves sensibilitats. Aquests efectes són tan atractius que acaben enlluernant i aquesta llum dels focs artificials de la tecnologia ens acaben fent perdre de vista els efectes i les conseqüències..•

El nou servei de bar de les piscines municipals

Consell de redacció

El passat desembre venç l'adjudicació del bar de les piscines pel qual es convoca un nou concurs públic a l'abril de caràcter urgent en què es presenten dues candidatures. Finalment, l'explotació del bar i el manteniment de les instal·lacions de les piscines municipals s'atorga a Josep Masbernat Montañola.

1. Com ha estat tot el procés del concurs públic per l'adjudicació del bar? Com ho valorem?

L'adjudicació de les piscines arriba massa tard, el procés en si no ha sigut lent, però arriba uns quants mesos tard, ens ha obligat a muntar un bar pràcticament des de zero en temps record, exactament quatre dies naturals. A més a més, des que es va publicar la concessió, van donar molts pocs dies per fer la proposta, tot i així vaig presentar un molt bon projecte segons la meua opinió.

Ho valoro positivament, ja que la meua proposta ha estat guanyadora, vaig treballar dur perquè sabia que tenia una competència dura, i m'ho vaig currar al màxim.

2. Quin projecte i accions tens preparades per al bar de les piscines?

Per començar he fet un rentat de cara a la sala interior on hi ha la barra, quasi obligat ja que no hi havia pràcticament res, també he canviat la terrassa sencera, on he muntat una barra rollo xiringuito de platja i una zona chill out nova. Intentaré fer una zona infantil pels nens pròximament.

3. Hi haurà molts canvis en comparació al que es porta fent en anys anteriors?

No hi haurà molts canvis però sí més activitats programades, tindrem música en directe o Dj tots els divendres i dissabtes, els dimecres incorporarem classes gratuïtes de bachata, alguns dijous farem monòleg, algun diumenge portarem espectacle infantil i, a l'agost, quan comenci la temporada del Barça retransmetrem partits amb pantalla gegant per dir-te algunes cosetes.

4. Com compaginaràs tenir el bar de les piscines i a la vegada portar el pub Tutto bene, dos locals en un mateix poble de pocs habitants?

Jo em dedicaré a les piscines 100%, el pub Tutto bene el portarà la meua encarregada Alba, ella serà la cap visible allà i s'ocuparà de pràcticament tot (proveïdors, clients, caixa, neteja, personal etc.). Jo només hi aniré a repassar una mica de tant en tant, tinc la sort de tindre una persona amb qui confio plenament per dirigir el meu negoci.

5. Quin reclam faries perquè la gent vinguis a passar una estona a la Terrasseta?

Oferirem una bona carta de menjars, acompanyada d'un espai increïble on sempre es faran activitats i la gent serà atesa per un personal fantàstic..•

TRACTAMENTS

- Odontologia general
- Odontologia estètica
- Ortodòncia
- Periodòncia
- Odontopediatria
- Cirurgia bucal i implantologia
- Homeopatia
- Fisioesteopatia
- Nutrició

;DENTALOFFICE

Av. de la Pau, 26
25230 Mollerussa
973601152
info@dentaloffice.cat
www.dentaloffice.cat

també som a Facebook i Twitter

Instagram de la Terrasseta, bar de les piscines

10 Publicacions

LA TERRASSETA (bar piscines)
Vermuts, dinars i sopars 🍷
Aniversaris 🎉
Actuacions 🎤
Dj's 🎧
bachata 🎶
Futbolin ⚽
Dards 🎯
zona infantil 👶
Coctels 🍹
Karaoke 🎤
Reserva 649355765

Esquema del ple del 28 d'abril

Consell de redacció

En aquest ple de tres hores i escaig els punts amb més intervencions foren l'onze i el quart, malgrat que si posteriorment mireu els vídeos com que es parla de documents que el públic general no pot visualitzar a vegades queda poc clar què es discuteix. En tots els punts, l'oposició ha demanat aclariments o justificar la votació. Però en aquest article només transcriurem punts i votacions

1.- Aprovació de l'acta de la sessió anterior

Tots voten a favor.

2.-Exp. 222/2022. Modificació puntual POUM àmbit cementiri i altres paràmetres urbanístics.

Consta de tres punts: (1) Modificar una sala de condols, incrementant la superfície i equípaments del cementiri en detriment de la zona arbrada. (2) Afectacions de carreteres. Que no es pugui ocupar la totalitat de parcel·les per a oficines (de tota una illa -en lloc d'habitatge- no pot passar del 50% d'oficines). (3) Que en zona industrial es passi de 10 metres màxim a més altura en anomalies específiques. Aprovat per 6 vots a favor, 1 en contra i 3 abstencions

3.-Exp 201/2022. Donar compte Liquidació del Pressupost Ajuntament i Patronat Municipal Assistencial Residència d'Avis de Juneda.

Dels pressupostos de despesa a 31 de desembre són de 198.832 euros, d'ingressos són 719.403 euros. Amb un resultat pressupostari positiu de 415.065,95 euros i romanent de tresoreria del 2021 amb 1.501.709,31 euros. La secretaria acaba explicant el contingut de la liquidació tradicional i l'altra que va entrar en vigor a conseqüència de la Llei d'Estabilitat Pressupostaria (que determina la capacitat i la necessitat de finançament i de control de despesa) per tal d'adequar la llei espanyola a la europea. Aprovat per unanimitat.

4.-Exp 281/2022. Modificació plantilla i relació de llocs de treball.

Des de Brussel·les s'ordena regular les places i l'estabilització dels llocs, ja que un 60% eren temporals. S'especifiquen una relació de places tant funcionàries com laborals i el pressupost que se'ls assigna. L'oposició pregunta per la diferència entre aquestes places i suggereix algunes incoherències de determinades places. Unanimitat de vots a favor.

5.- Exp. 187/2022. Modificació OF 4 bis Impost increment de valor de terrenys de naturalesa urbana.

Destaca que la transmissió d'un habitatge es bonifica en un 80% (abans 90%) del valor del terreny si la persona hi resideix; fins al 50% en cas que sigui pati, magatzem o segona casa. I que el preu del terreny es va modificant amb un 16%, cosa que no implica una millora substancial per l'Ajuntament. La secretaria fa aclariments a la part del pressupost en què es contemplaven aquests ingressos i remarca que abans beneficiava tothom (inclòs compra-venta) i ara es va a protegir les famílies sobretot en cas d'herències. 8 vots a favor, 2 s'abstenen.

6.- Aprovació conveni establiment i manteniment estació d'autobusos.

El pressupost de les obres són de 514.837,26 euros amb la conservació i el manteniment i una comissió de seguiment mentre hi hagi l'estació d'autobusos. L'Alcalde remarca que el principal retard fou la reclamació de la propietat del terreny per part de la Generalitat, i només pot reclamar-ne l'ús, i fins que Patrimoni no va trobar fer la "mutació demanial" el procés estava encallat. Unanimitat a favor

7.- Exp 288/2022. Aprovació projecte reforma Residència.

Amb tots els vots a favor s'aprova el projecte de reforma de la Residència (fase dos) amb un cost de 494.807,43 euros, sense IVA per tramitació d'urgència per la importància.

8.- Exp. 264/2022. Moció nonats Grup Municipal Junts per Juneda-AM.

Degut al menys teniment de la mort gestacional perinatal o neonatal, que sol ser un dol dolorós i silenciós, el grup proposa el següent acord: (1) Que l'Ajuntament adequi un espai físic a l'entorn del cementiri per suport i confort dels afectats. (2) Que també el doni a conèixer

i en faci difusió. (3) Que es faci també un acte anual en record el 15 d'octubre. (4) Que també traslladi aquests acords al Departament de Salut de la Generalitat. I ha posat l'exemple de Tarragona. A partir del 2009, si una criatura neix morta, s'ha d'enterrar sí o sí. I s'ha de poder passar aquest dol en entorns adients. Moció aprovada per unanimitat.

9.- Exp. 274/2022. Moció salvem la pagesia Grup Municipal Junts per Catalunya.

L'Alcalde llegeix els punts del manifest "Salvem la pagesia, salvem el món rural" que destaca les gelades del 2020 (en el tercer any consecutiu) i des d'informes d'asseguradores destaquen que és la pitjor situació en 42 anys de registres. Que a més a més, pateix crisi econòmica i relleu generacional perquè els joves no hi veuen viabilitat a nivell europeu. Que és un sector, que més allà de l'aliment, produeix ocupació i consum de diversos recursos a tercers, que poden fer perdre quaranta mil llocs de treball. Reclamen que s'eviti l'abandonament agrícola així com el teixit familiar i social mantenint una renda agrària. Proposa els següents acords: (1) Instar el Departament de la Generalitat i posteriorment l'espanyol, una descripció acurada del grau d'afectació per tal que adequi el sistema de tributació fiscal. (2) Concessió d'ajuts directes als afectats. (3) Adaptar les assegurances d'Agroseguro que donen cobertura a les gelades donada la freqüència i intensitat d'aquestes. (4) Suport administratiu tant local, com autonòmic i estatal per reunir-se amb la plataforma "Salvem la pagesia, defensem el món rural" que aglutina diverses representacions agràries i Agroseguro. (5) Salvaguardar el tancament de les cooperatives. (6) Comunicar-ho a les diverses administracions.

L'oposició reclama mesures directes des de l'Ajuntament, PSC-CP votarà en contra perquè considera que no és prou efectiu per la gent de Juneda. Així doncs, 9 a favor i 1 en contra.

10.- Donar compte del pla anual de control financer.

La secretaria informa dels aspectes on s'ha de millorar la gestió econòmica, al marge de l'auditoria de comptes d'obligació legislativa. Els àmbits on més risc hi ha són: (1) La contractació i despeses menors (per sota de quaranta mil euros en cas d'obres o quinze mil en serveis i subministraments) no requereixen licitació i que es faci correctament. (2) El que genera més problemàtiques a tots els ajuntaments, els contractes recurrents, que al repetir-se s'hauria d'analitzar si fer concurs, per exemple: en gestoria de les nòmines o telefònica. (3) Control de les hores extraordinàries.

11.- Donar compte Decrets.

Aquest apartat dura un terç del ple i es tracten molts temes diferents així que és altament recomanable de veure.

12.- Precs i Preguntes.

Ambient tens sobre diverses qüestions, el més extens ha estat tret per JxJ-AM en què destaca la falta de pluralitat als programes de ràdio així com les acusacions diverses. Proposa fer els plens més àgils i més respectuosos de manera que es puguin crear més espais de debat.

Videoacta via web Ajuntament de Juneda

FÀBRICA DE
DOLÇOS ORTEU

Ctra. Tarragona, s/n · tel. 973 15 02 41 · tel./ fax 973 15 00 84 · JUNEDA

amida
obres, reformes, serveis

Reformes integral de cuines

Visiti exposició

Xavi Palau, mob: 671 61 01 44
www.amidaconstructora.com

PERRUQUERIA VERO
Unisex

973 150 376
C/ FONT DEL GAT Nº 4
25430 JUNEDA

Retalls de premsa

Enquesta del Fonoll 237

Consell de redacció

En aquest passat número us preguntàvem la vostra opinió sobre la manca d'empenta associativa, que posterior a la covid, sembla que hagin anat en augment.

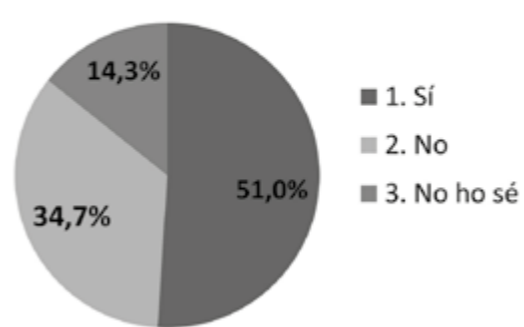
Es destaca de Juneda la seva capacitat associativa, així com l'alta participació en els esdeveniments que s'hi organitzen, és un orgull anar a altres indrets i què t'ho recordin. Però, des del consell de redacció, d'una banda, vam viure el rescat de la revista Fonoll a les portes del traspàs. D'altra banda, participem en diverses associacions amb més o menys activitat, i notem que la gent "no vol feina". Sembla que en lloc d'entretenir-se per fer poble, els passa-temps individuals estiguin guanyant adeptes, ens qüestionàvem si ens hem acostumat massa a l'aïllament i la distànciació social. Però pensem que és indispensable el **valor associatiu** per dos motius bàsics: (1) Millorar el respecte i la convivència entre persones de diferent edat, gènere, política i religió. (2) Les relacions socials i culturals milloren la salut mental reforçant les actituds positives ([font: https://canalsalut.gencat.cat/ca/vida-saludable/lleure-seguretat/cultura/](https://canalsalut.gencat.cat/ca/vida-saludable/lleure-seguretat/cultura/)). Entre d'altres, com ara... Què és divertit!

dia i les enquestes digitals s'extreuen les següents conclusions:

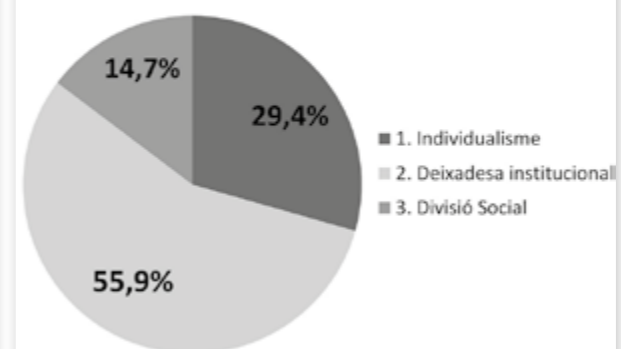
Dels resultats es desprèn una **desmotivació general**, en què sols un terç dels enquestats creu que Juneda segueix amb un ferm teixit associatiu, enfront del 51% que creu el contrari. La resposta de la segona part de la pregunta, fou molt irregular. Des de no respondre en cas afirmatiu a la primera, a marcar-ho tot. De fet, els participants de les cassoles que ens comentaven les seves opinions, esbufegaven una mica tot dient: "és que costa treure a la gent de casa"; "ves, abans no teníem res més a fer"; "poca implicació dels joves" (val a dir que al concurs de les cassoles es veien molts joves i famílies, però els majors de la cinquantena potser preferien fer-ho a casa, igualment van venir-hi a passejar, cosa que és d'agrair); o "és que la gent està cansada de tot" entre altres comentaris. Malgrat tot, en aquesta segona part, l'enquesta ens ha mostrat que la **deixadesa institucional** és el màxim factor de preocupació. Potser abans estava tot per fer, i ara està tot per justificar: has de presentar les factures, planificar a any vista... I són condicions que quan fas activitats per "amor a l'art" costa de justificar perquè ja es fan prou costa amunt. I perquè els canvis poden ser d'una setmana a l'altra (sobretot amb la covid encara present) Així doncs, esperem que us motiveu a participar, tant de la revista fonoll, com de les activitats que es fan al poble. Per aprendre, per passar uns bons instants entre les companyies més inversemblants i per tenir una mica d'orgull de pertinença.

Aquella **il·lusió per compartir passions** es nota absent, i de fet, és un aspecte que volem potenciar des de la revista. Per això sempre anem darrere de les associacions perquè ens facin quatre ratlles de les seves activitats. Intentem anar-hi, fer algun reportatge o nota, però no arribem a tot arreu. Amb l'esperança que compartint-ho, més gent s'hi afegeixi i facin seguiment de les coses que es fan i desfan a Juneda. Per tenir constància de com ho vivien els junedencs i junedenques vam organitzar una parada a les Cassoles de tros, fent aquesta pregunta, entre les respostes d'aquest

... Juneda ha deixat de ser un poble on la seva senya d'identitat és l'associacionisme?

... A què ho atribueixes?

Notícies en format curt (Juneda i Les Garrigues)

Elena Ibáñez Àvila

• **2 de maig** – S'inicia a Juneda la recollida selectiva del porta a porta.

• **Principis de maig** – Comencen a produir-se les primeres molèsties en la qualitat de l'aigua a Juneda, que es generalitza a altres poblacions que formen part de la **Comunitat d'Aigües de les Garrigues**. La detecció de plaguicides en l'aigua de boca provocà restriccions al consum durant part del mes de maig i continuà a partir del 3 de juny sense que s'hagi donat cap més solució. Alguns pobles es veuen obligats al repartiment d'aigua a través de cisternes.

• **17 de maig** – S'anuncien els guanyadors del **23è Premi de Poesia Joan Duch per a joves escriptors i el 6è Premi Carles Hac Mor** a plaquetes d'escriptura subversiva, organitzat per l'Ajuntament de Juneda, amb la col·laboració de l'Editorial Fonoll. Són Pep Sanz, de Tàrrrega, per l'obra La mutació dels pollastres i el valencià Pau Rodríguez (Pau i au), per l'obra Balada del viatger que va anar i ho va mirar tot i, ara que en torna, res no hi veu, respectivament.

• **19 de maig** – El secretari de Territori i Mobilitat, Isidre Gavín, i l'alcalde de Juneda, Antoni Villas signen el conveni per a la construcció i el manteniment de la **nova estació d'autobusos** de la localitat. L'Ajuntament informa que les obres, d'un import de 515.000 euros, es licitaran aquest estiu i finalitzaran l'estiu de l'any que ve.

• **21 de maig** – Gràcies a la col·laboració de l'Oficina Jove de les Garrigues, per fi s'inicia un dels projectes més esperats pel jovent, l'**Espai Jove de Juneda**, a la pista del Parc Alegria i dirigit a joves de 12 a 16 anys. L'èxit és, però, irregular.

• **26 de maig** – S'activa l'alerta del PLA-SEQCAT per una **fuita d'oli tèrmic** inflamable a la termosolar de les Borges Blanques. Això genera un núvol no tòxic que s'estén a les poblacions veïnes, com Juneda i Castellldans. Malgrat que el núvol no presenta perill per a la població, els bombers recomanen tancar les finestres i que es confini a les cases per evitar reaccions en persones especialment sensibles.

• **30 de maig** – Té lloc a Castellldans la **31a Trobada Intergeneracional de les Garrigues** organitzada pel Consell Comarcal, amb l'assistència d'associacions de la Gent Gran de totes les Garrigues.

• **31 de maig** – L'Ajuntament de Juneda convoca el **concurs per a la concessió de drets funeraris** sobre 39 nínxols i 20 columbaris del cementiri municipal de Juneda.

• **1 de juny** – Juneda dona per iniciada la 12a campanya per incentivar la compra a les botigues del municipi: "**Compra i descobreix Catalunya**", una campanya en què participen 33 municipis de Catalunya. De les Garrigues, a més de Juneda, hi participen les Borges Blanques i Cervià.

• **1 de juny** – S'incorpora al Complex Cultural una nova treballadora, substituint l'anterior que, després de molts anys de servei al municipi, es jubila.

• **3 de juny** – Col·locació de la placa commemorativa a les dones "mai més Oblidades" a l'exterior de les piscines.

• **5 de juny** – La junedenc **Mariona Font** es proclama campiona d'Espanya de 3a categoria absoluta per equips, aconseguint l'ascens a la segona categoria nacional amb el club de tennis Andrés Gimeno. El campionat es va celebrar del 30 de maig al 5 de juny al Real Club Joseleta de Getxo.

• **10 de juny** – L'Ajuntament de Juneda penja al balcó la bandera de l'orgull LGBTIQ a petició de l'associació Histèriques.

• **11 de juny** – Alcaldes i alcaldesses de les Garrigues es reuneixen a les Borges Blanques amb el director dels Serveis Territorials del Departament de Salut a Lleida i l'Alt Pirineu i Aran, per tractar temes en matèria de Salut de la comarca. Els alcaldes i alcaldesses assistents manifesten la seva indignació per la desídia de l'ACA per la situació provocada per les **restriccions en el consum de l'aigua de boca** i demanen la construcció immediata de la planta potabilitzadora de l'Albagés.

• **11 de juny** – S'inaugura la temporada de bany de les piscines municipals, amb entrada gratuïta el cap de setmana i amb horari

de 15 a 20 hores. A partir del 23 de juny i fins al 31 d'agost l'horari serà de 12 a 20 hores. Els jubilats deixen de tenir entrada gratuïta i hauran de pagar 15 €, tampoc hi ha la possibilitat d'abonament familiar.

• **16 de juny** – El Consell Comarcal i l'Oficina Jove de les Garrigues anuncien la posada en marxa del **forfet comarcal** per a les piscines, després de dos anys en què no havia funcionat a causa de la pandèmia. 18 municipis de les Garrigues, entre ells Juneda, a més de Llardecans i Torrebesses (aquest només per a joves de 12 a 18 anys de la zona d'influència de l'institut l'Oliviera de la Granadella) s'hi han adherit. Començarà a funcionar l'1 de juliol i durarà fins al 31 d'agost.

• **17 de juny** – **Alba Capell** aconsegueix el campionat de Catalunya Sub-10, al guanyar la prova de 1000 metres en pista a l'aire lliure, disputada a Castellar del Vallès.

FOTO: L. M. / La joven corredora con su medalla

• **19 de juny** – L'associació **Histèriques** realitza una encartellada a Juneda per commemorar el mes de l'Orgull LGBTIQ.

• **22 de juny** – Apareixen taulons trencats al Parc U d'octubre.

• **25 de juny** – Es cremen 16 hectàrees (segons dades d'@agentsruralscat) a Arbeca i el fum es veu des de les piscines.

El petit pagès té futur?

Josep Mateus i Santandreu. Portaveu de Junts per Juneda - AM

El fet és que el problema del futur dels nostres fills és quelcom que em preocupa i, com que he viscut la meua vida a cavall d'un poble i d'una gran ciutat, sovint penso i miro d'assabentar-me de les potencialitats sortides que a nivell professional podrien tenir tant en un lloc com en l'altre.

Pel que fa a la ciutat, sembla que es continuarà amb aquesta mena de sistema "xuclador de talent" i de feines ben remunerades que seran per aquells que més talent tinguin i/o millor relacionats estiguin i que se suplementarà amb feines no tan ben remunerades però que, per proximitat, continuaran oferint les empreses que estaran en els grans polígons propers a les grans capitals.

Ara bé, i al poble?

Aquesta és la pregunta del milió ja que amb tots els inputs que m'arriben envers l'agricultura i/o la producció de productes alimentaris, la meua impressió és que hi ha com a dues tendències:

La primera sembla que seria continuista del sistema actual amb grans explotacions i inversions considerables per tal de posar-nos al dia amb el que denominem l'agricultura 4.0 (senyors de reg, de temperatura del terra, d'estrès hídric en plantes... tot comandat pel totpoderós SMARTPHONE) posant per davant la productivitat basada en monocultius i probablement marges ajustats i, no ho oblidem, també feta en gran part per alimentar bestiar que seria la base de l'alimentació humana.

La segona seria la trencadora, la que considera que el sòl ha de ser el gran artífex del canvi climàtic quant a la gran capacitat d'absorció de CO₂.

Aquí parlariem de l'Agricultura Regene-

rativa (una mena de retorn als paisatges amb bestiar al camp i cultius diversos), Agricultura Biontensiva (aprofitament total del sòl amb diverses collites a l'any) i altres sistemes de cultiu com Permacultura, Agricultura Biodinàmica...

Això sí, totes tenen en comú que els cultius es fan sobre un sòl ric en matèria orgànica que té unes particularitats molt interessants que a la fi podríem resumir en: manteniment de la humitat del sòl, i ser una mena de "menjador a dojo" per l'equilibri de micronutrients que es genera.

En aquesta tendència, hi ha la base productiva però, com avui dia, ens mancaria de posar-hi la resta de cadena alimentària (tot un repte) i remarcar que seria feta en la seva majoria per alimentació humana.

Amb tot, però, podríem definir la principal premissa:

· El 2050 necessitarem el 70% més de proteïna per l'alimentació humana mentre que, com a molt, podem augmentar en un 0,25% la superfície cultivable del planeta.

Actualment a Catalunya (segons Idescat 2020) es consumeix uns 26,2 Kg de carn en contra de 13,3 Kg de llegums per persona.

Si tot ho acabem amb el plantejament que com a productors haurem de satisfer la demanda, com ens ho farem per adaptar-nos al nou escenari?

Tornant a les dues tendències, sembla ser que la primera no solucionaria en cap cas aquesta necessitat de proteïna i, per aquesta raó, com que són els grans Fons d'Inversió els que han de treure'n profit, aquests cada vegada més inverteixen en

empreses que investiguen en CARN CULTIVADA, AGRICULTURA VERTICAL... és a dir canvi total de paradigma, no necessitem terra per conrear hortalisses (grans naus amb il·luminació Led i alimentació hidropònica) ni tampoc per a conrear alimentació animal (laboratoris on a partir de material animal transformaran tecnològicament greixos amb proteïna, aminoàcids amb proteïna..)

Pel que fa a la segona, a part de mitigar de la manera més ràpida el canvi climàtic, potser no arribaria a solucionar del tot el problema però sí que ajudat per canvis d'hàbits en l'alimentació podrien treballar per aconseguir millors productivitats amb els "nous sistemes agronòmics", obtenir proteïna molt més "aprofitable" i "convertible" per exemple mentre que una vaca té sobre un 40% de part comestible i un porc o un pollastre en vers el 55%, un insecte en té el 80%.

A tot hi afegiré alguna dada més:

Proteïna per 100 gr.	
Conill	33
Gall d'indi	29
Pollastre	27
Porc	27
Vedella	24

Proteïna per 100 gr.	
Soja	36
Llavors carbassa	30
Llenties	25
Cigrons	22,1
Fesols	20,8

Per produir 1Kg proteïna.		
	Amb fesols	Amb vedella
Terra	1 mesura	18 mesures
Aigua	1 mesura	10 mesures
Combustible	1 mesura	9 mesures
Fertilitzant	1 mesura	12 mesures
Pesticida	1 mesura	10 mesures

L'any 2020 a Catalunya (Idescat) es va consumir de mitja en carns 26,2 kg/persona mentre que de llegums solament 13,3 kg/persona.

No sé si la segona tendència ens agradaria més que la primera però sembla que està clar que l'ofici de pagès i ramader es veurà realment transformat en uns pocs anys i, de nosaltres depèn, en part, que no acabi essent com una mena de "treballador per l'integrador de torn" i/o "franquiciat per una gran matriu".

A més, no oblidem que estem parlant de producció i, com ha passat fins ara, no hem tingut massa en compte la resta de la cadena alimentària.

Així doncs, al meu modest entendre, el futur estaria a trobar nous espais de producció, transformació (logística) i comercialització en el territori i des del territori, nous cultius, noves produccions (insectes?) i sobretot poder valoritzar tot allò que produïm de manera que tot el valor afegit o la majoria d'aquest resti en el territori i, a la vegada, es crearien llocs de treball en aquesta indústria agroalimentària de la qual tan ufans ens sentim. •

c/ La Font, 26 JUNEDA (Lleida)
973 150088 - 654168549
moblesbosch@gmail.com

TAXI JOVÉ
JUNEDA-CASTELLDANS

619575737
686672476

Agrupació municipal del PSC

Grup Municipal del PSC a Juneda

Bon dia ciutadans de Juneda, i a tots els lectors del Fonoll; la preparació de la nostra aportació pel número 237 ha coincidit amb l'arribada precipitada de l'estiu, dies i festes significatives per la nostra vila: les Cassoles de tros, l'obertura de les piscines, etc., i conviure amb la "nova normalitat".

Primer comentar algun d'aquests fets: les Cassoles, en positiu pel nou lloc que ha donat més espai, més ventilat, bon ambient amb el concert de fi de festa "marxós", tot això sense arribar al número de colles d'anys anteriors, molt bona participació. Alguns aspectes no tan positius, un mínim de sistema de megafonia, recuperar les cassolotes o racions de degustació i sobretot per a tots els actes, tant si són organitzats per l'Ajuntament o per entitats, un servei de recollida i de neteja durant l'acte i posterior neteja a les poques hores de finalitzar. No al cap de dos dies, munts de escombraries esbarriats pels animalets i per la falta de contenidors. Fa tres anys que demanem un protocol municipal pel tema deixalles/actes.

Piscines municipals, l'any de més calor obren una setmana més tard, per què? I dues novetats, una aprovada a les taxes, abonaments individuals per a tothom, no saltres hi vam votar en contra perquè a partir de dos membres a les famílies de Juneda l'augment de preu seria molt considerable. A moltes famílies costarà el do-

ble o més que d'altres anys, l'alcalde diu que no, que preveuen ingressar el mateix i que "el concepte família havia canviat". Doncs la realitat dels primers dies de piscina és que les famílies que hi van, encara que sigui amb un codi QR al mòbil, paguen molt més. I l'invent del tebeo, al lloc del sorral, al cap de molts anys els filtres estaran contents, hi han posat una gespa de plàstic i el jovent que hi juga a pilota ha de parar per tantes bombolles als peus; fa uns mesos el projecte era un altre.

La jova d'enguany, això de repartir pedres de totes mides i tardar una setmana per atapeir-ne algunes i trencar les més grosses que encara facilitaven més les rebentades, ha estat esperpèntic. A hores d'ara, encara no s'ha passat a recollir les pedres, si hem d'esperar a la propera jova, quantes rodes més canviarem? (foto 1 i 2)

Obres pressupostades per aquest any, recordem que ja som a finals de juny i no se n'ha començat cap, més de 1.000.000 €: segona fase de la residència, 494.300 € i dos anys de retard, cobrir dues pistes de pàdel, 130.000 €. I la joia de la corona, el nou pont entrada Sud-Femosa, entre l'obra del pont, els projectes, la canonada de gas i les línies elèctriques, més de 500.000 € "preu antic". Aquí sembla que l'Ajuntament ha comprat materials pel pont per no perdre la partida de la subvenció del PUOS, que la Generalitat dona per poder començar les obres. Recordem que aquest pont estava previst acabar-lo

al 31 de desembre del 2022, en resposta si això era possible ens van dir "a casa meva sí". Doncs encara que tinguem els materials guardats, no s'ha començat.

Per últim cal informar que tenim dos projectes més, dues obres molt necessàries i valorades en 800.000 € però que estan finançades, si es fan, pels Ministeris corresponents i contemplades al pressupost de l'Estat. 200.000 € pel canvi o substitució de la teulada de la Pista Parc Alegria, carrer de la Sardana de Juneda (foto 3), obra que gestiona el nostre Ajuntament. I 600.000 € per la nova estació de busos, aquesta obra la gestiona la Generalitat; si no es fan, els 800.000 € es queden al ministeri corresponent. Aquesta estació de busos, la Generalitat la va anunciar fa uns anys amb un pressupost de poc més de 200.000 € i no es va fer. Ara amb un nou projecte, més equipada i diferent pagador, algú podria explicar la realitat amb més humilitat?

Per acabar, durant els dos mesos que han passat des de l'últim ple celebrat el 28 d'abril, ni una sola comissió ni reunió, res, ni tan sols un saluda pels actes organitzats pel nostre Ajuntament, ni tastar la cassola.

Desitgem que tingueu un bon estiu, no cal amb tanta calor i ens tornem a trobar al proper Fonoll.

peruqueria unisex

Esther Falcó

Ignasi Govin 22 973 150 259
Juneda Lleida 648 007 123

ENGLISH CENTRE

C/ Mossèn Cinto Verdager, 1
25430 Juneda (Lleida)

619 792 469

www.dolorstutusaus.com
dolors@dolorstutusaus.com

MILA
MAQUINÀRIA AGRÍCOLA, S.A.

FRESADORES • DESBROSSADORES
SUBSOLADORES • TRITURADORES

Ctra. N-240, km 72 - 25430 JUNEDA (Lleida)
Tel. (973) 15 01 63 - Fax. (973) 15 11 70

**GASOLINERA
PERE RUIZ, s.c.p**

Prat de la Riba, 83 · 25430 JUNEDA
Tel. 973 151 040

Obrim debat

Consell de redacció

En l'Obrim debat d'aquest número hem volgut demanar l'opinió als diversos grups sobre les necessitats del jovent, el pla local de joventut i l'espai jove de Juneda que s'ha dut a terme al poble de Juneda.

Com valoreu el pla de joventut local 2021-2025 aprovat al penúltim ple?

 Entenem que és un document que, mínimament, posa un marc referencial on poder marcar camins per assolir alguna de les fites. Ara bé, és una mica massa *totum revolutum* ja que pretén influir i/o orientar tots els àmbits vitals i, això, creiem que és massa pretensions i, possiblement, no permetrà avaluar uns resultats concrets. ||

 Per una banda, molt extens i ambiciós, 8 apartats i 52 pàgines. Per l'altra banda mancances, per exemple res pels joves de 12 a 16 anys. Poca o insuficient dotació econòmica 11.200€ any, el dissabte a la fira del Tastavins l'Ajuntament destinarà molts més diners. Tenim tres dinamitzadors culturals, res pel jovent. El Pla dona visibilitat i anomena accions d'associacions joves com Histèriques i la realitat és que l'Equip de Govern les menysprea. A l'Equip de Govern, li falta ser més coherent amb la realitat del nostre Ajuntament, presenta un Pla de Jovent que no vol realitzar. ||

Penseu que la iniciativa de l'espai jove els caps de setmana a la pista és suficient i correcta?

 Per alguna cosa s'ha de començar, però també cal pensar que tot el que no és continuat amb el temps i lloc no és percebut com a propi i, per aquesta raó, no es mima ni cuida amb el mateix empeny que el que sí que es percep com a propi, on pots posar-hi una

clau, on pots convidar a qui i a quina hora vulguis, on pot deixar feines a mig fer que s'acabaran demà o una altra jornada... ||

 No, la iniciativa ha de ser més àmplia. La pista Parc Alegria pot ser un espai més a utilitzar, totalment incorrecta per les necessitats dels infants i joves i l'horari resulta insuficient. Aquest anomenat "espai jove" no compleix amb la demanda i necessitat que tenen els joves d'un espai propi, on ells s'hi poden trobar i adquirir responsabilitats. ||

Quines creieu que són les problemàtiques actuals del jovent de Juneda? Quines solucions hi donaríeu?

 Les problemàtiques del jovent junedenc no són diferents de les de la resta de jovent de l'entorn més proper. Probablement es puguin resumir en una NO VISUALITZACIÓ D'UN FUTUR PRÒSPER. Si bé el jovent sempre ho ha tingut difícil, també és cert que abans, quan es parlava d'"assentar el cap", hom visualitzava una feina estable, gairebé de "per vida" i la possibilitat de trobar una llar on viure amb molta més facilitat que actualment.

Al nostre parer, l'accés a l'habitatge és una de les problemàtiques més importants que té el jovent de Juneda i creiem que el Pla de Joventut no aborda aquest problema ni proposa mesures per intentar posar-hi remei.

Per altra banda, creiem que cal que l'Ajuntament de Juneda doni molt més suport al teixit associatiu del nostre po-

ble per tal d'afavorir les relacions socials PRESENCIALS i, sobretot creure més en la col·lectivitat i no tant en l'individu. Evidentment, cal que el jovent s'impliqui molt més en les entitats del poble, algunes de les quals estan en hores baixes per manca de relleu generacional. ||

 Que no se senten responsables ni protagonistes, sempre se'ls demana per ajudar, col·laborar, participar i empènyer. El jovent té iniciatives pròpies i protagonisme propi, volen i tenen el dret a decidir i tirar endavant les seves iniciatives. Les noves tecnologies i les xarxes socials els donen una gran capacitat d'iniciativa i rapidesa en les accions, volen i han de ser protagonistes. No només ajudar i col·laborar per als grans esdeveniments del poble com ara, Festa Major, Cassoles, Reis... ||

El jovent de Juneda està prou representat, viu i integrat a la vida del poble i de les associacions per exemple?

 Nosaltres creiem i entenem que són ben lliures d'integrar-se o no a les diverses associacions i entitats del poble ara bé, el que sí que es podria fer per part de l'Ajuntament (per ser qui genera els canvis i moviments en el poble) és demanar de manera explícita (e-bando, xarxes socials...) la participació d'aquest jovent en totes les actuacions de futur que es puguin plantejar en el poble sense tenir en compte cap partit polític, cap associació, cap entitat, pel sol fet de ser joves, ja que seran ells els que, a la fi, en gaudiran o patiran els efectes. ||

 Alguns sí, però d'altres potser els falta elements de motivació, eines i suport. Les associacions de Juneda, sobretot les de joves, haurien de ser més ben trobades per part de l'Ajuntament. Perseguir-les i maltractar-les per

no riure les gràcies a l'Equip de Govern, no és la millor manera d'integrar el jovent a la vida del poble. ||

La demanda d'un local per al jovent, com els que hi ha a la resta de pobles del nostre voltant, és històrica. Hi esteu a favor? Com el gestionaríeu?

 En la segona pregunta ja hem dit que si no et sents com a propi un entorn, no te'l fas mai teu i, per aquesta raó, cal que el jovent tingui un local i, si aprofundim una mica, podríem dir que inclús potser haurien de ser 2, ja que la problemàtica del jovent de 12 anys és molt diferent de la del de 25 i, com està plantejada, és la franja en què considerem el nostre jovent.

Pel que fa a la gestió, com més autogestió es pogués aconseguir millor. En aquest sentit, amb protocols de seguretat per a tots els membres, de comportaments cívic i tipologia d'actes i un compromís en la corresponsabilitat en la neteja i la conservació, el jovent podria gaudir d'uns espais on poder socialitzar-se, divertir-se i, sobretot, implicar-se en el poble. ||

 La demanda d'un local per al jovent ja ha esdevingut històrica i té tot el nostre suport, totalment a favor. La gestió del local ha de ser mixta, amb responsabilitats per part de joves, famílies i representants de l'Ajuntament. •

Ple del 28 d'abril de 2022

Josep Teixidó Gelonch

Com saben, qualsevol persona pot veure la vídeo acta penjada a la web de l'Ajuntament de Juneda. En aquest cas dura 3 hores, 58 minuts i 8 segons. No es pot dir, de cap de les maneres, que els nostres regidors no es guanyen el jornal.

1.-Aprovació de l'acta anterior.

Diu l'alcalde que l'acta és exactament tot el que es veu a la vídeo acta que, és clar, no es pot modificar. Es vota a mà alçada, en absència del Sr. Pallerola, de Junts x Juneda-AM, i del Sr. Pons, del PSC. S'aprova per unanimitat.

2.-Modificació puntual del POUM, àmbit cementiri i altres paràmetres.

Es proposen tres modificacions:

- mirant a la porta del cementiri, a la dreta, hi ha una zona verda arbrada. Es proposa modificar aquesta zona per poder-hi construir una Sala de Comiat. Ara, per fer això la pista de bicicletes al nord del cementiri s'ha de passar a zona verda.
- modificar per tal que els magatzems de les empreses que ho necessitin puguin tenir una alçada de més de 10 metres.
- modificar per tal que en una illa de cases el 50% de l'espai edificat pugui ser d'oficines.

L'oposició dirà:

JxJ-AM, Josep Mateus, si es pot votar per separat cada modificació. La secretària li diu que no. Posa el següent cas: si un propietari té el 25% d'una illa de cases i el construeix tot d'oficines, tindrà el 50%, així altres veïns, en aquesta illa, ja no podran construir oficines. Sí, és així, però això és difícil que passi en un poble. Eduard Porta troba malament que es malmeti una zona verda consolidada i es passi a zona verda un espai esportiu.

Juneda som Totes pregunta si la possibilitat d'alçar les naus de les empreses és als polígons nous o en tots. En tots. Es prevenen nous polígons? Sí, ja s'està desenvolupant zona escorxador amb Urgassa.

Joan Pons, que s'ha excusat per fer tard, és interromput per l'alcalde per tal que es ceneixi al tema quan començava a donar la benvinguda als possibles usuaris de les vídeo actes, repeteix essencialment el raonament de l'Eduard Porta. Les bicicletes no hi haurien de ser, si no hi fossin s'hi podria construir la Sala de Comiat i no caldria tocar la zona verda arbrada. El Sr. Garrido, de la majoria, opina que la Sala de Comiat ha d'anar dalt del Cementiri, no baix on hi ha el circuit.

S'aproven les modificacions amb els vots de la majoria, les tres abstencions de JxJ-AM, Juneda som Totes i el vot en contra del PSC.

3.-Donar compte de la Liquidació del Pressupost de l'Ajuntament i Residència d'Avis de Juneda.

És un tràmit administratiu. Es tanca el pressupost de l'any 2021, es diuen ingressos i despeses, nivell d'endeutament, romanent de tresoreria etc.

Sembla que la situació financera de la vila és bona. Encara que només sigui perquè durant molts anys el Gobierno del PP va obligar els ajuntaments a tancar els exercicis amb superàvit i guardar aquest superàvit que no es podia tocar. Any rere any. Això obligava els ajuntaments a ajustar despeses, no contractar personal que potser era necessari, mentre que els diners es florien a la caixa. Si ho entenc bé, aquest any de Covid s'ha pogut gastar més (aquesta és la raó que la Residència hagi gastat molt en personal, perquè els treballadors queien malalts i s'havia de buscar substitut). Si ho entenc bé, l'any

2021 l'Ajuntament va tenir un superàvit de 40.000 euros. Si ho entenc bé, el romanent de tresoreria és de més de 1,6 milions d'euros. Si ho entenc bé, al voltant d'1,5 milions del romanent és efectiu en caixa i l'altre paper pendent de pagament. Si ho entenc bé, el romanent de tresoreria mai no havia estat tan afinat com ara, segons paraules de la secretària.

Hi ha intervencions puntuals del Sr. Mateus sobre gairebé un 25% per cobrar en determinats impostos que, en paraules de la secretària, correspon cobrar a l'Organisme Autònom de la Diputació. Com que hi ha impostos que venen en diferents rebuts, és possible que quedi per cobrar. Però es cobrarà normalment o per la via executiva. El Sr. Pons és pregunta sobre si el romanent en caixa en efectiu és superior al milió i la secretària li diu que sí.

4.-Modificació plantilla i Relació de Llocs de Treball.

L'alcalde explica que com a conseqüència de les polítiques del Gobierno del PP, hi havia treballadors de l'ajuntament que eren personal interí o laboral i que per una normativa europea ara s'ha de regularitzar la seva situació i fer aquest personal fixe i funcionari.

Sembla que la qüestió és saber si el Policia Municipal Sr. Xavier Gorgues era funcionari, va passar a laboral i ara torna a funcionari. Segons l'alcalde, no. Podria ser que fos funcionari interí, passés a laboral i ara a funcionari de carrera? No importa, la idea és ara fer-lo funcionari de carrera.

La Sra. Rosinach, Juneda som Totes, pregunta si no essent funcionari podia denunciar i posar multes. Ho pregunta, diu, perquè ella mateixa n'ha hagut de pagar alguna i si fos el cas es podria recórrer. El Sr. Alcalde diu que posar una denúncia ho pot fer qualsevol ciutadà, cosa que provoca la hilaritat d'una part de l'oposició. La secretària diu, però, que el Policia Local Sr. Xavier Gorgues podia denunciar, que la seva sola denúncia no essent funcionari de

carrera, no val com a prova (no és el cas de Mossos, Guàrdia Civils i Polícies Nacionals, la sola paraula dels quals és prova, situació molt complexa que en la majoria de països democràtics no seria acceptada, em sembla) per això el Policia acompanya la denúncia amb una fotografia, fotografia que té la càrrega de la prova. El Sr. Pons, PSC, diu que s'ha de regularitzar per ordre del govern socialista de Madrid, troba que hi ha hagut errors en la gestió de l'assumpte per part del govern municipal. S'aprova per unanimitat.

5.-Modificació Ordenança Fiscal 4 bis, import increment de valor de terrenys de naturalesa urbana.

Si vostè compra una casa i al cap d'un anys la ven, Hisenda considerarà que hi ha hagut una plusvàlua, és a dir, un benefici, i sobre aquet benefici posa un impost. Molts ajuntaments d'Espanya van portar Hisenda als tribunals i, finalment, aquests han considerat que això no era legal. El Gobierno de Madrid ha hagut de fer una nova llei.

Ara, en cas de venda, s'haurà de considerar dues situacions:

- escriptura de compra, escriptura de venda, l'impost recau sobre la diferència.
- m'agafo als coeficients automàtics que marca la llei.

En aquest cas de compravenda, a Juneda, no es modifica res.

En cas de transmissió per herència de pares a fills d'una casa, sobre l'impost hi haurà una bonificació del 80%. En cas que sigui una segona casa o patis urbanitzables, l'impost té una bonificació del 50%.

Segons la secretària per a l'ajuntament representarà una quantitat similar de diners que amb el sistema anterior.

El Joan Pons comenta tot això, diu que ho ha entès més o menys, tot és ple de tec-

nicismes, diu que les plusvàlues van representar per a l'ajuntament uns 7.000 euros l'any passat, ha fet uns supòsits i li surt que en cas d'una casa mitjana s'hauria de pagar més que abans, però que s'abstindrà perquè considera que no ho té clar. Es vota i s'aprova la modificació amb els vots de la majoria i Junts X Juneda-AM i l'absència de Juneda som Totes i PSC.

6.-Aprovació conveni establiment i manteniment estació autobusos.

S'aprova el conveni amb la Generalitat per la construcció d'una estació d'autobusos. Aquesta estació li costarà a la generalitat uns 514 mil euros i l'ajuntament de Juneda cedeix per uns anys l'ús dels terrenys. Conservació i manteniment corresponen a l'ajuntament de Juneda.

Porta Josa diu que el projecte arriba amb tres o quatre anys de retard. Li diu l'alcalde que hi ha hagut un problema amb Patrimoni de la Generalitat que volia la propietat del terreny. Al final s'ha desencallat amb la fórmula "mutació demanial". El Joan Pons diu que el projecte de Juneda va sortir al mateix temps que el de Mollerussa i que a Mollerussa ja fa tres anys que funciona. Li contesta l'alcalde que potser no hi ha hagut la dificultat de la propietat dels terrenys i que, en qualsevol cas, les qüestions de les capitals de comarca com Mollerussa van a un altre ritme que les dels pobles com Juneda. S'aprova per unanimitat.

7.-Aprovació projecte reforma de la Residència.

S'aprova per unanimitat el projecte de reforma de la Residència amb un cost de 494.807,43 euros, IVA exclòs. JxJ-AM i PSC diuen que s'hauria pogut fer abans. Joan Pons diu que van poder veure el projecte el setembre passat, que comprèn que per adaptar a la Covid hi hagi canvis, però li sembla que hi ha retard.

8.-Moció morts nonats del grup JxJ-AM

És una moció per tal que a Juneda hi hagi un espai on tractar la mort dels nonats. Es proposa:

- ajuntament crearà un espai a l'entorn del cementiri per tractar el dol d'aquests morts.
  - haurà de donar a conèixer l'espai.
  - haurà de fer un acte anual en record d'aquestes defuncions.
  - haurà de donar a conèixer aquest acord al Departament de Salut de la Generalitat.
- S'aprova per unanimitat.

9.-Moció Salvem la Pagesia presentada pel grup municipal Junts per Catalunya.

L'alcalde presenta la moció "Salvem la pagesia" que després de diverses consideracions, més de 27.000 hectàrees afectades, en algunes produccions per segon any, 500 milions d'euros en pèrdues, pèrdua de 40.000 llocs de treballs en la collita i tractament dels fruits a les centrals, demana:

- que Acció Climàtica precisi els danys per tal de poder afinar en la fiscalitat...
- que es donin ajusts directes als pagesos afectats...
- que es miri de regular el sector de les assegurances per tal que s'adaptin a la realitat...
- articular ajudes per evitar tancament de cooperatives que enguany no treballaran però continuaran tenint despeses...

El Sr. Porta diu que hi són a favor però proposa rebaixar IBI rústega a Juneda, que seria una ajuda directa als afectats, encara que hi veu una dificultat per discriminar qui sí i qui no.

És el mateix que demana la Sra. Rosi-

nach. En aquest cas li contesta l'alcalde que l'ajuntament s'ha compromès a fer aquest pas quan es conegui l'afectació i per això són a l'espera de les afectacions que determini Agroseguro. Li diu l'alcalde que el més important és el que es demana a la moció, més enllà del que es pugui fer a nivell local. Li posa un exemple: enguany els pagesos afectats cobraran la collita de l'any passat i cobraran allò que els hi doni Agroseguro, la declaració de la renda de l'any vinent pot ser catastròfica per a molts pagesos, doncs, el que es demana és que Hisenda ho tingui en consideració.

El Sr. Pons diu que tot això està molt bé, però depèn dels altres. Aquí el que es pot fer és baixar l'IBI de rústega, com a mínim, diu, fins al coeficient 0,51 que era abans de pujar al 0,55.

Es vota i s'aprova amb els vots de Junts per Catalunya, Junts per Juneda-AM i Juneda som Totes. El PSC s'absté.

10.-Pla Anual de Control Financer.

L'ajuntament en aquest pla estudiarà aquest exercici tres aspectes:

- contractació de despeses menors, per sota de 40.000 euros en cas d'obres, i per sota de 15.000 euros en cas de subministraments.
- contractes recurrents, que són per sota del mínim però es reiteren en el temps, la Sra. Secretària posa per exemple la gestoria que fa les nòmines de l'ajuntament o el contracte amb telefònica, que cada rebut és relativament poc, però hi ha molts rebuts al cap de l'any.
- un altre aspecte que s'estudiarà és el de les hores extraordinàries.
- a la residència s'estudiarà les contractacions de personal i subministraments.

El Sr. Mateus pregunta que si una activitat, les reparacions elèctriques, específica, sempre les fa el mateix industrial, no hi ha un topall. La secretària li diu que no, abans hi era, però la llei el va treu-

re. Ens trobem que el mateix industrial fa obres diferents, sempre per sota dels 40.000 euros, per exemple, abundant en els cas que ha posat Mateus: manteniment de l'enllumenat públic i, diferent, reposar una farola que un camió ha fet malbé per accident.

Joan Pons es posa a parlar de l'arquitectura municipal, la qual representa que és un subministrament menor d'un servei que s'allarga en el temps. La secretària li diu que no té res a veure l'una cosa amb l'altra: el Pla d'Estabilització dels Llocs de Treball, obliga a establir unes places estructurals, que s'han de tenir. La plaça d'arquitecte és estructural a Juneda, s'ha de tenir, però és a temps parcial perquè la vila per les seves dimensions no necessita més. Avui aquesta plaça és vacant, mentre tant l'arquitecta hi és gràcies a contractes de subministrament de serveis. Pregunta el Sr. Pons si la persona que guanyi la plaça podrà signar projectes a Juneda: no, per incompatibilitat.

No es vota. Es dona compte de l'existència del Pla.

11.-Decrets.

Josep Mateus. **Decret 42.** La Sra. Secretària li explica Modificació Pressupost per Incorporació de Romanent de Crèdit que el regidor no entenia.

Mateus. **Decret 44.** Hi ha una liquidació en virtut de la qual, donem per perduts 24.903 euros i se'n reconeixen 9.200 de més. La secretària explica que l'Organisme Autònom de la Diputació cada any presenta aquesta liquidació, dient allò que ha aflorat (9.200 euros) i allò que per diverses raons es pot donar per perdut (24.903 euros).

Mateus. **Decret 64 i 103.** Contractació paleta i auxiliar administrativa. Troba que el pes excessiu que es dona a l'entrevista amb el candidat, fa molt subjectiva la contractació. És una queixa reiterativa i la secretària li diu que ja li ha contestat i que no cal repetir els arguments.

Mateus. **Decret 71.** Demana aclariments sobre les obres a la platea del teatre. L'alcalde li diu que és una subvenció del Ministerio de Cultura de Madrid i que l'ajuntament ha d'adjudicar l'obra.

Mateus. **Decret 83.** L'ajuntament ha fet una petició als fons Next Generation per valor de 625.000 euros per obres xarxa elèctrica, ja hi havia un pla dotat amb 180.000 euros per a aquesta intervenció. L'alcalde li diu que amb el pla dels 180.000 euros quedàvem fora dels fons Next Generation, que s'ha de ser més agosarat i que, per altra part, s'ha de fer un estudi que obliga a canviar tots els quadres de llum de la vila perquè no compleixen la normativa etc. A la pregunta de què passa amb els diners ja gastats, l'alcalde diu que no s'ha gastat res dels 180.000 euros que queden inclosos dins la petició dels 625.000.

Pregunta el Sr. Mateus què ha passat amb els propietaris d'uns gossos en una casa de la Costa. L'alcalde li diu que van venir els mossos per dir-los que hi havia aquests animals molt desvalguts i l'ajuntament els va agafar i en va tenir cura. Insisteix Mateus que "si els propietaris se'n van de rosetes, és molt denigrant". L'alcalde li diu que no coneix els amos de les bèsties, que la denúncia la va fer el propietari de la casa on vivien de lloguer i que són els mossos els que van fer les accions, l'ajuntament es va fer càrrec dels pobres animals.

Porta. **Decret 751.** Sobre una senyalització dels paisatges de Ponent que apareix com a propietat de l'ajuntament però és en terrenys de la Comunitat Canal d'Urgell. L'alcalde li diu que ho ha gestionat la Diputació i que entén que ja hi estarien d'acord.

Rosinach. **Decret 41.** Algú fiscalitzarà els 12.000 euros que s'ha donat a Talma per la qüestió de la violència de gènere? Era necessària la figura d'un intermediari quan sabem que qui fa la feina és una altra

entitat. L'assumpte l'acaba l'alcalde: no la fa una altra entitat, la feina la fa Talma, que Talma demani la col·laboració d'altres entitats de la vila és el que ha de ser, tota la societat s'hauria d'involucrar en resoldre aquest problema.

Rosinach. **Decret 44.** Els darrers dos o tres anys l'Organisme Autònom de la Diputació que cobra els impostos de Juneda ha donat per perduts uns 24.000 euros. La secretària li contesta que sí, que pot passar, per diverses causes: errors, impagaments etc. Trobo, diu la Sra. Rosinach, que són molts diners si tenim present que cobra 73.000 euros. L'Organisme cobra un percentatge del que cobra.

Rosinach. **Decret 60.** S'ha contractat una Consultoria sobre la Funció Pública per 12.000 euros. Sí, efectivament, li diu la secretària, s'ha encarregat de tot l'assumpte de definir les places i llocs de treball de la Residència. Aquest tema, a l'ajuntament, s'ha fet des de secretaria, però no hi havia capacitat per gestionar el tema a la Residència, on tot estava per fer. Començant per la plaça del gerent i fins a la darrera de les 60 places. El Sr. Pons troba que si això serveix per posar ordre en el tema a l'ajuntament encara són pocs diners.

Pons. **PADEL.** La qüestió és saber si l'empresa que gestiona el Padel ha construït ella la tercera pista i si aquesta pista queda per la vila. El Sr. Garrido diu, amb autoritat, que l'empresa ha pagat la tercera pista i ha canviat les xarxes i la gespa de les altres dues pistes. Acaba la discussió la secretària quan diu que se'ls va donar permís per construir la tercera pista a condició que quedava en benefici del poble.

Pons. **Decret 41. Sobre TALMA** i subvenció de 12.000 euros provinents de Madrid per qüestions de violència de gènere. Pica-baralla entre Pons i la Regidora de Serveis Socials Magda Peris. Tot això ja fa temps que dura. Finalment surt una Magda Pe-

ris molt ofesa, que diu, "a la inauguració del mural de les piscines em van acorrallar aquestes persones molt joves que formen Histèriques i allò va ser violència de gènere, violència verbal, falta de respecte a una regidora i falta de respecte a una persona més gran".

Pons. **Decret 45.** Qui assumeix la despesa en electricitat del punt de recàrrega de vehicles davant Residència? L'ajuntament, diu alcalde, a les properes ordenances fiscal s'estudiarà el cost i què s'ha de fer pagar. Pons, aquí tenim una altra compra electoral.

Pons. **Decret 52.** Per poder construir una tanca d'obra a la casa Farran vora el Camp de Futbol, es fan papers el novembre del 2021 i es contesta el març del 2022. Això és molt temps. No ho ha llegit bé, la petició és del 23 de febrer del 2022 i la resposta del 3 de març del 2022. No es pot fer tanca perquè està afectada per qüestions urbanístiques. Sembla que en un lloc o altre sortia 2021 i això l'ha confós.

Pons. **Decret 64.** Creació plaça de Promoció lúdica, complex cultural, coordinadora de museu. El Sr. Pons fa una exposició preguntant si són una, dues o tres places o si és tres en una. L'alcalde li diu "ara m'he perdut. Aquest concurs és per substituir la Tresina Rius que plega". Quan Pons intenta replicar l'altre es manté ferm, "substituir la Tresina que plega".

12. Precs i Preguntes.

Comença el Sr. Porta Josa. Parla de la **recollida selectiva**, que donaran tot el suport a l'ajuntament en aquesta qüestió. L'alcalde agraeix aquest suport. Es queixa que falten latrines al mercat del diumenge. Es mirarà. Que quan es facin obres entrada Juneda per Femosa s'evitin les molèsties als veïns. Es procurarà. Hi ha diversos embornals de les clavegueres embussats. S'ha parlat amb una empresa per netejar a pressió. Demana poder tenir un espai pel grup. No hi és, però sempre que heu neces-

sitat un espai l'heu tingut. Comenta que a les juntes de portaveus hi hauria d'haver els portaveus. L'alcalde li diu que a la darrera hi va haver altres regidors de la majoria per circumstàncies, però que no és l'habitual i que l'aplicació de la normativa és liberal en això: si demà no pot venir un, ve l'altre, no passa res.

He deixat pel final la primera pregunta del Sr. Porta. Es queixa, amb paraules sentides, de la resposta que va tenir la denúncia que van fer els tres grups de l'oposició davant el Consell Audiovisual de Catalunya. Es queixa que no es mereixien aquella resposta i menys encara des d'un canal oficial. Diu que ell és al servei del poble, que hi és per col·laborar. La queixa és sentida. La resposta de l'alcalde és dura. No li accepta res al Porta. És una resposta que expressa el disgust i la decepció que sent l'alcalde amb els tres grups de l'oposició. També és dura perquè van anar contra la persona que porta la **ràdio** (ho va abocar als mitjans i els mitjans afins van anar a un nom, com és que tu no deixes, com és que tu no sé què). No van venir contra mi, van anar contra ella. "Parles de buscar un nexa d'unió, jo crec que no el trobarem. Tant que parles, quina connexió has tingut tu amb aquests regidors i aquest alcalde? Ni una trucada, ni una. En tres anys, res. Res, per part vostra no hi ha hagut res. Mos queda un any de legislatura. Los amiguismes ja no hi han set, no mos demaneu ara punts de connexió. Anem a acabar la legislatura". 3 hores, 28 minuts, 20 segons.

La **Lluïsa Rosinach** diu que no era una denúncia, era una **queixa**. El Porta Josa diu que també han posat en coneixement del Consell Audiovisual de Catalunya, el CAC, la resposta de l'Ajuntament. Es queixa Rosinach del comunicat de l'ajuntament, ara la discussió s'ha tornat aspra (3 hores 40 minuts 30 segons). Exigeix tenir veu als **butlletins** que fa l'ajuntament sobre el porta a porta, diu que la llei els hi dona dret. Pregunta com tenen el tema de fer una consulta popular sobre **Tranjusa**. Es

va treballant en la transparència? Veig que ja es parla de Tastavins, però encara no tenim programa de **cassoles**. El Jordi Montané li diu que sortirà i es farà quan toqui. Juneda s'acollirà a unes subvencions per ajudar els **emprenedors**? L'alcalde li diu que no n'està al corrent, ho estudiarem i al vídeo es veu com s'ho anota. Per què s'han tret els **contenidors** tots de patac, no podien conviure amb el porta a porta uns dies? No, diu l'alcalde, des del Consell que té tècnics que l'assessoren, recomanen fer-ho així.

Joan Pons. Diu que no farà preguntes, només **preguntes retòriques** i farà un prec. Diu:

-Tastavins, l'any 2019, va presentar unes factures a l'ajuntament per valor de 17.074,29 euros.

-fa tres anys, quan va entrar de regidor, es va presentar a la Marta de Ràdio Juneda i li va dir que ell estava a la seva disposició per anar-hi quan volgués. Ja t'avisaré, li va dir. Per Nadal li va dir que ella no podia (invitar-lo, s'entén).

-Som Garrigues. No hi he parlat mai.

-Avui, 28 d'abril, a les 11 del matí, hi ha un pregó a l'ebando conforme hi ha dues illes amb contenidors per recollir les bosses d'escombraries en cas d'emergència. Lluís Garrido li recorda que aquest ebando es va publicar també el dia 22 d'abril. Quan parla de la gestió del porta a porta per part de l'ajuntament parla de "desídia, mala voluntat, poca eficàcia i caos total".

Després, al voltant de les 3 hores, 56 minuts i 20 segons fa un llarg parlament. I

aleshores diu una enormitat que l'alcalde no contestarà: li diu a l'alcalde que té un any per actuar com un alcalde democràtic, que després de 16 anys, si ho fa així, podrà gaudir d'un any de democràcia.

La Sessió del Ple ha durat 3 hores, 58 minuts i 8 segons. Si demanen "vídeo actes Juneda", surt la plana "Àudio vídeo Actes/Ajuntament de Juneda", si cliquen ja els hi surt les diferents actes. Cliquin sobre "Veure detall" i la vídeo acta comença. Entenc que no tothom té el temps i la paciència. És per això que hi ha aquesta crònica. Fins al moment, m'he intentat cenyir al que es diu a la vídeo acta. No tot es pot posar i per això també aquesta crònica pot ser i serà criticada. Està bé. Si poden, mirin la vídeo acta. Com que tenen aquesta possibilitat, quedo tranquil.

Postdata.

Després d'enviar a la revista la crònica del Ple del 28 d'abril, rebo pel mòbil una convocatòria de l'alcalde a una reunió per parlar del present i futur de Juneda. Ho entenc com una convocatòria oberta i hi vaig. És un error. Em trobo amb antics camarades de Convergència, gent que aprecio. Ara, jo no sóc avui un home de partit. Sóc independent. Vaig ser convergent, però Convergència ja no existeix. Vaig ser pujolista, però Pujol és fora de la política. Sóc independent. Independent per a criticar als de baix i als de dalt, als de la dreta i als de l'esquerra. Més enllà de les relacions personals, que a vegades són bones i altres no tant, sóc un home independent. Aquesta independència és innegociable.

Juneda es mou

Consell de redacció

• **4 de maig** - Xerrada sobre els perills de les addiccions a les tecnologies, organitzada per l'AMPA de l'escola Manuel Ortiz, amb el psicòleg Àlex Palau, al Complex Cultural.

• **7 de maig** - Espectacle de dansa al Salt Desfet en què han participat els i les alumnes de 6è de l'Escola Manuel Ortiz, amb els coreògrafs del Colectivo Lamajara Danza.

• **8 de maig** - Després de l'absència durant dues temporades a causa de la COVID-19, retorna als carrers de la població la tercera edició del Trofeu Vila de Juneda. A més de la competició de dones, enguany també s'ha inclòs la competició júnior. Totes dues puntuables per la Copa Catalana. La nord-americana Heather Fischer ha estat la guanyadora de la prova femenina i Albert Muntanya s'ha endut el triomf en la categoria júnior.

• **8 de maig** - L'Associació contra el càncer de Juneda organitza el Primavera PoeticoMusical al Teatre Foment, a benefici de l'AECC, amb la col·laboració de diferents entitats de la localitat i voluntaris junedens i junedenques.

• **13 i 14 de maig** - Fins a quatre representacions de Terra Baixa, al Teatre Foment, amb una interpretació impressionant de la junedenca Alexandra Olmo.

AJUNS
Associació Junedenc de Serveis
Vetlla per la seva salut - Informeu-vos!
Convent, 12 - 25430 Juneda
Tel. i fax 973 150 314

Roca-Aixalà & López
Corredoria d'Assegurances
La Font, 8 - 25430 Juneda
tel. 973 150 504 - FAc 973 150 614

- **21 de maig** – La Peña Ullà participa per cinquè any, des de la seva refundació, a l'Aplec del Caragol de Lleida.

- **21 de maig** – L'associació la Banqueta de Juneda realitza, al parc U d'Octubre, el primer cens d'orenetes de la localitat.

- **21 de maig** – Festival de les seccions de ballet i funky de l'Esclat de Juneda, amb els clàssics Disney.

- **28 de maig** – Festa del 50è aniversari de l'AMPA de l'escola Manuel Oritz, amb gimcana al pati de l'escola, mural col·laboratiu amb solaç, diverses activitats lúdiques, taller de dansa, vermut i dinar popular. A la tarda, bingo i concert amb Reggae Xics.

- **1 de juny** – Xerrada sobre hàbits saludables, a càrrec de la psicòloga Thelma Hernando i la dietista-nutricional Mercè Carbonell, al Complex Cultural de Juneda, organitzada per l'associació de dones Junieta amb la col·laboració de l'EAP de les Borges Blanques.

- **4 de juny** – Espectacle al Salt Desfet amb Vivim del Cuentu i La Revolta climàtica dels contes!, amb la col·laboració de l'associació la Banqueta, la biblioteca de Juneda i l'Ajuntament.

- **4 de juny** – 7a cursa i caminada Cassoles de tros, amb 2 modalitats: una caminada popular a escollir entre 8 i 14 km, i una cursa atlètica a escollir entre 5 i 10 km.

- **4 de juny** – Actuació a les piscines municipals del grup La Trup, dins dels actes per les cassoles de tros.

- **5 de juny** – 44è Concurs de cassoles de tros, que es trasllada enguany a la zona del Salt Desfet, amb un jurat format per Ferran Perdrix, president de la FECOLL; lo Sr. Postu, influencer; Alexandra Olmo, junedenc i intèrpret a Terra Baixa, del programa El Llop de TV3; i Juan Fernández, restaurador, amb la participació de 77 colles. La revista Fonoll

té una paradeta per oferir els seus productes de marxandatge. Durant el dia, els dibuixants Urbans Sketchers han dibuixat llocs de Juneda i les cassoles; també hi ha participat la xaranga Mai Toquem Bé; i la Comissió i el Consell Esportiu han organitzat un espai de jocs i una cursa de caragols. Al vespre té lloc a la Pista el Concert Tribut a Queen Momo.

- **11 de juny** – JunietaFest organitzada per l'associació de dones Junieta, amb berenar i espectacle.

- **12 de juny** – Trobada de gegants a la plaça Catalunya de Juneda, organitzada pels Gegants Nou Salts.

- **18 de juny** – Més de 2.000 persones (segons l'organització) assisteixen a la segona edició de la Fira Tastavins Juneda, organitzada per l'associació Tastavins de la localitat. Amb jornades tècniques, al matí, i a la tarda un concurs de tast a cegues per parelles i la Fira a la Plaça Catalunya amb 23 cellers, parades de tapes de proximitat i música en directe.

- **17 de juny** – Marxa exploratòria pels carrers de Juneda, per explorar, detectar i identificar els punts més insegurs i vulnerables de la localitat on pogués passar qualsevol mena d'agressions. La marxa, la va dur a terme la consultoria social feminista Genera Feminismes.

- **19 de juny** – Mostra de teatre dels diferents grups infantils i juvenils de l'Esclat, al teatre Foment.

• **23, 24 i 25 de juny** – 3 dies de concerts al Tossal de la Sal, amb 36 bandes. Un nou festival com a nou projecte que substitueix l'anterior Kalikenyo Rock.

• **23 de juny** – Revetlla de Sant Joan, organitzada per l'Ajuntament amb sopar a càrrec dels armats i l'associació contra el càncer i concert amb Fugados de Alcatraz.

• **26 de juny** – Comença la temporada de balls d'estiu a la pista amb Stress band.

**Fer servir el català
no canvia la sentència.**

En els últims anys, l'ús del català en l'àmbit de la justícia s'ha reduït de manera dràstica.

Tothom qui participi en un judici té dret a fer servir el català i que aquest dret sigui respectat.

**FEM JUSTÍCIA AL
CATALÀ**
Tots en som responsables

Cables que cabregen ⁽¹⁾

Pere Olivart Salla

Fent una passejada pausada per Juneda hi ha imatges que et criden l'atenció. Algunes d'elles es veuen ordenades i et creen certa harmonia i pau; d'altres en canvi, provoquen un fort impacte visual. Una de les que provoca el darrer cas és tot l'entramat de torres i cables elèctrics que porten l'electricitat, el telèfon i, recentment, la fibra òptica ⁽²⁾ a les cases. Un cablejat al que estem habituats a veure i el qual tenim integrat a la fisonomia del poble però que potser caldria anar adaptant-lo al segle XXI. Un segle, per cert, que cal deixar-lo de posar com a referència al futur. Ja fa 22 anys que hi som!

En les parts urbanitzades en les darreres dècades, els cables ja van sota terra però potser caldria que, progressivament, s'anessin soterrant els cables instal·lats en el segle anterior⁽³⁾; eliminant la contaminació visual⁽⁴⁾ que causen. De fet, caldria corregir alguns nyaps considerables que es poden observar i posar especial atenció en aquells edificis emblemàtics i; mentre no es puguin soterrar, buscar alternatives que permetin corregir-ne decentment el seu impacte. Anem a veure'n alguns exemples:

A la **façana de l'Ajuntament** (fig.1) trobem una sèrie de cables i un altaveu pel pregó just sota la balconada de l'Ajuntament. Mentre la legislació no obligui a l'empresa elèctrica o telefònica

Fig.1. Cablejat sota la façana de l'Ajuntament. Exemples a ca la Sabatera i ca la Lissa d'una placa de fusta cobrint els cables reduint-ne l'impacte.

a soterrar-los, es podria buscar solucions que redueixin l'impacte. Una de ben fàcil seria la instal·lació d'una placa de fusta que cobreixi els cables i canviar la ubicació de l'altaveu.

Ben a prop del consistori també trobem un fort i lleig impacte visual en el lateral i **darrera de l'església** ⁽⁵⁾ (fig.2). Més enllà de ser un lloc de culte amb major o menor importància segons les creences religioses de cadascú, estem parlant d'un edifici d'estil barroc i renaixentista del s. XVIII; el qual reclama, sense cap mena de dubte, un major harmonia i respecte estètic.

Fig.2. Contaminació visual en el lateral i darrere de l'església de la Transfiguració del Senyor.

⁽¹⁾ La idea d'aquest recull neix després de llegir l'etiqueta #PatrimoniCablejat a Twitter. Una campanya a les xarxes socials que denuncia que el cablejat malmet el paisatge urbà i reclama a les autoritats i companyies que actuïn.

⁽²⁾ La llei estatal de telecomunicacions del 2014 considera la fibra òptica com un servei d'interès general i permet col·locar cables a les façanes sense pràcticament limitacions.

⁽³⁾ A Juneda, l'electricitat arribà al 1902 de la mà del sr. Francesc Torrent Rius que construí una central hidroelèctrica al Salt de la Primera Màquina.

⁽⁴⁾ La contaminació visual és la contaminació que trenca l'estètica d'un nucli urbà, un paisatge o qualsevol altra zona urbana, rural o natural. Definició extreta de la *Wikipedia*. Consultada el 07-04-2022.

⁽⁵⁾ Informació dels elements patrimonials citats extreta de: <http://www.juneda.cat/descobreix/patrimoni-cultural-1>. Consultada el 04-04-2022.

⁽⁶⁾ Pots consultar tot el patrimoni inventariat de Juneda a <http://invarquit.cultura.gencat.cat/cerca>.

⁽⁷⁾ Les ordenances parlen de contaminació lumínica i d'instal·lacions de radiocomunicació però no he sabut trobar cap referència a la contaminació visual produïda pel cablejat aeri. Consultat a <http://www.juneda.cat/ajuntament/ordenances-i-reglaments> en data 07-04-2022.

Fig.3. Cables en el lateral del Portal de Lamarca.

Seguim amb indrets simbòlics i històrics de la nostra vila ens desplaçem al **Portal del Marca** (fig.3). L'entrada principal a la vila closa és d'estil gòtic i data del s. XIV. En el lateral es poden veure les restes de l'antiga torre de vigilància i també... cables! De ben segur que hi ha una altra forma menys agressiva o més dissimulada per fer passar el cablejat a l'altra banda del portal. Tan l'església com el Portal del Marca són elements presents en l'inventari d'elements del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya ⁽⁶⁾.

Si fins ara hem parlat de patrimoni cultural, el patrimoni natural no resta al marge d'aquesta problemàtica. Al **pas-seig del canal** (fig.4) de la nostra preuada **Banqueta**, entre el pont de ferro i el pont de les piscines, trobem alguns cables que creuen l'arbreda i dos altaveus pel pregó. Aquests altaveus estan collats directament sobre els arbres; el que no sembla pas l'opció més estètica ni la més respectuosa amb l'arbrat.

Si fins ara hem parlat de cables i patrimoni també hi ha autèntiques barrabassades en els habitatges comuns. Algunes referents a cables i d'altres a pals elèctrics. Per posar un exemple, a l'**encreuament dels carrers Prat de la Riba i Cristòfor Colom**, just al costat de Cal Ton del Sense, trobem no un pal de la llum, sinó dos (fig.5). Dos pals que entorpeixen el pas dels vianants per la vorera i resten visibilitat als

Fig.4. Altaveu collat en un plàtan.

vehicles en un punt amb un fort canvi de rasant. De ben segur que ambdós podrien anar a terra i buscar-hi una altra solució però si realment segueix essent necessari la seva presència, valdria la pena unificar els cables en un únic pal.

Una altra problemàtica és que quan els cables deixen de tenir utilitat (fig.6). Sigui perquè es passa un cablejat nou, o perquè algun usuari es dona de baixa del servei (Per exemple, de la línia telefònica) ningú es fa responsable de retirar el cable. Ni el cable, ni el pal elèctric. Al final del carrer Prat de la Riba, prop de la via del tren i del riu Femosa trobem un pal sense cap mena d'utilitat.

Altres exemples clars de contaminació visual causada pel cablejat, els podem trobar també en dos indrets ben centrals i visibles per als junedencs. Al **carrer Major** i a la **Plaça Catalunya**. (fig.7)

De ben segur, que trobaríem nombrosos exemples més d'aquesta contami-

Fig.5. Dos pals per subjectar cables. Fig.6. Cables en desús al camí de Puigverd.

Fig.7. Contaminació visual per cables a la plaça Catalunya i al carrer Major.

nació visual la qual tenim ben interioritzada. El consistori faria bé de revisar l'ordenança municipal⁽⁷⁾ referent al paisatge urbà, posant especial èmfasi en aquells elements que formen part del patrimoni arquitectònic o natural. Al mateix temps i poc a poc, també caldria procurar anar mitigant l'impacte d'aquestes infraestructures i retirar-ne les obsoletes. Exigint-ho a les empreses o actuant per iniciativa pròpia.

De Llobet a Bonet

Jaume Porta i Josa

Entre els anys 1996 i 1999, Narcís Bonet (pianista, compositor i pedagog) harmonitzà per a guitarra 12 cançons populars catalanes que aproximadament cent anys abans, havia harmonitzat Miquel Llobet (compositor i guitarrista català de gran prestigi), esdevenint obres de referència dins del repertori universal de l'instrument.

Narcís Bonet encarregà revisar i digitar les seves cançons al guitarrista, de pares junedencs, Jaume Torrent i Rius, el qual entengué que **enregistrar les versions dels dos compositors reflectiria la ductilitat de la música popular catalana** i la versatilitat de la guitarra a l'hora d'acollir idees musicals i estètiques ben diferenciades.

“La proposta del Narcís Bonet era extraordinàriament musical, gens igual a la del Llobet i al mateix temps d'una qualitat perfectament comparable, amb idees noves, originals i amb una concepció polifònica de l'instrument que el porta al límit de les seves possibilitats, però amb una implicació d'altíssima qualitat”.

“Penso que potser s'ha difós més la música popular catalana a través de les cançons catalanes harmo-

nitzades per Llobet a nivell internacional que no pas per qualsevol altra iniciativa que s'hagi pogut dur a terme posteriorment. És un repertori que coneix qualsevol guitarrista d'arreu del món”.

“Una bona digitació requereix tenir experiència com a concertista. El fet d'haver de sortir a l'escenari t'obliga a tenir en compte, no només la mecànica dels dits, sinó també els factors psicològics que afecten la reacció dels dits i per això cal haver viscut moltes situacions tocant en públic” (Jaume Torrent, entrevistat al programa *Assaig General de Catalunya Música*, 6-5-22).

El resultat d'aquest treball és una autèntica delícia per l'oïda. Per gaudir a l'hora de la fresca, a l'estiu, o a la vora del foc, a l'hivern. I també un excel·lent recurs pedagògic per educar en el plaer de la música els infants, a casa, a l'escola, en temps de lleure, etc. “La pastoreta”, “El Noi de la Mare”, “El desembre congelat”... i fins a 25 cançons: 12 de M. Llobet, més “Plany” i les mateixes 12 de N. Bonet. Totes configuren el doble CD que duu el nom *De Llobet a Bonet. Cançons populars catalanes*. Guitarra Jaume Torrent.

Per saber-ne més:
www.boileau-music.com

L'entrevista, va des de 07:25 a 26:03.
Via CatRadop

La manca de criteri perjudica el món pagès

Ramon Morell

La pel·lícula *Alcarràs* ha fet sortir a la superfície la marginació i l'oblit en què viu permanentment el món pagès; i el seu final, que no podem explicar per no delatar el que passa als i les que no l'han vist, no pot ser més oportú, ningú podrà discutir l'actualitat del final del film. **És evident que no podem estar en contra de les energies renovables, el canvi climàtic és una qüestió molt seriosa i s'ha de d'anar forçosament cap a una energia no contaminant**, no perillosa i que no et generi una dependència d'unes matèries primeres que es poden esgotar. Malgrat aquesta evidència les dificultats per assolir els 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible de l'ONU l'any 2030, dificultats incrementades per la guerra d'Ucraïna, ens han portat a una situació en què es torna a l'energia nuclear i a un alentiment molt preocupant de la descarbonització. De totes maneres, ara més que mai, hem d'aixecar la bandera de les energies renovables perquè ens hi va la salvació del planeta.

Catalunya porta un endarreriment en la instal·lació i el desenvolupament de les energies renovables i aquest endarreriment provoca ara pressions que poden ser males conselleres. De fet, ja ara es detecten certs dubtes, canvis de criteri en molt poc temps, ara es diu una cosa i al cap de no res se'n diu una altra totalment antagònica. No hem d'oblidar que Catalunya té un alta dependència alimentària que se situa entorn del 50%, és a dir, la producció alimentària és la meitat, o menys, del que es consumeix i en aquests moments el 8,52% que representa la superfície de regadiu respecte a la superfície total s'ha convertit en un patrimoni que cal defensar.

Tot comença amb el Decret Llei 16/2019, de 26 de novembre, publicat al Diari Oficial de la Generalitat (DOG) de 28 del mateix mes. Concretament, l'article 9 establia la no afectació significativa a sòls de valor agrològic alt o d'interès agrari elevat. La primera modificació arriba amb el Decret-Llei 24/2021, de 26 d'octubre, publicat al DOG de 27 del mateix mes i any. En aquest cas s'afegeix una nova lletra, la “f”, a l'article 9 del primer Decret-Llei que diu; “La no-afectació (fa referència a la implantació de plantes solars fotovoltaïques) a àmbits inclosos en projectes d'implantació de nous regs o de transformació dels existents promoguts per l'Administració, excepte que es tracti de plantes destinades a l'autoconsum.”. Aquesta segona norma, a més, limita la implantació de noves plantes a la classificació de sòls segons el seu valor agrològic i tenen aquesta consideració els sòls de les classes I, II, III i IV establertes en el sistema d'avaluació de sòls de classes de capacitats agrològiques que consta a la informació cartogràfica oficial de Catalunya. En aquestes classes de sòl, la implantació de plantes solars fotovoltaïques ha de tenir en compte els criteris següents: (a) En sòls de Classe de Capacitat Agrològica III i IV, es limita l'ocupació de la totalitat dels projectes aprovats a un màxim del 10% de la superfície agrícola de secà del terme comarcal, i a un màxim del 5% de la superfície agrícola de regadiu del terme comarcal. (b) En sòls de Classe de Capacitat Agrològica I i II, no s'admet, llevat d'alguns casos molt puntuals i especials que l'esmentat Decret Llei tipifica. Fins aquí semblava que es podia confiar en la protecció.

Decret-Llei
24/2021
via web cido.diba

Tanmateix, les modificacions posteriors, Llei d'acompanyament dels Presupostos 2022 i, sobretot, el Decret Llei 5/2022 de 17 de maig, publicat al DOG de 18 del mateix mes, fan un gir de cent-vuitanta graus en el criteri que la Generalitat havia mantingut fins llavors. Simplificant la seva lectura, el que fa és que els nous regs o els regs en transformació també poden ser objecte de la implantació de plaques fotovoltaïques, és a dir del no al sí, aquest canvi tan radical només pot obeir a la manca de criteri assenyalada, i, a més, aquell 5% de la superfície agrícola de regadiu de la comarca pot acabar superant-se. Des del primer dia sembla ser que no es tenen les coses clares i no sé sap ben

bé cap a on s'ha d'anar. **L'agricultura i amb ella tota l'alimentació, tant la transformada com la que no, necessita protecció legal front aquesta proliferació de plaques fotovoltaïques, és l'alimentació un sector estratègic.** Estem totalment d'acord amb la substitució de les fonts energètiques d'avui per unes segures, no contaminants i de contínua reproducció però no a costa de perdre una producció bàsica i insubstituïble pel futur del país, i aquestes incerteses que creen aquests canvis en la normativa fa pensar que no se li dona a l'agricultura, ni a tot el sector primari, la importància que realment té. El món pagès viu uns moments difícils, no empitjorem encara més el seu present i el seu futur. •

Un cèntim estalviat no és un cèntim guanyat

Joan Martí i Jovell

Els éssers humans sempre hem sentit fascinació pel joc, perquè ens enfronta cara a cara i sense limitacions contra el destí. Iniciem aquesta batalla insaciable perquè estem convençuts de comptar amb el suport d'una poderosa aliada: la senyora Fortuna, que s'interposarà entre nosaltres i el destí (o les probabilitats) per portar la victòria al nostre costat.

Adam Smith, destacat estudiós de la naturalesa humana, va definir **la motivació com: "La vanitat arrogant de la majoria dels humans pel que fa a les seves pròpies capacitats i la presumpció absurda de la seva pròpia sort"**. La devoció humana per córrer riscos impulsava el progrés econòmic, Smith temia que la societat patís quan aquesta devoció es tornés descontroladament frenètica. Així que es va encarregar d'equilibrar els sentiments morals amb els beneficis d'un mercat lliure.

No obstant això, el món seria monòton si la gent no tingués vanitat i confiança en la seva bona sort. Hem d'admetre que si la naturalesa humana no gaudís de la temptació de arriscar-se possiblement no hi hauria massa inversió, com a resultat d'un càlcul fred. Quan els soviètics van intentar bandejar la incertesa mitjançant mandats governamentals i planificació, van tallar el progrés socioeconòmic.

El temps és el factor dominant del joc. El risc i el temps són les cares oposades d'una moneda, ja que sense un demà no hi hauria risc. El temps transforma el risc, i la naturalesa del risc és determinada per l'horitzó temporal: el futur és el camp de joc. El temps és més important quan les decisions són irreversibles. I, tot i això, moltes d'aquestes decisions irreversibles s'han de prendre en base a dades incompletes. La irreversibilitat domina les de-

cisions que van des de prendre el metro en lloc d'un taxi, fins a construir una fàbrica d'automòbils al Brasil, canviar de feina i declarar la guerra.

Si comprem una acció avui, sempre la podem vendre demà. Però, què fem després que el crupier hagi cridat a taula de ruleta: «¡No hi va més!». I després que es dobli una aposta de pòquer? No hi ha marxa enrere. **Ens hauríem d'abstenir d'actuar amb la esperança que el pas del temps ens porti bona sort o que les probabilitats estiguin a favor nostre?**

Hamlet assenyalava que dubtar massa dels resultats incerts és nociu perquè "el to natural de la nostra resolució es veu entelat per l'ombra del pensament i les empreses de més coratge i importància perden el nom de l'acció". No obstant això, quan actuem, perdem l'opció d'esperar fins que arribi informació nova. Com a resultat, no actuar té un valor. Com més incert sigui el resultat, més gran serà el valor de postergar. Hamlet s'equivocava: el que dubta és a mig camí de l'èxit.

La perspectiva de fer-se ric és francament motivadora, i molt poques persones s'enriqueixen sense arriscar-se. Però aquesta declaració rotunda conté més del que sembla. El comerç és un procés de be-

nefici mutu, una transacció en què ambdues parts es perceben a si mateixes com a més riques que abans. Quina idea tan radical! Fins ara, les persones que s'havien enriquit ho havien fet en gran mesura mitjançant l'explotació o el saqueig de la riquesa aliena.

El comerç també és un negoci arriscat. A mesura que el creixement del comerç transformava els principis del joc a la creació de riquesa, el resultat inevitable va ser el capitalisme, el epítom de la presa de riscos. Però el capitalisme no hauria pogut progressar sense dues noves activitats que haguessin estat innecessàries si el futur fos qüestió d'atzar o de la voluntat de Déu.

La primera era la comptabilitat, una activitat humil però que fomentava la difusió de les noves tècniques de numeració i recompte. L'altra era el pronòstic, una activitat molt menys humil i molt més desafiant que vincula la presa de riscos amb els pagaments directes. •

SUBIRÓS
representacions artístiques

www.subiros.net - subiros@subiros.net
Tel. 973 600945* (4 Linies) - Fax 973 600644
Ferrer i Busquets, 64-66 - Ap. de Correus 86
25230 MOLLERUSSA

la festa organitzada!!!

col. 4129 | 5365

dentaljunedada

973 151 224
JUNEDA
C/ Onze de Setembre, nº 1, baixos

LLEIDA - 973 27 13 45
C/ Bruc, nº 2, Altell 3

BORGES BLANQUES - 973 14 09 08
C/ Jaume I, nº 1, baixos

Viatge al naixement de la flama del Canigó

Josep Maria Corretger Olivart

Quan estem als darrers vestigis de la primavera, tothom té en ment la nit més curta de l'any, la nit de Sant Joan, dia en el qual se celebra l'entrada de l'estiu. Aquesta tradició ve de temps molt antics, i fou transmesa de generació en generació al llarg de molts segles. Així doncs, els primers pobladors de les nostres comarques ja tenien per costum festejar la nit més curta de l'any, el solstici d'estiu. Si realitzem un breu recorregut per la història:

Els pobladors primitius dels països mediterranis i europeus ja honoraven les forces de la natura, principalment el sol i el foc, a través de cultes i similars, perquè pensaven que el foc era un element protector, purificador, fertilitzador i que allunyava els mals esperits de tots els qui en participaven.

Els romans en arribar a la Península Ibèrica ja trobaven celebracions a l'entorn de l'arribada de l'estiu. El 680 el Concili de Constantinoble va decretar la prohibició de festes i supersticions paganes i com no, les lligades a l'estiu. Sortosament, els pobles no van seguir aquestes instruccions i van continuar encenent fogueres, fins a arribar a donar-hi un caire religiós. El 717 amb els sarraïns es continuen permetent la celebració de les festes populars i on ells mateixos en són partícips. D'aquí prové una cançó que es cantà fins ben entrat el segle XX:

“Lo dia de Sant Joan es dia d'alegria, fan festa els cristians i els moros de moreria”.

Durant l'edat mitjana, els gremis són els encarregats de mantenir la perdu-

rabilitat dels Focs de Sant Joan. L'ocupació de les tropes francocastellanes de Felip V, el 1707 al País Valencià, el 1714 al Principat de Catalunya i el 1715 a les Illes Balears, aboleixen les institucions d'autogovern, la prohibició de l'ús públic de la llengua i s'inicia la marginació cap als nostres costums i tradicions. Serà gràcies a les persones del camp que se salven. L'any 1760 vuit persones representatives de les principals ciutats dels antics regnes de Catalunya, Aragó, Mallorca i València presenten al rei Carles III un document anomenat “Memorial de greuges”, on s'hi exposa que **molts funcionaris vulneraven els costums i les ordenances en introduir tradicions foranes**. El 1761 al Principat de Catalunya el capità general marquès de la Mina torna a autoritzar realitzar festes populars i de nou es poden celebrar les falles i els Focs de Sant Joan.

A principis del segle XIX, la Renaixença s'encarrega de vetllar per tot el vinculat a la cultura catalana, en un ressorgiment, a través del retrobament entre el camp, els pobles i les ciutats en un recerca de les nostres arrels. L'any 1885 Jacint Verdaguer canta als fallaires i als focs en el seu poema èpic “Canigó”, fet que també portaran a terme d'altres poetes com Joan Maragall, Eduard Girbal i Jaume, Miquel Duran i Tortajada, o Tomàs Garcés.

L'any 1933 amb l'Estatut d'Autonomia, els excursionistes, estudiants i d'altres ciutadans s'encarreguen de donar sentit als Focs de Sant Joan. Encenen fogueres a totes les viles i muntanyes del territori català com a símbol d'inici del retrobament d'una comunitat.

Finalitzada la Guerra Civil espanyola, el 1939 torna a retrogradar-se tot allò amb el qual s'identifica el poble. Tan sols es permeten tradicions i costums que no siguin polèmiques. Per això s'hi comencen a cremar andròmines velles i a realitzar celebracions en la intimitat, sense contingut cívic i cultural.

És aquí on arrela una tradició catalana que arrenca definitivament tal i com la coneixem als nostres dies a mitjan del segle passat. Fou l'any 1955 quan en Francesc Pujade, un habitant d'Arles de Tec, al Vallespir inspirat pel poema èpic de **Jacint Verdaguer “Canigó” (1886), va tenir la pensada, juntament amb Esteve Albert i Josep Deloncle, d'anar a encendre els focs de la Nit de Sant Joan al cim de la muntanya que li dona el nom**. Llavors, el 1963, Francesc Pujade (1903-1975) i Joan Esglésies (1926-2021), impulsors de les fogueres de Sant Joan a la Catalunya Nord, enceten el costum de baixar el foc del cim del Canigó i expandir-lo per encendre les fogueres de la Catalunya Nord: Rosselló, la Vall de la Tet i el Vallespir. A poc a poc la gent van anar engrescant a la gent. D'aquesta manera, neix el que avui anomenem “Flama del Canigó”.

El 2 d'abril del 1966 va decidir-se encendre una gran foguera al coll d'Ares denominada *Foc de Germanor del Coll d'Ares*. La iniciativa va tenir èxit. Aquest foc va er encès per la Flama del Canigó.

Tot i el període de la repressió franquista, aquesta habitud va eixamplar-se per tot el Principat de Catalunya, de vegades, de manera clandestina, esdevenint un símbol de la cultura catalana. D'aquesta manera, va traspasar la frontera entre els estats francès i espa-

nyol, fins a arribar a Vic el 1967 i a Barcelona. El 1972 arribà a Reus, el 1973 al País Valencià, i després s'expandeix per les Illes i l'Alguer. Són diverses entitats de cada comarca les responsabilitzades d'anar a cercar la flama i posteriorment, repartir-la pel seu territori. Així doncs, cada vint-i-dos de juny, un grup d'excursionistes del Cercle de Joves de Perpinyà és l'encarregat d'anar a cercar el foc des de l'any 1965. És un foc que es manté encès a la cuina del Museu de la Casa Pairal del Castellet de Perpinyà, una antiga presó, símbol de la repressió de l'estat francès, que havia estat reconvertit en un museu. Posteriorment, es desplacen fins al cim del Canigó, de 2784 metres d'altitud, i allí encenen una nova foguera en finalitzar la lectura d'una manifest. La matinada del vint-i-tres de juny comencen el descens amb el foc de la Flama nou.

El cap de setmana abans de Sant Joan, ja hi ha una gran multitud de persones vingudes d'arreu dels Països Catalans aplegades als

peus del Canigó, al refugi de Cortalets, a la Vall del Cadí. Cal un permís per pujar en cotxe fins al refugi, per qüestions ambientals.

Hi arriben en dissabte a la nit i reposen al refugi o bé, acampen en tendes de campanya per l'entorn. Serà l'endemà, el dia més emotiu, en el qual pujaran al cim del Canigó, i on hi dipositaran petits feixos de llenya que cada grup de persones portarà fins al seu poble o ciutat. Bocins de branques o teies lligades amb una cinta que porten el nom d'on són originàries, de l'associació i població que les han portat i d'altres porten fins i tot, dibuixos amb desitjos que es cremaran a cada foguera. Els feixos es dipositen apilats al voltant de la creu

de ferro que hi ha al cim de la muntanya esperant la nit en què s'encendrà la foguera. D'altres persones es troben al cim per agafar la flama i d'aquesta manera transportar-la cap a d'altres punts dels Països Catalans a mode de relleus: alguns a peu, d'altres corrent, en bicicleta, cotxe, o en algunes zones de l'Ebre, fins i tot, en llaüt, per tal que arribi just al moment adequat per encendre les fogueres durant la vesprada de Sant Joan. **Els qui viatgen amb la flama són anomenats els equips de foc.** La Flama del Canigó també s'atura al Parlament de Catalunya, lloc on es realitza un acte institucional. El mateix succeeix amb els ajuntaments, consells comarcals i d'altres entitats culturals, socials i esportives d'arreu dels Països Catalans. Val a dir que cada població organitza la rebuda de la flama a la seva manera. La flama arriba amb torxes o quinqués a cada població i es diposita en gresols abans d'encendre les respectives fogueres. Una personalitat o associació sobresortint elabora el manifest,

anomenat missatge, que serà llegit en les diferents poblacions. Tanmateix, és gràcies a l'ímpetu dels voluntaris que el foc provinent de la muntanya donarà llum a les diferents revetlles populars fins a arribar a encendre prop de tres mil fogueres. Cada any es renova l'encesa de la flama, que està emparentada amb d'altres festes del solstici d'estiu pirinenc, com ara les falles d'Isil, Alins, Durro, Vilaller, Barruera, Pont de Suert, Andorra o la crema d'Eth Haro de la Val d'Aran, atès que, el foc descendeix de la muntanya. **La flama és un element simbòlic amb un vincle estret a la persistència i la vitalitat de la cultura catalana.** És a través de diferents rutes i centres de repartiment organitzats que fan possible que la Flama del Canigó arribi fins a la nostra vila o ciutat. Tot-hom pot ésser el portador de la flama, tan sols cal estar en contacte amb les entitats culturals del teu poble, i és un fet que t'omple d'orgull i de satisfacció.

Fonts consultades: Vilaweb, Vikipèdia, Òmnium Cultural. Crèdits fotogràfics: Ajuntament de Barcelona, Punt/Avui•

Política catalana(1): Les torretes de Montmatre. Al cap i a casa.

Josep Teixidó Gelonch

Fa anys, ja ho he dit alguna altra vegada, que hi ha unes preguntes sobre la política i Catalunya que em neguitegen. ¿Per què, des del Compromís de Casp, la classe política dirigent catalana ha estat tan cega, només pendent dels seus interessos? ¿Per què aquesta classe dirigent ha llançat Catalunya a aventures polítiques d'una envergadura tal que Catalunya, per les dimensions i riquesa, per la naturalesa dels seus adversaris, no podia de cap manera guanyar? ¿Per què, des de fa sis-cents anys ens costa tant

produir polítics de gran talla?. Em venen al pensament Enric Prat de la Riba que va aconseguir de Madrid la Mancomunitat, l'obra de la qual no té parangó fins arribar a la Generalitat actual, potser. Penso en Josep Tarradellas que per a mi representa la dignitat de la Presidència de la Generalitat els anys de l'exili de la institució. Quan torna, això s'ha de tenir sempre present, torna com a President de la Generalitat. Jo tenia vint anys, llavors, i era sota el balcó del Palau de la Generalitat a la Plaça Sant Jaume quan

repetia, emocionat, "Ja sóc aquí", una i una altra vegada. **Quan torna, això s'ha de tenir sempre present, els guàrdia civils es quadren davant seu al peu de l'avió.** Jordi Pujol també ha estat un bon polític: tenint molt poca cosa, com ara sabem, ens va fer creure que Catalunya era una cosa o altra, respectada i admirada, ens va fer sentir, a tants, orgullosos de Catalunya i orgullosos de ser catalans. Si ha estat corrupte o no ho hauran de dir els jutges, però ell sempre ha dit que no ho ha estat i els jutges espanyols (i això que siguin espanyols, com sabem, no és un detall menor, per desgràcia) encara no han dit res. Miro endarrere i no hi veig res més. Ni durant el Compromís de Casp, ni quan la Guerra Civil Catalana, ni quan la Guerra de Separació de 1640, dita dels Segadors, ni quan la Guerra de Successió a la Corona d'Espanya. Res. Ningú. Joan Prim, militar i polític, és un xaval de Reus que té sort (és un xicot que creix a cops d'audàcia i de fortuna, els ossos de tants com ell, però sense sort, són escampats per tota la geografia catalana) i que quan comença a saber una cosa o altra de l'alta política el maten a la *Calle del Turco* de Madrid. En qualsevol cas, però, Prim és el polític català que ha arribat més alt a la política espanyola, si no vaig errat. Francesc Macià té una aurèola romàntica que admiro però dono gràcies a Déu que l'aventura de Prats de Molló no sortís bé. Va morir el dia de Nadal del 33, feia un any i mesos que l'Estatut de Núria havia estat aprovat i, en conseqüència, poca cosa va poder fer.

El proper FONOLL parlarem del Compromís de Casp i la Guerra Civil de 1462 a 1472. M'han de creure si els hi dic que no sé com continuar, que no trobo el to, el to necessari per a fer-los entendre allò que vull dir. Fer-ho difícil, de ma-

nera que no s'entengui res, això és sempre a l'abast de qualsevol, ara, si no s'ha d'entendre no cal patir a escriure-ho.

LES TORRETES DE MONTMATRE

Llegeixo a l'ARA un article de Josep Pla, "La cuina francesa i la cuina russa". L'article ve a dir, crec, que quan es té una cuina com la francesa que presenta tantes amenitats per a fer la vida més agradable i passadora, no hi ha la tendència als sobresalts dels russos. Em sembla recordar. A l'article Pla parla amb un exiliat polític rus que és qui expressa aquesta opinió i van parlant mentre caminen per París fins que el rus "va entrar en una d'aquestes torretes de Montmatre que viuen de l'amor nocturn".

Ai, les torretes de Montmatre que viuen de l'amor nocturn. Tot això ha canviat tant! A Montmatre encara hi ha el Moulin Rouge i, al davant, un *Musée Érotique* que potser ofereix algun atractiu. ¿Vostès, que ho saben tot, em podrien dir si encara existeixen aquestes torretes de que parla Pla? A Barcelona, jo ja no ho he conegut, hi hagué, he sentit a dir, una Casita Blanca molt concorreguda i apreciada. **A Espanya aquestes coses han presentat sempre, em diuen, un aspecte més patibulari, sòrdid, més de sergent xusquero i d'establiment de mala mort,** sempre sota l'estricta censura moral de capellans amb sotanes grises de la cendra dels caliqueños, les mans lúbriques i enganxifoses sobre les cuixes de les senyorettes que volien salvar.

M'explica un veí de les Borges, que feia la mili els primers anys quaranta, que un dia va agafar el tren fins a Tarragona per fer un transbord que l'havia de dur cap al sud a la seva destinació militar. Ja a Tarragona es trobà que disposa-

va d'unes hores per vagar per la vila. Al voltants de la catedral, va decidir entrar en un d'aquests establiments que viuen de l'amor nocturn, però que devia tenir reten de guàrdia perquè el van atendre a la migdiada. M'explica el senyor que mentre ell feia tots els papers que s'han de fer en aquestes situacions, la senyora que tan amablement l'atenia anava pelant i menjant cacauets. Durant molts anys, em diu, trobant-me en igual situació, en venia el crec crec de les clasques dels cacauets i no podia parar de riure.

La gent de la meva generació aquestes coses les hem viscut d'una altra manera. Les senyorettes dels nostres temps ja eren gairebé totes partidàries del moviment hippie, del fer l'amor i no la guerra i, en general, als xicotets aquest posicionament no ens va pas disgustar. Potser, per trobar-hi un però, ens hem perdut la morbositat d'anar despullant una senyoreta quan les senyorettes anaven vestides i **abans no s'arribava a tocar un turmell hi havia una hora de feina**: aquí uns botons, allà uns gafets, les llaces de més amunt, les cotilles... Les cotilles tenen una història.

Les cotilles han tingut èpoques a favor i èpoques en contra. Per anys, els nostres padrins eren partidaris de senyorettes, com ho podríem dir, de senyorettes plenes. Ara, els repadrins eren partidaris de senyorettes primes. Potser no tan primes com avui, però primes. És l'època de les cotilles. Un amic meu, de les Borges, em diu que "jo vaig ser un dels últims a patollar al Big Ben amb una cotilla". "Ca", que li dic, "no pot ser, al Big Ben aquesta peça ja no es va veure". "Que et dic que sí", insisteix, "tant ella com jo preteníem arribar a un o altre resultat positiu, però no ens en vàrem sortir. No vam aconseguir moure ni un mil·límetre la peça tèxtil. De fet, vàrem desistir quan li vaig dir que quan acon-

seguiu introduir una mà, notava com se m'enrampava perquè, degut a la pressió, no hi havia corrent sanguini." "I com va acabar tot?". "No n'has de fer res, aquestes coses no es diuen, que et penses que parles amb un bufat!".

La gent de la meva generació va veure **les senyorettes partidàries de fer l'amor i no la guerra, que és una ideologia a la qual no va costar gaire apuntar-se**. Aleshores ja es va veure una tendència a portar poca roba (a l'estiu, queda clar). Aquesta tendència ha continuat i als instituts fan classes de sexualitat i reparteixen tota mena d'artefactes per facilitar les coses. Es podria pensar que, en conseqüència, amb tantes facilitats, les torretes que viuen de l'amor nocturn han tirat a la baixa i els negocis s'ha estrocat. Si pensessin així s'equivocarien. Segons em diuen, es veu que les torretes a Montmatre o les casetes a Horta, per dir-ho d'alguna manera, presenten uns exercicis sanejats i rodons. El per què no el sabria pas explicar.

AL CAP I A CASA

Els lectors de la revista FONOLL són constants i fidels. La revista la llegeixen de cap a cap. Em consta que, un moment o altre, amb més o menys entusiasme acaben per llegir aquestes coses que hi escric. Resulta, però, que **entre revista i revista jo vaig fent i sempre em queden coses per dir**. Ara, a Facebook, ho he començat a publicar. De tant en tant, tampoc no ens hem de fer pesats, tinc intenció de posar-hi algunes notes sota el títol de "Al cap i a casa". Si vostès van a Facebook, dalt de tot a l'esquerra surt un rectangle que dins hi diu "Search Facebook" i davant hi ha una lupa. Si hi posen Josep Teixidó Gelonch, amb sort potser sortirà la meva plana i ho podran llegir. No fan pagar res per entrar-hi i

ningú no els vindrà a retreure res si ho fan. Si hi entren i ho llegeixen és perfecte. Si els hi ha agradat, si volen, cliquin damunt "m'agrada" i sinó aguantin el cursor damunt "m'agrada" i apareixeran uns ninotets, icones se'n diu, que representen diferents estats d'ànim, des del "m'agrada" fins al "això no, eh!".

Els poso una d'aquestes notes, que ja és a Facebook, a tall d'exemple.

AL CAP I A CASA. 28-5-2022

Camino per la banquetta del canal cap al pont Negre. La plana baixa suaument cap a Torregrossa que presenta el campanaret ardit emmarcat per la Serreta, rere la qual hi ha la fondalada de Mollerussa. Sobre el trencaclosques dels trossos verds d'alfals, fruiters i panissos, aquí i allà, els sembrats encara presenten taques que verdegem. Els hi va de no res per madurar i, llavors, a la migdiada, són tan daurats que enlluernen. És quan el pagès passeja per la vora del tros; abans, potser, ha arrencat una espiga i l'ha esparpillada entre les mans, per veure si el gra és llafat o, ben al contrari, és ple, rodó i pesa. Sobretot ha de pesar. El pagès mira el sembrat amb ànsia. Per un general, no ha de passar res. A vegades, però, una bromada pot portar calamarsa i aigua, pot ajeure'l. És un mal menor. A vegades, molt de tant en tant, cada molts anys, es presenta una negror entre llamps i trons. Per temps, al poble, quan això passava, el campaner corria cap a l'església i ventava les cam-

panes a somatent. I a vegades la broma es desfeia. A vegades, queia un xàfec i l'aigua corria pels argalls dels carrers, avall cap a la Femosa. A vegades, molt poques vegades, queia la pedra que podia fer perdre la collita. A principis del segle passat, van aparèixer també a Juneda els elements progressistes que es basaven en la ciència i van criticar el sistema del ventar les campanes: l'aigua corrent, deien, ha arribat a les cases, ara arriba l'electricitat, això del ventar és pura superstició, hem de fer un pas endavant. El pas endavant va consistir en comprar petards a València que s'havien de llançar sobre la negror més viva de la bromada. La gent de la meva generació encara ha conegut el sistema dels petards. Jo no sé si s'hi va guanyar. L'estadística està per fer. Per a mi que la cosa va quedar poc més o menys. Això sí, el ventar va ser sempre gratis però els primers petards ja anaven a deu rals la peça.

Postdata. Em troba el Jaume Milà i em crida. "A Facebook parles", em diu, "de l'expressió "al cap i a casa". **A Juneda, fins fa quatre dies, anar a collir era anar a collir l'oliva**. I a les treballades hi havia aquesta dita:

Lo sol se'n va a la posta,
les gallines a jugar,
quina cara farà l'amo
si no acabem l'aulivé.

A base de l'una i l'altra sempre vaig arribar tard a casa". •

Enllaç a les publicacions de Facebook de l'autor

L'Isard
Bar-Restaurant
Menú diari · Tapes variades · Carn a la brasa i cargols
Ignasi Gavin, 28 · JUNEDA · Tel. 973 150 396

àrea suport empresarial
La font 63
25430 Juneda (Lleida)
Telèfon 973 15 04 03
Fax 973 15 15 05
www.areasuport.com

[laboral]
[fiscal]
[comptable]
[assegurances]
[productes financers]

El nen va trencar el tren car

Ton Deutú

Us heu parat a pensar mai que els catalans devem ser molt maldestres? No només trenquem objectes físics com miralls, gots, plats... (i potser per això utilitzem l'expressió “sembla que no hagi trencat mai cap plat” per referir-nos a la persona que, per la seva aparença, hom diria que és incapaç de fer cap malifeta) sinó que també podem arribar a trossejar coses més vitals. Som capaços, per exemple, de trencar el cor d'algú fent-li llàstima i commovent-lo; o, a força d'entrenament i pràctica, arribar a tenir la mà trencada i ésser molt hàbil i expert en quelcom; o també podem pretendre trencar la cara a algú ventant-li un revés; o atemptar contra nosaltres mateixos trencant-nos el cap en algun afer; o trencar-nos l'espina a força de treballar. La qüestió és que, quan ens hi posem, trenquem pels descosits!

Arribem a fer tasques impossibles i trenquem coses irrompibles com ara l'aigua. **Si provem de trencar l'aigua d'un gibrell a cops de bastó tenim la batalla perduda perquè, per molt que ens hi barallem, l'únic que en traurem serà el bastó mullat.** I, per a més inri, si deixem el bastó a dins del gibrell, el que veurem trencat serà el bastó per l'efecte de la refracció. Doncs bé, per a nosaltres res no és impracticable, les nostres dones embarassades poden trencar aigües i ho fan com qui no vol la cosa.

I posats a fer, també podem trencar coses abstractes o immaterials com trencar una relació d'amistat, d'amor...; o trencar l'alè fent un descans; o trencar la conversa quan algú la interromp; o trencar el dejuni menjant; o trencar el son fent una dormida curta; o trencar el color desdibuixant-lo; o trencar

un tracte quan manquem a una obligació; o diem que trenca el dia quan es comença a manifestar; o trencar la veu quan ens emocionem; o trencar les oracions interrompent algú en la seva ocupació; o trencar la girada oposant-nos a la inclinació o vocació d'algú. En aquest últim punt fins i tot tenim una antilogia perquè també diem que “trenquem” quan canviem brusquement de direcció i girem sobtadament. Ho veieu, oi? Tant trenquem la girada com girem trencant. Els nostres veïns de ponent d'això en diuen “torcer”: “cuando llegues al cruce tuerce a la derecha”, ens expliquen. Nosaltres no, no en tenim prou amb torçar, ho hem de trencar.

I parlant dels espanyols, us heu fixat que ells “rompen a llorar” i nosaltres no trenquem a plorar? En canvi nosaltres ens trenquem de riure i ells no “se rompen de risa”. Ni en això no ens podem posar d'acord?

Hi ha una qüestió que no tinc gens clara i m'agradaria dilucidar-la: He sentit que algú utilitza l'expressió “ésser dels de l'ala trencada” referint-se a una persona d'idees avançades més o menys heterodoxes i, en canvi, d'altres la utilitzen atribuint-li el significat d'ésser homosexual. Com que no en puc treure l'entrellat, em trenca els esquemes, se m'ha convertit en un trencacaps i no ho soluciono ni que m'hi trenqui les banyes.

La nostra dèria per trencar és tan forta que ja hem començat a trencar coses que fins ara no trencàvem. Ja hi ha gent que trenca un paper en comptes d'estripar-lo; també n'hi ha que diuen que se'ls ha trencat l'ordinador quan haurien de dir que se'ls ha espatllat; o potser haureu sentit dir a algú que ha trencat

una peça de roba (espero que no sigui una trenca!) quan l'ha esquinçada. És que no parem! Vinga trencar! Tampoc no falta aquell que diu que ha anat al “trencaones” quan el que ha visitat és una escullera.

Ara que parlem de l'escullera, fixe-u-vos que és una paraula que podríem dividir en “és cullera o “escull era” És a dir, que quan trenquem algunes paraules en descobrim de noves que ens permetrien dir, per exemple, frases com: **per al iot l'escull era l'escullera.** En el títol d'aquest article en teniu un altre cas: el verb trencar amaga un substantiu i un adjectiu. Us en posaré uns quants símilis més:

- És un home religiós, molt **devot** i **de vot** fidel al seu partit.
- Saber valorar una **escultura és cultura.**
- No va ser **pertinent**, el van prendre **per tinent** i no n'era.
- Les portes ens les va obrir de bat **a bat l'abat.**
- No es pot entrar amb **aixada a l'ambaixada.**
- Per ruqueria** la **perruqueria** que vols muntar.
- Les **costelles?** el **cost**, **elles** no el van mirar
- L'**almirall** es mirava al **mirall.**
- Ja **pressentia** que el **pres sentia** el que deien.
- Com es pot ser **servil** i **ser vil** a la vegada?
- És molt **valent** però **va lent.**
- El professor de **cant implora** la **cantimplora.**
- Si ta proposició és la literatura **ma matemàtica** és la **matemàtica.**

Com que ha sortit a col·lació la matemàtica, també aquí hi trobem nombres

trencats. Són aquells que s'expressen amb un numerador i un denominador. Com podeu veure ni amb l'aritmètica evitem la trencadissa, els catalans. I ara, aprofitant que hem entrat en el món matemàtic, i com que no només hem d'explorar la màgia dels mots sinó que també hem d'escodrinyar la màgia dels nombres, us plantejo un exercici: Com sabeu, un nombre primer és aquell que només és divisible per ell mateix i per la unitat. Dit això, la conjectura de Goldbach afirma que qualsevol nombre parell és la suma de dos nombres primers. Per exemple: $18 = 11 + 7$; $32 = 29 + 3$; $40 = 23 + 17$. Doncs bé, ara us hauréu de centrar (anagrama de trencar) car la pregunta que us faig és: Hi pot haver algun nombre senar que pugui ser també el resultat de la suma de dos primers? (fem una pausa per pensar la solució sense presses...) Si després de trencar-vos-hi el cap heu arribat a la conclusió que poden ser molts sempre que un dels nombres primers sigui el 2 (perquè el 2 és l'únic nombre parell que és primer) heu trobat la resposta correcta. Per exemples: $7 = 5 + 2$; $19 = 17 + 2$; $63 = 61 + 2$.

Després d'aquest parèntesi matemàtic tornem a les paraules que n'amaguen d'altres. Són, manllevant el pensament del poeta *Nàzim Hikmet*, com fer la descoberta del nostre interior analitzant allò que portem amagat i que no es fa flagrant fins que no en fem un examen a fons. Com hem vist, les paraules també es poden amagar en l'interior d'altres i, per això, cal trencar-les per descobrir-les.

I ja per acabar amb tanta trinxadissa us explico una anècdota de quan al regidor de la CUP de Vic, Joan Coma, se li va instruir una causa per haver dit que “per fer una truita calia trencar els ous”. En parlàvem i un va dir:

-No és veritat que per fer una truita calgui trencar els ous. Si la truita és de riu, la podràs fer perfectament.

-T'equivoques en això -li vaig contestar- en aquest cas tampoc no la podries fer.

- Com que no?

-No, perquè no hi hauria truita si prèviament no hagués trencat l'ou d'on va sortir.

Com podeu veure sense "trencar" no hi hauria ni vida animal. Ja sigui trencant ous ja sigui trencant aigües, naixem perquè trenquem i... ep! què ha estat això? Alguna cosa es deu haver trencat. Ho sento us he de deixar, crec que he sentit un crec.

Amb les paraules hem de mirar el seu interior per descobrir facetes que desconeixem, i crec que aquests deu exemples són suficients per corroborar-ho. •

El perill de les xarxes socials: la nostra responsabilitat!

Montserrat Moreno Boronat

El dia 4 de maig (dins les activitats de celebració del cinquantè aniversari de l'AMPA de l'escola Manuel Ortiz), el psicòleg de la Unitat de Salut Mental Infanto-Juvenil de Sant Joan de Déu, Àlex Palau, impartia al Complex Cultural, la xerrada "Perills de les addiccions a les tecnologies".

La conferència començava amb un trascedent: "Tot el que guardem a Internet, s'hi queda per sempre". El psicòleg ens feia 5 cèntims de com fàcil `pt ser accedir a informació encara que nosaltres hàgim oblidat com fer-ho. Ja que quan enviem fotos, només ens enviem l'adreça on està guardada la imatge. Aquesta es queda al servidor (ordinador d'emmagatzematge de dades) per sempre, ja que quan ho esborres, s'esborra l'accés però no el contingut. I la majoria de tecnologia tendeix a penjar-ho tot "al núvol". I per això em de vigilar què hi compartim. La lògica ens encamina a "no penjar a Internet tot allò que no diries en veu alta a un veí o a un desconegut, ni en públic, ni en privat. Així no tindràs cap risc". I continuava amb percentatges d'adolescents i definicions dels problemes més habituals a les xarxes o als videojocs. Com ara:

-Addició. Estan específicament creades perquè ens hi passem hores sense adonar-

nos-en. Podem minimitzar el risc, posant alarmes o controls de temps de l'estona que hi dedicarem.

-Pèrdua d'intimitat. T'acostumes a exposar-te i "no passa res", fins que passa. Fins que hi ha algú que va a buscar per on passeges. No tens secrets i busques l'aprovació exterior i perquè no saps qui ets sinó t'ho diuen, et defineixes a base de comparacions.

-Ciberassetjament: "No podem compartir mai la foto d'un tercer sense el seu permís explícit. Si vols ensenyar la foto d'algú, l'ensenyes des del teu telèfon, sense compartir-la. Sinó, et fas còmplice". S'ha de recordar que als 14 anys, ja es té edat penal, és condemnable i no sols per responsabilitat civil. Al menor, aquesta responsabilitat s'imputa als pares. Per ordre judicial, es demana a l'empresa tota la informació del compte. Encara que el compte estigui donat de baixa. O sigui que si et crees un compte fals per fer *bullying* o causar danys i prejudicis, et poden trobar. I que acabin fent un *meme* (acudit visual), un *gif* (imatge en moviment) o un *sticker* (pegatina) de la teua cara, no fa gràcia a ningú, molt menys als adolescents. Es creen hastags fàcils de seguir i tot acaba generant una burla

que es fa una bola massa gran per dir que tot era una "brometa". No sols entre adolescents, sinó al personal docent, familiars. Sempre és millor denunciar-ho als mossos "tinc la sospita que s'està cometent un assetjament" i què ho investiguin ells, com a adults no podem demanar a un infant que no és fill nostre, que ens ensenyi el mòbil, perquè és violació de la privacitat. "I els suïcidis i depressions profundes es donen en aquests casos, és lamentable."

L'assetjament pot semblar una broma inicialment, et fan una foto que sembles begut i ja es queda allí per sempre. "Abans de fer tots els tràmits, perquè sempre és l'assetjat el què acaba traslladant-se, allà on ha d'anar ja se n'han assabentat i l'infant continua vivint un infern". A vosaltres us agradaria que us coneguessin a totes les empreses pel cara-borraxo?

-Pèrdua de privacitat: A vegades als adolescents els molesta que els preguntem on van, se senten vigilats per familiars o veïns, però no s'adonen que al publicar coses a internet, tothom ho pot saber tot d'ells. Es perden les converses si sols mirant el seu perfil digital ja ho sabem tot d'ells. "Ara, que els últim d'enterar-se'n, sempre són els pares". Molts joves passen una foto compromesa "perquè hi confio i no passa res" i es troben amb amenaces de què ho publicaran a les xarxes que freqüenten si no els donen diners. Solen ser temptatives, perquè, normalment, les xarxes tenen gent que es cuida que no s'hi publiqui res fora de lloc. I els pares paguen i s'ha de denunciar per evitar que es faci un problema més gros, perquè si pagues un cop, et demanaran més diners. Però per un adolescent, la seua xarxa de contactes és el seu poble. No voldries pas que tot el poble sabés les teves intimitats, oi?

-Ghosting: Has estat parlant íntimament amb algú i de sobte no et diu res en dies, o et respon amb monosíl·labs. "És una tortura xina perquè no t'ignora del tot i el 'ja et contestarà' potser encara empitjora la tortura mental que viu l'infant". S'ha de tenir clar que no tots miren el mòbil constant

ment, però no podem dedicar atenció a persones que ens torturin.

-Sextorsió. Demanen encara més fotos o vídeos a canvi de no publicar el què tenen i així van augmentant la seva pornografia pedòfila.

-Grooming: O seducció de menors per part d'un adult que abusa d'un menor a les xarxes un cop s'han guanyat la seva confiança. Hi ha casos d'adults que poden parlar amb 400-600 infants alhora, esperant a quan estan més disgustats i vulnerables per treure'n profit.

Pels menors, fer-se fotos és una pràctica habitual, enviar-la és fàcil i sense cost. "No es sol tenir consciència que et poden robar la identitat, et poden fer fotomuntatges, o ciberrassetjar-te. I ho faran, perquè hi ha gent que té temps i s'hi dedica. És la seva manera de fer diners, un entrenador que et vol fer millor físicament o als videojocs et demana vídeos o fotos i després te'n demana un rescat a canvi de transferències, *Amazon Wallet* o altres monedes o continguts digitals".

EEm de pensar que el mòbil és una eina, quan érem joves, no en depeníem i podíem viure igual. Però estem creant la **nomofòbia**, on un 60% dels joves, si no tenen el mòbil a l'habitació (encara que no el mirin) es fiquen nerviosos.

FOMO- Por de perdre't alguna cosa. "Internet va tant ràpid que vols estar sempre atent. I pots anar actualitzant. Fins i tot els youtubers parlen ràpid, perquè no tinguis temps a pensar el que diuen, ho entomes i et creen una ànsia atractiva". És important

tenir un rellotge al mòbil o a prop per fer-te conscient del temps. Entendre que tu no pots dependre del mòbil sinó que ets tu que utilitza aquesta eina.

“Tot això du a trastorns seriosos d'ansietat, estrès, depressió fins al punt de suïcidi, a vegades involuntari. Que poden semblar anècdotes tontes, però és molt greu i no es pot deixar una eina tant potent sense supervisió. De fet hi ha nois que de tant sedentaris, de seure al pc i al llit (sobretot a l'estiu) se'ls havia tapat l'estomac, no podien anar de ventre i cap al Arnau. Passem 4 hores jugant o veient series i sembla que sols n'hagi passat una, sense ni tan sols pestanyejar”. Em de donar exemple de moure'ns.

-Dependència als Likes o visualitzacions perquè sols busquen l'aprovació externa de (des)coneguts sense ni tan sols considerar la valoració interna. I abusar dels “challenges” (reptes) tipus “busca la foto en perill” que pot semblar graciós però si fas cas del mòbil i no de l'entorn pots caure per ponts, estructures inestables i és un drama. “Sobretot no penjar fotos amb escuts escolars o identificatius, llocs localitzables, ubicacions i horaris que freqüentes perquè he tractat amb casos d'assetjaments d'adults a infants. I com que l'adult no ha fet res més enllà d'anar a veure l'infant, no li pots

fer res. I l'infant viu terroritzat i els pares morts de preocupació”.

-Que en penses que els propis centres educatius facin vídeos i ho pengin a Instagram?

“A veure, jo no soc anti-xarxes. Les xarxes hi seran, ens agradin o no, i negar-les és un error. Dic que s'han d'usar amb mesura i coneixement. Els centres han de tenir la seva plataforma de publicitat també, és normal. I com a tutor, sempre pots negar el consentiment d'imatge i ja està”.

-Si els aprenen de nosaltres, com demostrar-los que som nosaltres que dominem la tecnologia?

“És que aquest problema, aquesta dependència, no l'hem heretat dels nostres pares, l'hem creat nosaltres! És culpa nostra i ens n'hem de responsabilitzar. No podem dir que l'infant en sap més que jo i ja m'ho ensenyarà, hi has de perdre el temps investigant o aprenent-ho junts i fent-vos costat, perquè és una eina que pot atacar el teu fill i hi has d'estar a sobre”.

Proposa algunes iniciatives per educar i minimitzar riscos:

-Regles d'aparició a la xarxa: O tenir un compte conjunt de casa on participem tots. Decidir entre tots si es correcte penjar-ho o per a què ho fem, analitzar la imatge. “Està bé per començar un hàbit, com quan aprenen a conduir. No dones les claus a l'infant i li demanes que t'ensenyi a portar el cotxe i reposar, oi què no? T'hi has d'anar familiaritzant poc a poc i en companyia. Penseu que el comandament d'una Playstation té 18 botons, dissenyats per a ser fàcils d'utilitzar i en mitja hora els tenen apresos, mentre que un electrodomèstic en té 4 i a vegades costa més posar una rentadora. Perquè no s'hi ha invertit tant I+D en què hi hagi una pedagogia tant intuitiva. Està fet per enganxar i nosaltres els adults els hem d'educar en la responsabilitat i advertir dels perills”.

- No li pots exigir “passes massa temps” o “concentra't més” busca activitats per fer fora, arribeu a acords. Que la tecnologia no sigui un premi o un castic. “És com si fos un medicament, heu de tenir en compte les dosis”. Quedeu-vos al seu costat fins que puguin interrompre el joc i que us mirin a la cara o per la finestra cada cert temps. O que us expliquin de què va, és aclaparador però si us interessa, potser després us explicaran més coses. Qui ha guanyat la partida, contra qui jugaven, i ells també faran l'esforç d'explicar-se.

- Vigila amb qui comparteixen el temps o què fan “no són rucades” és allò en que els vostres infants hi dediquen temps, parleu-ne! Feu videotrucades conjuntes per saber quina cara tenen, si són menors o no amb qui parlen.

- El telèfon per començar l'ESO o fins que tinguin cotxe? “El problema no és la possessió de l'aparell, el problema es com es disposa. Com els diners que poden tenir a la guardiola. Canalla amb 500 euros a la guardiola no és un problema, que se'ls gastin tots en xuxeries si que ho podria ser. Començar tard o aviat és indiferent, però les normes hi han de ser, com quan trucàvem des del menjador de casa i teníem un temps màxim”.

- Mireu com juguen. “A què estem acostumats a mirar el Barça, doncs és igual en videojocs, hi ha equips, hi ha competició i hi ha frustració”.

-Ensenyar valor “entre que és “like” i què no: Que pot passar amb la informació trèta de context. Si te'n sentiràs orgullós en un temps del què sortira. Penjar les fotos de Nadal amb cornamenta de ren potser no és gaire divertit pel què serà el futur President de Catalunya. I recordeu que totes les fotos i converses que pengeu, les poden trobar”. •

PrintLleida digital	Video Mapping		Edició de llibres	Impressió gran format
www.printlleida.com printlleida@printlleida.com 625 014 782	Impressió digital i offset			

jcic
Josep CORRETGE 629616215

**ACER INOXIDABLE - MANTENIMENT INDUSTRIAL
REPARACIÓ MAQUINÀRIA AGRÍCOLA**

 Tallers Sanfeliu, SL

P. I. Sud-I, Ctra. de Torregrossa, Juneda Parcel·la 4
Tel./Fax. 973 151 336 - tallers.sanfeliu@gmail.com
25430 JUNEDA

RAESGRA & biojuneda
CONTROL INTEGRAT DE PLAGUES I SANITAT AMBIENTAL
CONTROL I PREVENIÓ DE LEGIÓNEL·LA
ESPECIALISTES EN TRACTAMENTS PER A LA FUSTA: TERMITES I CORCS

biocides i complementos per a la indústria ramadera i alimentària

RAESGRA & biojuneda
CONTROL INTEGRAT DE PLAGUES I SANITAT AMBIENTAL
CONTROL I PREVENIÓ DE LEGIÓNEL·LA
ESPECIALISTES EN TRACTAMENTS PER A LA FUSTA: TERMITES I CORCS

biocides i complementos per a la indústria ramadera i alimentària

Polígon Sud, nau 9 - Carretera LV-2001 Torregrossa · 25430 Juneda, Lleida · Tel. 973 15 11 58

ADMINISTRACIÓ DE LOTERIA

 La Font, 53 Juneda
973.15.06.31

#Juneda menys joventut

Noel Pons Gilabert @dreestyn

Hi ha un deute molt gran amb el jovent de Juneda. Des de fa anys Juneda no té cap via ni cap pla per al jovent del poble. Les poques accions que s'han dut a terme com ara tallers, xerrades i iniciatives han sigut possibles gràcies a l'Oficina Jove que tenim a la comarca i el gran treball i dedicació de les tècniques que hi treballen que sempre s'acaben topant amb la barrera i inconvenients de l'Equip de Govern d'aquest poble. **Una de les qüestions primordials i bàsiques que fan falta és el d'un espai pel jovent, un local, una sala amb condicions, que sigui un lloc de referència i d'unió.** Un local pel jovent és la gran mentida que s'ha anat promentent a cada quinta i colla que ha passat per l'edat anterior als 18, i posterior, quan es troba sense cotxe, amb moltes ganes de fer coses i sobretot amb un hivern que aquí a la nostra terra és fred, emboirat i gèlid. S'ha promès de mil maneres diferents i s'ha tirat de mil excuses més per desestimar-lo. Un local pel jovent hauria de ser un equipament i una infraestructura bàsica en la vida i dinamització d'un poble. Un local pel jovent ha de ser un espai on trobar-se nois i noies d'edats diverses, on passar la tarda o els caps de setmana, on muntar i fer activitats, xerrades, tallers, formacions, etc. Que pugui ser també un espai de creixement, de descoberta i de trobament segur per a la jovenalla. També serviria per què les diverses entitats juvenils actuals tinguessin un espai exclusiu per les seves tasques i per a poder tenir una continuïtat i regeneració, això faria que afloressin diferents gustos i aficions i la fàcil organització i trobada de projectes. Ara per ara ens hem de buscar la vida o alguna hora i sala, amb els inconvenients que hi ha, al

Complex Cultural mal gestionat també. El local pel jovent serviria per potenciar les diferents inquietuds i interessos dels joves. Tot aquest equipament, organitzat i gestionat per monitors, persones responsables i referents com no pot ser d'altra manera. **Tenim un consell esportiu, un grup de colònies i molts joves amb formació i titulació, què fa falta més? Per què no està fet?** Desconec per què no ens cau la cara de vergonya a tothom, però sobretot als nostres dirigents polítics que porten anys i anys governant des del mateix lloc, de veure durant els mesos d'hivern el jovent voltant pel poble, resguardant-se del fred on es pot, tot per culpa de no tenir un local on passar les tardes i els caps de setmana d'hivern. Llavors a l'estiu la cosa canvia, s'obren les piscines i hi ha colònies, estades i viatges però segueix sent necessari un local per poder tenir una programació d'activitats igual d'atractiva que la de l'hivern, però diferent: nits de pel·lícules, sopars, debats o simplement un espai on passar-ho bé i jugar. No estic dient cap cosa que no existeixi o no s'estigui fent ja arreu, només cal mirar els pobles del nostre voltant i de la nostra comarca. Juneda és l'únic poble que no té un local i espai pel jovent. Llavors la pregunta és clara, Equip de Govern no us importa per a res el jovent? És que en no votar i no poder-vos donar un sou i cadira per uns anys més no us preocupa? És que fan massa nosa els nostres problemes i demandes? Si us plau, Equip de Govern, aneu a mirar els altres pobles, pregunteu als locals que hi ha i poseu en marxa el nostre d'una vegada!!

Però ara la sorpresa ha estat quan el dimecres 4 de maig per les vies de comunicació de l'Ajuntament es publica

un cartell anunciant un espai jove per a jovenalla de 12 a 16 anys a la pista Parc Alegria els caps de setmana a la tarda i que per l'endemà mateix es convoca els pares d'aquest sector d'edat a una reunió informativa. La sorpresa i desconcert és majúscul, començant per com s'ha gestionat i muntat això, perquè la realitat és que no s'ha parlat amb cap grup de joves, ni cap quinta, ni amb cap associació ni entitat juvenil del poble. **Com es pot entendre això, que en fer una acció dirigida als joves no es parli prèviament amb ells?** L'altra cosa és que el jovent de més de 16 anys quedi exclòs d'aquesta acció. És que l'Ajuntament no sap quines edats componen la franja d'edat del jovent? En aquest cartell hi posa que es farà a la pista Parc Alegria, un espai molt bonic i gran per fer concerts, espectacles, balls o diverses celebracions però no pas per un espai jove que necessita altres infraestructures i material que la pista no pot proporcionar. En aquest cartell informatiu, hi diu que es faran activitats esportives ja que és l'únic que s'hi podria fer, perquè qualsevol altra acció igual o més necessària no es pot fer per les característiques que té la pista. On queden les disciplines artístiques de pintura, música o dansa? Tenim molts joves amb un talent desbordant que no tenen ni un reconeixement ni un lloc al seu poble, una pena absoluta. I és que tot es va fer malament des del principi, no es va anunciar quan començaria, però que aquest nou espai jove es plantegés al mes de maig; a les portes de l'estiu quan obren piscines, hi hauran colònies i estades; i les tardes d'estiu per tot el poble es sabut que davall de la coberta de la pista l'ambient és asfixiant per la forta calor que hi fa. De veritat que a algun cap entra que aquest és el millor lloc on posar un espai per als jo-

ves? L'última sorpresa és que s'anuncia i convoca el dimecres una reunió per al dijous, només un dia d'antelació, com ha de sortir bé una acció si es comença plantejant així, com s'han d'assabentar les famílies dels joves d'això amb un dia d'antelació, com han de poder assistir-hi amb tan poc marge. Per desgràcia aquesta és una evidència més que per la nul·la gestió de la comunicació i treball de l'Ajuntament qualsevol acció està condemnada a fracassar. Escric aquest article a primers de juny, només s'han realitzat dos caps de setmana, al primer van assistir-hi 5 joves amb una calor asfixiant. Perquè el poble ho sàpiga, hi ha 67 joves d'entre 12 a 16 anys segons les dades del Pla de Joventut local, els càlculs i la participació queden en clara evidència... **De moment no s'ha tornat a anunciar res més. Però que tinguem clar que si això s'entén com a què no ha funcionat, ha fracassat per culpa de la gestió de l'Ajuntament;** no perquè no hi hagi necessitats, idees i propostes clares del jovent. Si les coses es fan bé, i fer bé vol dir parlant i dialogant, en aquest cas amb el jovent del poble, amb planificació i idees clares, amb temps i sobretot oberts a escoltar i a sentir les demandes que hi ha, si es fan així, les coses segur que surten bé o almenys no fem el ridícul com a poble un cop més.

El Pla de Joventut que es va aprovar en un ple d'aquest any sortia d'unes trobades que es van fer fa més d'un any, ni que sembli que les nostres paraules no van servir de res. En aquelles trobades, com moltes d'altres anteriors, ja es van reiterar les demandes d'un local per al jovent, d'un pressupost, d'una partida econòmica i sobretot de suport i d'ajuda. Tot això queda canalitzat en un pla i aprovat amb una partida d'uns 11.000€ pels 4 anys que dura aquest pla, em

perdonareu però és una presa de pèl la destinació econòmica d'aquest pla per quatre anys quan mires les altres partides i despeses que té l'Ajuntament. Però de què anem, volem deixar morir el poble? Perquè és l'únic que s'està aconseguint així; que la majoria del jovent no vegi atractiva una vida i un futur aquí és culpa de l'Equip de Govern, de no fer absolutament res pel jovent del poble. En aquest pla es parla de suport i de fer accions per la cohesió social i concretament pel feminisme i el col·lectiu lgtbi+, **la realitat és que s'està fent tot el contrari, un maltractament i menyspreu continuat a l'associació Histèriques que és la que treballa en aquests temes amb tot el nostre temps i limitacions. És que la nostra veu no interessa?** No es concreten els problemes d'habitatge pel jovent per poder emancipar-se i tenir una vida autònoma al poble, una qüestió que hauria de ser de vital importància. Es remarquen molts punts i accions a fer però la realitat és que l'Equip de Govern no està per la labor ni farà cap esforç. S'aprova de cara a la galeria dels seus per a poder justificar que es té i que presumptament es farà alguna cosa i si no doncs tiraran d'excuses i mentides com de costum.

Moltes preguntes, necessitats, problemes i incògnites, però per part de la regidoria corresponent ni una sola paraula o notícia. És que el regidor que té

les competències està de vacances permanents? Perquè si algú l'ha vist fent algun tipus d'acció útil per al jovent en aquesta legislatura que m'ho faci saber perquè la seva acció en la seva matèria és inexistent, deficitària i de vergonya. **On és la regidoria de joventut? On és l'escolta activa i la col·laboració amb quintes, grups i associacions joves?** On és el local del jovent que s'ha promès de mil maneres diferents des de fa almenys 10 anys? Prou de tanta inacció, poseu-vos a treballar d'una vegada. Les demandes i necessitats del jovent del poble no poden esperar ni una excusa, ni un retard, ni una mentida més. Juneda som els millors amb molts temes i interessos molt atractius i lloables i ens hem de sentir molt orgullosos pel teixit associatiu i les persones que conformen la vida i l'activitat del poble però potser s'haurà de canviar l'eslògan tan utilitzat a les xarxes socials i les campanyes electorals pel de "Juneda menys joventut, Juneda menys igualtat, Juneda menys participació, Juneda menys oportunitats, Juneda menys acció, Juneda menys recursos, Juneda menys oportunitats" i en definitiva **"Juneda menys juneda"!!** Deixem de restar i comencem a sumar, agafar els temes on hi ha deficiències i fer-hi front. Només així millorarà la qualitat de vida de la Juneda que tant ens estimem però que tan poc mirem de cara als problemes que tenim. •

EXCAVACIONS ANIVELLACIONS

Germans Gelonch
973 150 147 · 639 348 650
Juneda

mhiesmateis
des de 1880

Carrer Major 22, 23 i 24
25430 Juneda
(Lleida)
Telèfon 973 15 00 59

L'Associació Contra el Càncer a Lleida renova la seva presidència

Sandra Cadalso Chamizo
Màrqueting i comunicació Lleida

L'Associació Contra el Càncer a Lleida renova la seva presidència i serà Sisco Maranges qui estarà al capdavant de la seu provincial. Maranges és infermer i ha estat membre de la junta de la Val d'Aran, des de la seva creació.

A més, el nou president va ser un dels impulsors de les colònies d'estiu per nens amb

càncer a la Val d'Aran i, cada any, forma part de l'equip sanitari de les colònies.

Des de l'Associació Contra el Càncer a Lleida agraeixen a Eduardo Serrano, president fins al 2021, tota seva dedicació i serveis prestats durant aquests anys. •

Més ironies

Pere Bellmunt

A l'anterior revista Fonoll, vaig escriure alguns adjectius sobre el cap humà, sense termes comparatius. Avui ho faré sobre la cara. •

Cara de la de ral	Era un pa rodó que es feia abans
Negar la cara	Amagar alguna cosa
Fer dues cares	Dir al matí una cosa i diferent tarda
Cara dura	Barrut, pocavergonya
Cara girada	Canvia d'opinió, traïdoria
Una cara com a tres déus	Cara aspra, malcarat
No tenir cara per a senyar-se	Tenir la cara prima
Ser malcarat	Eixut, murri
Tenir molta cara	Barrut
Fer mala cara	Cara poc sanitària
Fer bona cara	Simpatia, acollidor
Amb la cara paga	Persona poc tractable, esquerp
Fer-li a algú una cara nova	Algú castigat brutalment
Anar les coses de cara. Anar bé	els negocis i la vida.
Ser un descarat	Pocavergonya, poc humil
Tenir cara de pocs amics	Cara aspra i de pocs tractes
Van pujar-li els colors a la cara	Sentir vergonya per alguna cosa
Tenir la cara de prunes agres	Poc atraient, enfadat
Tenir la cara com el ciment	Tenir-la molt dura
Escopir a la cara	Humiliació, afrontar
Passar-li a algú, la mà per la cara	Avantatjar-lo en alguna cosa
Fer cara de jutge	Seriós, aspre
Portar escrit a la cara	Portar les malifetes a la cara
Cara de Judes	Traïdor, de poc fiar

Copiat de foto, no sé si algú ho va transcriure i falta correcció a dropbox

Per llepar-se'n els dits: Pizza amb samfaina

Conxita Beà

Ingredients per la massa:

- 270 g de farina de força
- 10 g de llevat fresc
- 1/2 iogurt natural
- 150 g de llet tèbia
- 60 g d'oli d'oliva verge extra
- 20 g de flocs de puré de patata
- 1 culleradeta de sal

Ingredients pel farcit:

- 2 pebrots vermells
- 2 albergínies
- 2 carbassons
- 1 ceba
- 200 g de formatge mozzarella ratllat
- oli d'oliva verge extra
- 1 culleradeta de sucre
- sal i un polsim d'orenga.

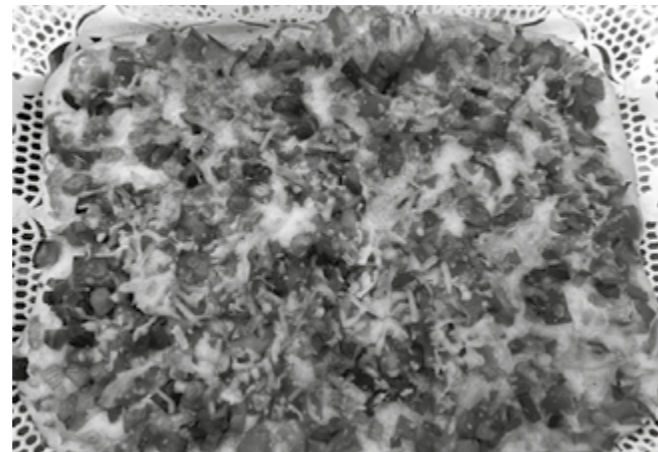
Preparació

Primer, en un bol gran, hi poseu la llet tèbia i el llevat, barregeu bé fins que aquest estigui desfet. A continuació, i per ordre, hi aneu afegint cada ingredient quan l'anterior estigui integrat, el iogurt, l'oli i els flocs de patata.

Ara, afegiu la farina i la sal. Amasseu-ho amb les mans dins del bol; quan ja es fa bola, aboqueu-ho damunt del marbre enfarinat i continueu treballant-ho fins que es faci una pasta fina. Millor no afegir més farina de la que porta la recepta. Tot seguit, feu una bola amb la massa i poseu-la dins d'un bol untat amb oli d'oliva. Després, tapeu el bol amb un drap humit fins que dobli el volum, de 1/2 a 1 hora.

www.cuinadelamare.com

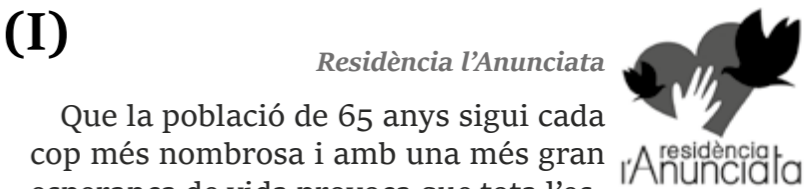
Mentre, podeu fer la samfaina, tal·leu totes les hortalisses a daus petits i poseu els trossos d'albergínia amb sal i deixeu que treguin l'aigua. Seguidament, en una paella amb oli d'oliva, fregiu primer la ceba, afegiu-hi el pebrot, el carbassó i per últim l'albergínia ben espremuda. Saleu-ho i poseu-hi el sucre. Reserveu-ho en una escorredora perquè caigui l'oli sobrer.

A continuació, amb les mans untades d'oli, agafeu la massa, poseu-la damunt el marbre, partiu-la en dues porcions (podeu fer una sola pizza gran, o bé dues). Estireu cada pasta per separat i poseu-les en les safates, folrades amb paper de forn. Finalment, farciu-les amb la samfaina, empoleu-les amb orenga i formatge, entreu-les al forn ja escalfat a 220 °C, uns 20 o 25 minuts. Bon profit!! •

L'envelliment demogràfic (I)

L'envelliment demogràfic és un fenomen social que es refereix a l'increment de gent gran en termes absoluts i respecte a la població total, així com de persones grans en edats molt avançades. Segons l'ONU aquest fenomen està a punt de convertir-se en una de les transformacions socials més significatives del segle XXI, amb conseqüències per a quasi tots els sectors de la societat. El mercat laboral i financer, la demanda de béns i de serveis, així com l'estructura familiar i els llaços intergeneracionals se'n veuen i se'n veuran afectats.

Mentre per a uns l'envelliment demogràfic és un problema per a les generacions futures, d'altres hi veuen una oportunitat, una millora social sense precedents amb la qual hem d'aprendre a conviure i obtenir-ne avantatges de tota mena.

Residència L'Anunciata

Que la població de 65 anys sigui cada cop més nombrosa i amb una més gran esperança de vida provoca que tota l'estructura de la resta d'edats es vegi afectada, de tal manera que és possible ampliar la vida laboral i planificar la jubilació com un període de més de vint anys de durada. Això incideix directament en l'etapa educativa, posposant l'edat d'entrada en el mercat laboral de les noves generacions.

L'experiència comuna d'envelliment és viurà de manera diferent per als nascuts al final de la dècada dels anys 40 del segle XX que per als nascuts en la dècada dels 60. Aquest darrer grup, nascut en ple auge de la societat de consum, ha desenvolupat la seva joventut i maduresa sota l'Estat del Benestar i arribarà a la jubilació a la dècada dels anys 20 del segle XXI, coincidint amb el moment històric amb una major població de 65 i més anys. •

Què s'hi cou a la Residència Municipal?

Residència i Centre de Dia Municipals de Juneda

El Racó de l'avi

“Hace un par de años que debido a la pandemia que padecimos, los residentes de la Residencia y los usuarios del Centro de Día, no pudimos ir a la Feria de Mollerussa que se celebra el día de San José. Este año la cosa cambió, y por lo tanto, fuimos por la maña-

na a hacer una visita, que a decir la verdad fue espléndida. Había muchos colaboradores que exponían sus productos de agricultura. También, hay el parque de atracciones y las calles repletas de paradas para comer y beber. En fin, fue una mañana muy bien aprovechada por todos y todas”. -R.M.

CONSTRUCCIONS GROBE
WWW.CONSTRUCCIONSGROBE.COM
info@construccionsgrobe.com
616 381 196 — 679 428 934

C. la Font, 22 • JUNEDA

HIDRO CLIMA

- FONTANERIA
- CALEFACCIÓ
- CLIMATITZACIÓ
- GAS
- REGS JARDINERIA

ANTONI ORTEU, SL
mòbil 606 400 261

Escola Manuel Ortiz i Castelló

Sortida a la fira de Sant Josep

El passat 18 de Març uns quants residents i personal de la residència, vam anar a la fira de Sant Josep.

Després de quasi dos anys sense poder anar d'excursió, vam omplir un autocar de residents i personal amb tota la il·lusió i passar un bon matí a Mollerussa.

Primer que tot vàrem fer un tomb a observar la maquinària que s'utilitza en aquesta època, i comentem com han canviat les coses del camp, amb uns quants anys.

Al entrar als pavellons, la cosa canvia, tot són olors, tastets, comprar dolços... al acabar amb bon gust de boca, vam anar a fer el vermut per a finalitzar el matí de fira.

L'exercici físic és un gran aliat de la nostra salut, quan som petits, quan som joves, quan som adults... Però quan ens fem grans, també!

Quan ens fem grans, les capacitats del nostre cos disminueixen. Malgrat que les pèrdues són, en part, inevitables, és a les nostres mans regular com envellim i a quina velocitat.

La capacitat funcional és un dels principals indicadors de salut en les persones grans. La velocitat a la qual es perd depèn de molts factors i, en bona part, depèn dels hàbits que constitueixen l'estil de vida, com l'alimentació, l'activitat física i el tabaquisme. Si som sedentaris, la pèrdua de capacitat serà major i més ràpida. En canvi, si ens mantenim o esdevenim actius físicament quan envellim, alentim la disminució de les nostres capacitats.

L'exercici diari i la higiene postural són hàbits importants per a l'envelliment actiu. La realització d'activitat física rutinària a ritme tranquil (i en funció de l'edat) -com caminar o nedar- ens servirà per mantenir la independència funcional en edats madures, evitant el sedentarisme juntament amb altres activitats saludables afavoridores. Quan fem aquesta activitat física hem de ser conscients que cal aturar-se i descansar abans de sentir-nos fatigats. Igualment, s'aconsella evitar posicions mantingudes massa temps, com estar dret, assegut, tenir el cap girat; evitar grans menjars o amb molta sal i beure entre 1,5 i 2 litres d'aigua al dia; controlar la tensió arterial i no exposar-se directament a corrents d'aire, entre d'altres recomanacions.

Envellir bé és a les nostres mans. •

Fundació Serveis de Suport

973 150 316
648 653 416
residom@fundaciosuport.cat

Compania
Assistència a la llar
Control i administració de medicaments
Ajuda i seguiment de l'alimentació
Compra d'aliments i altres productes
Ortopèdia i ajudes tècniques
Vetlles hospitalàries i a domicili

deixa que
et cuidem!

residom
atenció domiciliària

L'anglès a l'Educació Infantil és molt important perquè en aquestes edats tenen molta capacitat d'absorció de coneixements i que pot ser millor que fer-ho de manera divertida i dinàmica! Per aquest motiu a l'Escola Manuel Ortiz i Castelló des de fa temps apostem per treballar la psicomotricitat en anglès dins el nostre programa d'innovació pedagògica Generació Plurilingüe (GEP). La finalitat d'aquest programa és millorar la competència en anglès de l'alumnat, tot incrementant el seu temps d'exposició.

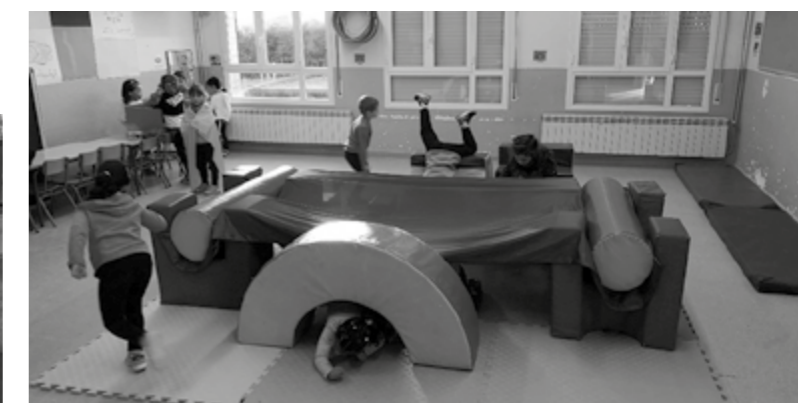
La psicomotricitat en anglès ajuda als infants a desenvolupar el seu moviment corporal, perfeccionar l'equilibri, fomentar les seves relacions amb els altres, controlar les seves emocions i coneixements... Però a més a més s'hi afegeix el fet d'aprendre una llengua estrangera, millorant la seva memòria, atenció i concentració. El component lingüístic és essencial a nivell comunicatiu, ja que estimulem el llenguatge oral en anglès.

Totes les sessions de psicomotricitat les comencem saludant-nos i escalfant el cos a través de cançons relacionades amb accions, parts del cos i animals; així com també fem una rutina d'estiraments i relaxació en acabar. Les cançons són un recurs engrescador que ens permeten aprendre paraules en anglès mentre movem l'esquelet, ens formem un esquema corporal i descobrim la lateralitat. Recalcar que a l'Educació Infantil les rutines i les normes en el joc són fonamentals, ja que això els ajuda a sentir-se segurs, a adquirir autonomia, a saber què és el que està passant i què és el que ve després.

Realitzem activitats amb tot tipus de ma-

terials: cordes, pilotes, xanques, cèrcols, cons, maons, peces toves grans, túnels, teles... fins i tot amb papers de diaris! Ens ho passem d'allò més bé als diversos circuits i gaudim amb els jocs tradicionals, com el mocador, l'aranya peluda i molts més! Fem representacions de contes, com "We are going on a bear hunt" i també ens hem iniciat a fer Acrosport en grups per tal de fomentar la cooperació i a fer ioga per tal de relaxar-nos i prendre consciència del propi cos.

Que pot ser més divertit que jugar aprenent i movent el cos? MOVE AND LEARN! •

Ara la Banqueta (maig-juny 2022)

La Femosa, un riu ple de vida

La Femosa, és un riu que creua el nord de la comarca i duu les seves aigües cap al riu Segre. Durant el primer quadrimestre d'aquest 2022 hem volgut estudiar i posar el focus en la fauna que hi habita. Per fer-ho, hem realitzat dues pràctiques: un mostreig de fauna íctica mitjançant la pesca elèctrica i la instal·lació d'una càmera de *fototrampig*. Aquests estudis, als quals donarem continuïtat, ens han permès descobrir que aquest curs fluvial acull molta més vida de la que ens pensem, i que el seu cabal (normalment discret) resulta vital per a molts animals.

A través de l'estudi de fauna íctica (realitzat per la consultoria Gesna) hem pogut comprovar la presència de diferents tipus de peixos com la bagra, el gobi ibèric i el barb cua-roig; i és aquesta última espècie la que es va mostrar més nombrosa en els mostreigs realitzats. A més de peixos, també es varen pescar diversos exemplars de cranc americà, granotes verdes i serps d'aigua.

D'altra banda, la instal·lació d'una càmera de *fototrampig* ens ha permès conèixer una mica més aquells animals que hi acudeixen per beure, caçar o pescar.

S'han enregistrat ocells hivernants com ara el tallarol de casquet, el durbec, el pit-roig o el pinsà comú; aus pròpies dels hàbitats aquàtics com ara el blauet, la polla d'aigua, la cuereta torrentera i el bernat pescaire. Destaca també la presència de l'as-

Associació la Banqueta de Juneda

tor, un rapinyaire que viu en boscos i zones tranquil·les, que defuig la presència humana.

Quant a mamífers, hem pogut conèixer la presència de genetes o gat mesquer, guineus i teixons.

Podem concloure que la Femosa és un riu ple de vida a pesar que la qualitat de les seves aigües i dels obstacles que es van trobant en el seu curs (rescloses, soterrament, etc.). Un riu que com portem defensant des de fa força anys mereixeria un millor tracte i un major reconeixement (veure imatges femosa).

Accident químic a la termosolar i (no) avisos per contaminació

El 26 de maig l'empresa Termosolar les Borges situada a l'enclavament dels Masos va patir una fuga d'oli tèrmic que va provocar que Protecció Civil activés el Plaseqcat. Fins al punt es van desplaçar diverses dotacions de bombers i personal del grup de riscos tecnològics. No és el primer cop que aquesta empresa sofreix un accident. El 2019 es va produir un incendi en els conductes de l'oli. Caldria preguntar-nos si els responsables de les administracions locals i la població en general som conscients del tipus de procés que es desenvolupa en les indústries que es concentren en aquest punt -la termosolar, la General d'Olis i la planta de tractament de purins-, dels productes que utilitzen i de les emissions que provoquen? Cal tenir uns bons mitjans d'alerta, però també valorar si aquestes instal·lacions industrials s'han de

concentrar prop de zones habitades. Sense oblidar que poden ser ampliades en un futur per la facilitat d'accés a l'autopista.

Afortunadament, no hi va haver ferits, i es va assegurar que no hi havia perill per a la població, però durant el vespre del 26 de maig es va sentir una forta pudor a les poblacions veïnes. Protecció Civil va recomanar als veïns de Juneda, Puigverd de Lleida, Castellans i les Borges Blanques que, si tenien molèsties o estaven a prop de la planta, se n'apartessin i es quedessin a casa. Lamentem que tant l'Ajuntament de les Borges com el de Juneda haguessin realitzat els avisos a través dels seus canals (pregó, ebando, xarxes) quan ja havien passat dues hores de l'avis de Protecció Civil.

De fet, no és el primer cop que detectem dèficit de comunicació en avisos d'aquest caire. El mateix passa quan es registren alts nivells de contaminació. Al maig vam tenir-ne un nou episodi, ja és el tercer en el que portem d'any. Tal com s'avisava quan hi ha risc per forta calor o per fortes ratxes de vent també s'hauria de fer en episodis de contaminació.

Ecobreus

El 19 de maig, els escolars de 6è curs del nostre poble van participar en una **jornada de neteja del parc de la Banqueta**, amb el tutoratge de les companyes banqueteres Alba i Anna, i emmarcada dins el projecte *Let's Clean Europe*. Una campanya comuna a tota Europa per netejar espais naturals.

El passat 27 de maig una desena de voluntaris van participar en el primer **Cens Oreneta Cuablanca de Juneda**. Properament, us compartirem les dades i les conclusions del mateix. Aprofitem per recordar que les orenetes són una espècie protegida i que la destrucció dels seus nius està penalitzada.

Hora del conte i cursa de les cassoles. Com ja és habitual, en el primer cap de setmana de juny i, coincidint amb la Setmana de la Natura i el concurs de les Cassoles de Tros, es van realitzar aquestes dues activitats que serveixen per apropar el Parc de la Banqueta a la població. En la celebració de l'hora del conte es va alliberar un xoriguer.

Resulta preocupant que diversos municipis de les Garrigues es quedin **sense aigua potable** per una altra concentració de pesticides. A Juneda, també es va fer un avis alertant que se sentia una forta pudor provocada per la presència d'una alga. En aquest cas, però, l'Administració i AGBAR van afirmar que l'aigua continuava sent apta per a l'ús humà. Recordem que l'aigua és un bé escàs i comú que caldria valorar i gestionar com es mereix.

Foto-denúncia: asfalt 9 salts

“La vàlua dels sòls de la gran plana no mereixen l'asfaltatge o el formigonat tan fàcil amb el qual avui els castiguem” *Aldomà, Ignasi (2021) Ignot Oest*•

Estigues al dia de l'actualitat de l'associació:

www.labanquetadejuneda.cat

<https://www.facebook.com/LaBanquetaDeJuneda>

https://twitter.com/La_Banqueta

<https://instagram.com/labanquetadejuneda>

Prou violència contra al col·lectiu LGTBI+

Aquest 28 de juny celebrem la jornada per l'alliberament sexual i de gènere, més conegut com el mes de l'Orgull. Un orgull que, des d'Histèriques, l'entem des de la lluita activa, la reivindicació i la visibilització com a eixos del nostre treball com a associació. És per això que fugim dels lemes que només se centren en l'amor, perquè les identitats lgtbi+ són, i van molt més enllà de tot això; hi ha moltes més realitats i persones dissidents que s'exclouen en fer campanyes centrades en l'amor, en la frase "LOVE IS LOVE".

Per això, aquest any hem preparat la nostra campanya de l'Orgull en base a un cartell amb un lema i tema clar: la violència que pateix tot el col·lectiu. Una violència que és estructural, que s'ha mantingut en el temps, i que en els últims anys només ha augmentat, fent que hàgim de preocupar-nos de perdre els drets que tant d'esforç, patiment i vides han costat.

A les dades ens remetem, les incidències per lgtbifòbia van augmentar el 2021 fins arribar a ser el doble que l'any anterior, concretament un 50,3%. I és que les agressions són diàries; per exemple, les nits i els espais de festa han deixat de ser ambients segurs on poder descobrir i experimentar. No estem segures enlloc.

Aquest augment d'agressions ve de l'ascens de la ultradreta, del periodisme que dona veu al seus discursos d'odi, i per un sistema que permet agredir-nos amb plena impunitat. Estem parlant d'una ideologia i discursos que atempten brutalment contra els drets humans i les conseqüències d'aquests són més agressions, discriminacions i rebuig a totes les persones LGTBI+.

Una altra dada, les agressions físiques contra el col·lectiu han augmentat un 77% aquest 2022 i és que per desgràcia, a cau-

sa de la societat masclista i del model de masculinitat actual basat en la virilitat, les actituds agressives a nivell verbal i físic estan en auge, els comportaments violents i el menyspreu en són el resultat.

Les denúncies i notícies per agressions sense cap tipus de justificació per part d'homes vers les persones del col·lectiu no tenen fi, cops de puny, espentes i cares trencades sempre; i que generen més por i ferides (que poden desencadenar traumes) molt difícils de curar. La salut mental, oblidada de per si, en el col·lectiu LGTBI+ és molt més desoladora i hi ha més probabilitat de tenir problemes de salut mental i d'acabar en suïcidi.

Fan falta molts més espais segurs per a poder viure en llibertat. Poc a poc es van tenint més referents dins del col·lectiu que serveixen de mirall i de suport per les persones que creixen; no estem al punt de fa una dècada on la representació de persones LGTBI+ solament es veia reflectida per un humor ranci i arcaic. Però, continua faltant representació en més sèries, pel·lícules i televisió general. Les històries de personatges LGTBI+ han d'anar més enllà, ja n'hi ha prou que tota la seva trama i desenvolupament del personatge giri entorn a la seva sexualitat i gènere. Som com la resta, amb problemes quotidians, històries completes, rutines, treball i estudis...

Des d'Histèriques considerem que l'eix principal per acabar amb la violència contra el col·lectiu rau en l'educació, des de l'escola passant pels instituts; fa falta educació sexual, educació LGTBI, ensenyar en la diversitat, i sobretot en el respecte. L'educació té un valor i importància molt gran en el desenvolupament d'una societat, ja que és

Histèriques

Instagram
@histeriques

allà on es comencen i perpetuen uns models arcaics i que discriminem; creiem en la força de la deconstrucció dels ideals que tenim arrelats, i de la reeducació. Hem de pensar quines actituds i dinàmiques seguim, i com afecten les persones del nostre voltant, sobretot si parlem de la vulneració de drets de tot un col·lectiu.

La cosa ja no va de demanar tolerància (acceptar alguna cosa tot i estar-hi en contra) sinó respecte (donar suport, reconèixer, recolzar) que és el que es mereix qualsevol altre tipus de persona. Perquè les persones lgtbi+ no hem de demanar ni permís ni perdó, a ningú, mai. NO NECESITEM COMPASSIÓ, NECESITEM LLIBERTAT I VIURE PLENAMENT.

A les persones que estan en situació de privilegi, pel que fa al gènere, la sexualitat i l'expressió de gènere: **la nostra lluita també és vostra.** Doneu-nos suport, lluitem conjuntament, trenquem els murs que ens barren el pas, tallem els fils que ens lliguen les ales.

En aquest cartell hem volgut posar els diferents temes i problemàtiques que engloba la violència contra el col·lectiu i que han d'acabar, hem de treballar per posar-hi fi. Encara queda molta lluita per fer, molts drets i llibertats per aconseguir. Per un orgull on tot el col·lectiu tingui el seu espai i representació, amb força per fer sentir la nostra veu i fer veure les nostres realitats.

Aixequem la veu, escoltem les diferents realitats del nostre voltant, que hi són, i són moltes, posem-nos a treballar. Si no hi ha

canvis en les institucions i administracions, si el sistema no s'enfoca d'una manera més respectuosa i igualitària, més conscient de les discriminacions i agressions que el seu poble pateix, si no es replanteja el sistema educatiu, els canvis no arribaran. Nosaltres tenim el poder d'exigir aquests canvis, tenim força i som moltes, no et quedis fora d'aquesta lluita per exigir uns drets i llibertats fonamentals pel col·lectiu.

VIOLENCIA ÉS NO RESPECTAR LES PERSONES NO-BINÀRIES, ELS SEUS PRONOMS I LA UTILITZACIÓ DEL LLENGUATGE NEUTRE.	VIOLENCIA ÉS ELS DISCURSOS D'ODI QUE ATEMPTEN CONTRA ELS DRETS HUMANS I PROVOQUEN MÉS DISCRIMINACIÓ I REBUIG.	VIOLENCIA ÉS L'EXCLUSIÓ QUE REBEN LES PERSONES LGTBI+ EN EL MODEL DE SOCIETAT ACTUAL: ARCAICA, QUE LIMITA I VIOLENTA.
VIOLENCIA ÉS LES DIFICULTATS I EL DOLOR QUE HI HA DARRERE DE LES INFÀNCIES LGTBI+ QUE VIUEN EN TOTAL SILENCI I SOLITUD.	VIOLENCIA ÉS EL QUE PATEIXEN LES PERSONES TRANS* AMB PREGUNTES OFENSIVES I LES TRAVES EN TOTS ELS PROCESSOS.	VIOLENCIA ÉS L'ASSETJAMENT, OFENSA I VEXACIÓ CONSTANT QUE VIUEN LES PERSONES DISSIDENTS I LES IDENTITATS QUEER.

DIGUEM PROU A LA VIOLENCIA ESTRUCTURAL QUE PATEIX EL COL·LECTIU LGTBI+

  @histeriques

ORGULL 2022 #PROUVIOLENCIALGPTBI+

El festival de música “Els Rentadors” celebrarà la 4a edició

Organització Els Rentadors

Blaumut, Anna Andreu, Maria Hein i Habla de Mí en Presente, seran els quatre artistes d'aquesta nova edició del festival de música “Els Rentadors”, que se celebrarà durant els **dies 8, 15, 22 i 29 de juliol** als antics rentadors de Juneda.

Enguany la programació recuperarà el format de la primera edició, el 2019, després dels dos últims anys marcats per les restriccions d'aforament i canvi de dates a causa de la pandèmia de la COVID-19.

Cal destacar que com en totes les edicions anteriors, el festival, que compta amb el suport de l'Ajuntament de Juneda, també rep ajudes d'empreses locals de Juneda i voltants que contribueixen al seu finançament i fan possible que el festival es pugui dur a terme any rere any.

Així doncs, el festival donarà el tret de sortida el 8 de juliol amb el quintet barceloní, **Blaumut**, que fa uns mesos va publicar el seu cinquè treball discogràfic, **Olímpica i Primavera**, amb el qual el grup reafirma l'aposta de portar la música clàssica al món del pop.

El 15 de juliol, actuarà en concert la cantant i guitarrista del Vallès, **Anna Andreu**, que, acompanyada de la multiinstrumentista castellonenca, **Marina Arrufat**, presentarà el seu nou àlbum, **La mida**, una selecció de vuit cançons de tall mediterrani intimista.

El tercer concert del festival serà el 22 de juliol i tindrà com a protagonista una de les actuals revelacions de l'escena musical mallorquina, la cantautora **Maria Hein**. La jove de Felanitx arribarà a Juneda amb el seu primer disc de cançons personals i naturals, **Continent i Contingut**, guanyador del premi Enderrock 2022 com a millor disc revelació.

Finalment, el dia 29 de juliol, el festival acabarà amb l'actuació del grup **Habla de Mí en Presente**, una banda de tecnorumba que va nàixer a Berlín fa una dècada de la mà de dos catalans, un mallorquí, un alemany i un francès i que ara presenta el segon disc, **Vivir más**, i que fa just dos mesos va guanyar el premi RAC105 com a millor grup revelació.

Com cada any, totes les actuacions començaran a les 22h del vespre i les portes s'obriran a les 20h. La vetllada musical s'amenitzarà amb cerveses artesanes de la cerveseria Ctretze i food-trucks.

Les entrades es poden aconseguir anticipades a través de la web del festival, www.elsrentadors.cat o a l'Ajuntament de Juneda. També es vendran entrades a taquilla el dia del concert. •

<https://www.elsrentadors.cat/>

25430 Juneda (Lleida) Tel. 973 150 650 • 973 050 257

la man reana

Estades familiars
Celebracions i trobades de grups
Colònies d'estiu i caps de setmana a mida
Celebració d'aniversaris infantils · Lloguer amb pensió completa o dret a cuina
Estades a mida per a grups de discapacitats · Visites d'un dia per casals d'avis i altres

Classes d'hípica d'iniciació i/o d'especialització
Colònies i sortides d'un dia per a centres educatius

Mas Sant Jordi - Afores
info@lamanreana.com - www.lamanreana.com

Mas de Miravall - Afores
info@masmiravall.com - www.masmiravall.com

ELS RENTADORS
FESTIVAL DE MÚSICA DE JUNEDA

BLAUMUT
8 DE JULIOL

ANNA ANDREU
15 DE JULIOL

MARIA HEIN
22 DE JULIOL

HABLA DE MÍ EN PRESENTE
29 DE JULIOL

1a JunietaFest

El passat dissabte 11 de juny, l'associació de dones Junieta va celebrar la primera JunietaFest.

Des de finals de març que veníem anunciant-la per tal que tothom la tingués present i es reservés la data.

I amb un mes d'antelació vam repartir cartells per tot el poble indicant que totes les dones, sòcies o no, que volguessin assistir-hi, calia que s'apuntessin a qualsevol dels quatre establiments col·laboradors.

En aquests cartells anunciàvem que la festa començaria a les 7 de la tarda amb un berenar i acabaria amb l'actuació musical de l'orquestrina “La imparable de Sants”.

Poc a poc les llistes es van anar omplint i, arribat el dia de la festa, la pista Parc Alegria es va omplir amb 188 dones disposades a passar-ho d'allò més bé.

Tal i com vam explicar aquell dia, **després de dos anys de no poder celebrar el sopar de Santa Àgueda i d'haver de parar totes les activitats per la pandèmia durant tot un any, la junta va decidir que calia fer alguna cosa per tornar a dinamitzar l'associació** i animar de nou les sòcies a participar en les activitats que es proposin. A la vegada, obrint-nos a tot el poble, teníem la possibilitat de fer noves sòcies, cosa que podem dir que hem aconseguit!

La festa va ser un èxit!!! Estem molt contentes de com va anar tot i, pel que ens han fet arribar diverses participants, van marxar cap a casa molt contentes després d'un bon berenar, molta gresca i amb un punt de llibre

Associació de dones Junieta

de record. Fins i tot una sòcia va escriure un poema que ella mateixa ens va llegir en acabar el berenar.

Només ens queda donar les gràcies a totes les assistents.

A les sòcies, per la seva confiança; a les que no ho són, per la seva participació i a les que se n'han fet volem dir-los que esperem que s'hi trobin molt a gust i participin a partir d'ara en les activitats que proposem.

Als establiments col·laboradors, per la seva ajuda desinteressada, moltíssimes gràcies!

I, finalment, infinites gràcies a l'Ajuntament de Juneda per la seva inestimable col·laboració i la seva total predisposició envers la nostra associació. Sense el seu suport no hagués estat possible.

Si Déu vol, l'any que ve hi tornarem!!!

No podem acabar sense avisar-vos **que us reserveu el 17 de setembre!**

Ja estem organitzant la propera activitat per donar el tret de sortida a l'inici de curs. Estem ficant fil a l'agulla preparant totes les activitats per les nostres sòcies. Esperem que hi participeu, inscriviu-vos-hi!!!

I a l'estiu... què?

Biblioteca de Juneda

Quan arriba el bon temps sembla que el món es relaxa i que la feina afluixa (bé en alguns sectors...) i que a les biblioteques els usuaris deixen d'anar-hi perquè el temps ens convida a passar les estones al carrer, a les piscines o gaudint de les vacances per conèixer altres paisatges i poblacions... I sí, és cert que el ritme baixa una mica però és un sector que no pot parar perquè l'estiu sol ser temps de vacances i per tant podem tenir més temps per llegir.

Si visiteu altres pobles o ciutats us aconsellem que visiteu les biblioteques i les llibreries perquè, a part de ser espais molt bonics, segur que tenen propostes, activitats i moltes lectures per oferir-vos i, hi sereu molt benvinguts!

Ja fa bastants anys que a la biblioteca de Juneda quan acaba el curs escolar i durant tot l'estiu oferim a les famílies "Els racons d'estiu". Segur que recordareu el Safari de naturalistes de l'any 2018 o el "Contes amb tresor" del 2019 o l'últim del 2021 "Que ve el llop!".

L'objectiu d'aquests racons no és altre que poder posar a l'abast de les famílies lectures molt interessants a través del joc, on l'adult faci l'acompanyament lector cap als infants.

Després d'aquest temps de pandèmia, moltes persones ens hem adonat de la importància que tenen les nostres cases. El fet de disposar d'uns espais grans o petits, amb llum natural o artificial, amb terrassa o sense..., ens ha fet reflexionar sobre la manera de plantejar-nos com podem o volem viure. I us diem tot això perquè aquest estiu a la biblioteca hi trobareu l'exposició "Casa!".

"Casa!" és una exposició interactiva ideada pel **Consell Català del Llibre Infantil i Juvenil (ClijCAT)** i que tal i com diuen els seus creadors, obre la porta al joc i a la reflexió sobre el concepte de CASA per recórrer totes les seves estances i racons. Indaga

en tot allò que ens fa sentir i viure aquest espai físic o simbòlic, que ens representa i que ens guarda. Però també ens descobreix aquelles cases que no tenen forma de casa, cases que volen, cases que suren, les no-cases. I les que són casa per un temps limitat, provisionals i potser compartides, més enllà del recer de la família i la llar. Perquè tots tenim dret a un habitatge i a tots ens agrada sentir-nos "com a casa" però... què és realment una casa?

Per respondre a aquesta pregunta us convidem a visitar aquesta exposició a la biblioteca de Juneda des del 4 de juliol al 9 de setembre

on podreu mirar molts llibres, aprendre jugant i fins i tot us podreu construir la vostra casa...

L'exposició està recomanada per a infants i joves i les seves famílies o acompanyants. El relat expositiu s'ha estructurat en frases d'edat i recull reflexions, referències bibliogràfiques i propostes de joc per poder interactuar amb el contingut de l'exposició.

Així és que com diu la cançó:

"Oh, benvinguts, passeu passeu, de les tristos en farem fum. A casa meva és casa vostra si és que hi ha cases d'algú."•

mercè niubó
peruqueria - estètica
unisex

C. la Font, 16
Tel. 973 151 368
25430 JUNEDA

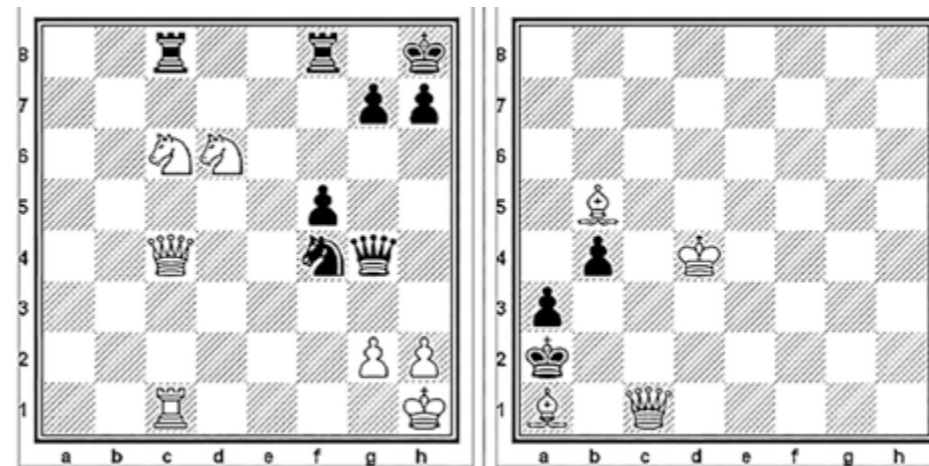
Problemes d'escacs

Club d'Escacs Juneda

(1) Blanques juguen i guanyen.

(2) Estudi. Blanques juguen i fan mat en 2.

Solucions a la pàgina 80.

Racó poètic

El gall d'indi

Jordi Masbernat Urgell

De dol llueix el plomatge,
com un sacerdot mudat.
De terrorífica imatge,
rostre roig i violat,
el penjaroll arrugat
i ofensiu com un ultratge.

Li desperta instint salvatge
el femellam anhelat,
tremola com el ramatge
amb gutural so esverat.
Plat gustós, sa i valorat,
arreu guisat amb mestratge.

La guineu

Jordi Masbernat Urgell

S'esmuny per arreu, sagaç
punxeguts musell i orella.
Botes negres, lleuger pas,
cobejada pell vermella,
punta blanca en cua bella,
botxí gràcil i tenaç.

Ràpida, silent i audaç,
pels seus furts no hi ha portella
que li pugui barrar el pas.
Vells contes i faules d'ella
diuen que és viva i trapella,
del galliner és Satanàs. •

LO BESTIARI

C/ Major, 42. 25430 Juneda (Lleida)
Tel. 973 151 507 - 629 93 89 42
cal.maribelbonet@gmail.com

calçats Maribel

PEI mon
INSTAL·LACIONS

ELECTRICITAT
FONTANERIA
CALEFACCIÓ
AIRE CONDICIONAT
GAS
MANTENIMENTS

629914661 - 696375162

Àngel Guimerà, 23 Ctra. Palau, 2
25430 Juneda 25244 Fondarella

forja artística • serralleria

Prat de la Riba, 27
25430 Juneda (Lleida)

Frederic Simó

973 150 402
676 529 443

forja@fredericsimo.com
fredericsimo.com

Solucions d'escacs!

El moviment de les peces d'escacs, està interpretat per l'anotació algebraica. Primer s'indica quina peça es mou, llevat del peó, i en segon lloc la casella on anirà a parar. Les peces es representen amb la següent simbologia: (R Rei, D Dama, A Alfil, C Cavall, T Torre). La casella on anirà a parar la fitxa, ve interpretada per una lletra, que indica la columna, i pels números de l'1 al 8, que indicaran la fila. A cada tauler dels exercicis tenim representades les columnes i les files, amb les lletres i números respectivament.

Club d'Escacs Juneda

Altres símbols utilitzats: "x" Captura, "o-o" Enroc curt, "o-o-o" Enroc llarg, "+" Escac, "#" Escac i mat.

(1) **1.Qg8+ Kxg8 2. Ne7+ Kh8 3. Nf7+ Rxf7 4. Rxc8+ 1-o.**

(2) **1.Ac3 bxc3 [1...Rb3 2.Db1#; 1...b3 2.Da1#] 2.Ac4#.** Estudi: Sven TOMMLER. Apprenti Sorcier, 1993•

Els problemes són a la pàgina 79.

Torna la dansa!

Després de dos anys de pandèmia, el disabte 21 de maig el Grup L'ESCLAT va poder tornar a organitzar la mostra de ballet i funky del curs 2021-2022 al teatre Foment.

L'espectacle d'aquest any estava basat en els clàssics de Disney, essent el fil conductor el robatori d'alguns dels valors (respecte, amiat, tolerància, esforç, etc.) que són presents tant en el treball diari de les ballarines com en la resta de la societat. Així doncs, les ballarines amb els seus màgics balls van ser les encarregades de recuperar-los i tornar a aconseguir la bondat i la felicitat.

Tot i els nervis de les joves artistes, cal destacar la gran actuació de totes elles. En cada ball van demostrar el treball i la dedicació que havien realitzat al llarg de tot el curs.

L'ESCLAT

Aquest festival no hauria estat possible sense l'inestimable treball, esforç, dedicació i constància dels nostres professors: Marina Villas, Ariadna Chiquillo, Felip Niubó i Carla Quer. Moltes gràcies a tots!!

També volem destacar i agrair la participació de l'Ajuntament de Juneda per l'ajuda i col·laboració que any rere any ens ofereix perquè l'espectacle es pugui realitzar. També, a l'equip Vtècnics per l'acompanyament i cooperació en el festival.

I, per últim, un reconeixement a totes les famílies pel suport i el temps dedicat. Gràcies a elles també, les seves filles poden gaudir del món de la dansa. •

Novetats musicals

Anna Berent Palau

Ja estem immersos en l'època d'estiu i això significa que hem de començar a buscar la cançó de l'estiu 2022. Com és ja una tradició a la revista Fonoll en aquestes dates, ens documentem i us mostrem les peces musicals més escoltades en aquests últims

mesos i que són al capdamunt de totes les llistes de les ràdios nacionals. Així doncs, en aquest "Novetat musicals", ens centrarem en les quatre cançons més escoltades de l'estiu 2022.

AS IT WAS - HARRY STYLES

Aquesta cançó publicada el passat 20 de maig ha estat aclamada de manera unànime com una meravella, no solament pels seus fans sinó també per la crítica la qual va donar-li la màxima puntuació a les seves ressenyes. S'ha convertit en la cançó més reproduïda en les primeres 24 hores des del seu llançament a Spotify i ha estat número u en vendes als Estats Units i el Regne Unit.

HERE2PLAY - STAY HOMAS

Stay Homas es van donar a conèixer precisament quan tots havíem de quedar-nos a casa i les seves cançons amb missatges positius i esperançadors van fer que milers de persones s'hagin tornat fanàtiques d'aquest grup de tres integrants. Ara, el grup acaba de llançar aquest nou *mixtape* amb un segell discogràfic que els recolza i uns vídeos musicals a l'altura de la seva qualitat musical.

BAM BAM - CAMILA CABELLO FEAT. ED SHEERAN

Aquesta cançó d'aire llatí i estrenada el dia 4 de març ha estat una cançó gravada a mitges per aquests dos grans artistes que, de manera conjunta, han aconseguit arribar a la part alta de la llista després de set setmanes ascendint. A més, cal esmentar que és número 1 a nivell global.

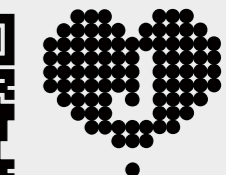
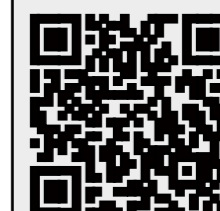
Aquesta cançó que no és la primera col·laboració entre aquests dos artistes demostra que no hi ha barreres en la música.

ANIMALS - ELS CATARRES

Els Catarres ocupen el cim per quart més consecutiu amb una de les seves noves cançons. La formació d'Aiguafreda i Centelles han mantingut el número u amb un canvi de senzill aquest mes d'abril. Després de tres mesos regnant amb 'Diamants', la cançó en català més escoltada aquest mes d'abril és 'Animals', el nou single de l'Èric, la Roser i el Jan. •

Segueix-nos al Facebook!

Cor Juneda Canta

Fes-te Amic del Cor, o si t'interessa cantar, només has de contactar amb qualsevol membre del Cor

COM SEMPRE A JUNEDA SERVEI DE PODOLOGIA

Ulls de poll
Tallar ungles
Plantilles
Silicones
Quiropodies

Adeslas i Particulars

Hores convingudes

centre de tractaments terapèutics

C/ Domingo Cardenal, 23 Juneda 973 15 00 94

#JunedaEnPositiu

+ El Salt Desfet pel concurs de les cassoles és una localització que ha agradat a molta gent. Malgrat que no s'hagin apuntat tantes colles com en edicions anteriors, esperem que motivi a futurs participants.

+ Celebrem el retorn de fires, festivals i festes multitudinàries per part d'Associacions i Ajuntament: AMPA, AECC, Junieta, Esclat, Gegants, Sant Joan, Tastavins i AntifaRock entre altres. Moltes gràcies per animar l'activitat a Juneda!

+ Malgrat que el 28 de juny ja estava despenjada la bandera LGTBQ+ de la façana de l'Ajuntament, fer el gest i el desplegament de la campanya **#aJUNEDA** també passa és un bon reconeixement i protecció institucional vers les dones i comunitat, tan sovint víctimes d'agressions.

#JunedaEnNegatiu

— Totes les persones hauríem de poder caminar amb tranquil·litat per Juneda, amb la identificació de punts insegurs s'avançarà molt, però potser també caldria solucionar la manca d'il·luminació. (Foto a La creu)

— Un signe de descontrol i deixadesa en el tractament de deixalles: mercat, malús de les illes i AntifaRock. A part d'un atac a la flora, resta tot l'esforç que estan fent alguns veïns per reciclar bé. Sembla que continuarem essent el poble més llord? Sols falten fuites de residus, cremes incontrolades i pudors tant de l'aire com l'aigua, oi?

Participa amb nosaltres a través del correu electrònic a revista@fonoll.com o la bústia del Complex Cultural.

Pi i Margall, 28, 2n • 25430 Juneda (Lleida) • Tel./Fax 973 150 650 • urgesneda@urgesneda.com

GESTIÓ URBANÍSTICA
PROMOCIÓ DE POLÍGONS INDUSTRIALS
I SECTORS RESIDENCIALS
URBANITZACIÓ, REPARCEL·LACIÓ,
CONSTRUCCIÓ I PROMOCIÓ

Places
públiques
i privades

+27
anys
d'experiència

la residència

- ✓ residència assistida.
- ✓ centre de dia.
- ✓ estades temporals.
- ✓ estades vacacionals i de respir.

☎ 973 15 11 92

Mòbil: 629 56 80 13

Plaça Catalunya, 11 - Juneda (Lleida)

www.anunciata.com   [resid.anunciata](https://www.instagram.com/resid.anunciata)

residència
i Anunciata
som benestar

et tramitem
les ajudes
econòmiques!

Centre col·laborador de la
Generalitat de Catalunya
Departament de
Drets Socials